VEHBİ YILDIZ

DÜŞÜN ANLA VE AĞLA

23

DÜŞÜN, ANLA VE AĞLA

Vehbi YILDIZ

DÜŞÜN,
ANLA VE AĞLA

Vehbi YILDIZ

DÜŞÜN, ANLA VE AĞLA

Editör
Ömer ÇETİNKAYA

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN
978-975-278-172-6

Yayın Numarası
426

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Şubat 2010

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Işık Yayınları
Kısıklı Mahallesi Meltem Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.isikyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

İstikâmet çizgisinde aklen ve kalben
rüşde erenlere ve hem maddî terakki hem de
mânevî tekâmül sahalarında rüşdünü ispat edenlere
müjdeler olsun.

Allahım! İsm-i Âzam'ın, Habîb-i Ekrem'in ve
Furkân-ı Âhkem'in hürmetine, bizleri
....

Ebrâr kullarınla beraber
Firdevs Cennetlerine dâhil eyle.
Âmin...

Yâ Rasûlallah!
Ashâb-ı Kehf'in köpeği gibi,
ben de Senin Ashâbın içinde cennete girsem olmaz mı?
O, Ashâb-ı Kehf'in köpeği, ben ise
Senin Ashâbın'ın köpeği iken;
o cennete girsin ben ise cehenneme gireyim;
revâ mıdır?

Bu kitapçıktan maksat, Yüce Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak, hayatımızı kendilerine göre ayarlayacağımız hâdiseleri sık sık okuyup ibret dersi almak ve ona göre hareket etmek, bu hâdiselerin kahraman ve yiğitlerini sevmek ve âhirette bu gözde kimselerle beraber olmaktır.

1.
Gerçek Vera'

Hz. Ebû Bekir'in (radıyallahu anh) bir kölesi vardı. Bazı işlerde çalışıp yevmiye alırdı.

Bir gece yemek getirdi. Hz. Ebû Bekir (radıyallahu anh) de ondan bir lokma aldı. (Yemeğin nereden kazanılıp getirildiğini daha önceleri mutlaka sorduğu halde nedense bu defa sormamıştı).

Sonra, köle o yemeğin, câhiliyye devrinde efsun ettiği bir kehânete karşılık olarak aldığı ücret olduğunu söyledi.

Bunu duyan Hz. Ebû Bekir (radıyallahu anh), "Nerede ise beni helak edecektin!" dedi ve yuttuğu lokmayı kusarak içinden çıkarmak için elini boğazına götürdü. Fakat lokma bir türlü çıkmadı.

Yanındakiler onun ancak su ile çıkacağını söyleyince bir tas su istedi. Onu içti ve kusmaya başladı. Nihayet lokmayı çıkarıp attı.

Kendisine: "Allah sana merhamet etsin. Bütün bu meşakkatler bir lokma için mi?" denilince, şöyle cevap verdi:

"Şâyet, bu lokma başka türlü değil de ancak canım pahasına çıkacak olsaydı yine onu çıkarırdım. Çünkü ben Allah Rasûlü'nü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "*Bir ceset ki haramdan gelişmiş* (neşv-ü nemâ bulmuş) *tir. Ona en lâyık olan ateştir.*" derken işittim de,

bu lokma ile cesedimde herhangi bir zerrenin gelişmesinden korktum."

Azîzim! Daha bir şey dememe ihtiyaç var mı? Nasılsın? Nerdesin? Vücudunun temel taşlarının harcı ve mahiyeti nedir? Hiç düşündün mü?

Allah insaf ve iz'an versin.

Takvâ, haram olan şeyleri; vera', haramlarla birlikte şüpheli olan şeyleri terk etmektir. Zühd ise, mubah olan şeyleri bile terk edip onlardan ancak zaruret ölçüsünde faydalanmaktır.

Vera', nefsi her lahza hesaba çekmektir. Bu itibarla da vera', sahibine vakar, heybet ve hürmet kazandıran bir haslettir. Binâenaleyh; vera'sı olmayanın vakar ve heybeti gider ve öylesinin itibarı da kalmaz. Hal böyle olunca da; ne evlâtları, ne torunları, ne de sâir gençler ondan korkmaz, ondan çekinmez ve helâl-haram demeden istedikleri gibi pervasızca hareket ederler.

Vera', dînî işlerde ince düşünüp hassas olmak ve dikkatli hareket etmek demektir. Bunun alâmeti de, nefsi gıdıklayan şeyleri bırakmak ve şüpheli, şaibeli ve töhmetli şeylerden uzak durmaktır.

Dînin aslı vera' olduğu gibi, dînin âfeti de tamahkârlıktır. Din, insanları hiç olmazsa vera' sahibi yapmak için gelmiştir. Zîra dünyâ-ukbâ huzur ve mutluluğu ancak vera'lı yani tertemiz bir hayat neticesinde elde edilebilir.

Hasılı: Vera' ehli olup şüpheli şeylerden bile uzak duranlara müjdeler olsun.

2.
Bekçisiz Hazîne

Halife Hz. Ebû Bekir (radıyallahu anh), Sünh semtindeki bir binayı toplanan servetin muhafazası için tahsis etmişti.

Fakat gel gör ki; toplanıp getirilen mallar hiç bekletilmeden taksim edildiğinden ve iş gördürülüp çalıştırıldığından dolayı hazineye mal girmiyor ve bu yüzden de bina sürekli olarak kapalı kalıyordu.

Hz. Ebu Bekir (radıyallahu anh)'e hazineye bir muhafız tutulması söylenince; o yüce şahsiyet, binaya bir kilidin yeter ve artar olduğunu söyledi.

Halifenin vefatından sonra Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Abdurrahman bin Avf (radıyallahu anhum), Sünh'teki bu hazineye gittiler. Acaba içinde ne miktarda, neler vardı?

Onlar hazineyi açınca içinde sadece bir dirhem bulmuşlardı. Evet, saâdet asrında bu derece sağlam bir adalet ve emniyet, böyle bir iktisat anlayışı ve o derece bol bir bereket vardı.

Hazinenin bekçisi yoktu. Çünkü bekçi gönüllere konmuştu. Herkeste âhirette hesap verme şuuru ve korkusu yerleştirilmişti. Bu yüzden herkes kul hakkına girmekten korkuyordu.

Aynı zamanda hazinenin içinde de bir şey kalmamıştı. Çünkü devlet kendisini zenginle fakir arasında bir köprü ve bir vasıta olarak görüyor ve zenginlerden toplanan malları hemen ihtiyaç sahiplerine dağıtıp onların hayır dualarını alıyor ve böylece bir kısım tamahkâr ve hırslı insanların fenalık yapmalarını engellemiş oluyordu. Neticede devletle halk ve zenginle fakir arasında îtimâd, güven, şefkat ve sevgi yerleşiyor ve bütün ülkeye kalıcı bir huzur geliyordu.

Devletin malı elbette ki sadece fakirlere dağıtılmıyordu; aynı zamanda İslâm dîninin yayılması istikâmetinde, millî menfaatler doğrultusunda ve umûmun faydasına yarayacak bir şekilde başka yerlere de sarf ediliyordu.

Bütün bu harcamalar yapılırken yarınlar ne olacak diye düşünülmüyor değildi. Ancak Sahâbe-i Kirâmın Yüce Allah'a tevekkül ve îtimatları çok sağlam ve çok yüksekti. Hidâyet ve istikâmet yolunda gereken tedbirleri alarak, vazifelerini lâyıkıyla ifâ edenleri Cenabı Hakk'ın zâyî etmeyeceğine ve onları yarı yolda bırakmayacağına dâir îmân ve îtikatları tamdı. Onun için yapılması gereken zaruri yardım ve harcamaları kısmıyorlardı. Evet, kısma yoktu, israf yoktu. Çalma-çırpma yoktu. Zarurî ihtiyaçlar ise ânında gideriliyordu. Neticede dualar alınıyor ve kötülükler önleniyordu. Cenâbı Hak da ülkelerine bereketler yağdırıyordu.

Cenâbı Hakk'ın, bize de, neticesiyle beraber böyle bir anlayış ve bereketi vermesi ümit ve recâsıyla...

3.
Hâlini Dinleyene Arz Et

Ensar'dan Ubâde İbn-i Sâmit'in kardeşi Evs İbn-i Sâmit (radıyallahu anh) ve Hz. Evs'in hanımı Hz. Havle (radıyallahu anhâ).

Hz. Havle, bir gün kocasından bir şey istedi. Kocası da ihtiyarlığın verdiği titizlik ve duygusallıkla canı sıkıldı ve hanımına "Sen bana anamın sırtı gibisin." deyip zıhar yaptı. Bu söz ise, câhiliyye örfüne göre kesin boşama sayılıyordu.

Biraz sonra hanımının yanına gelerek beraber yatmak istedi. Hanımı buna mâni oldu. Ve: "Sen bu sözü söyledin, bununla sen beni kesinlikle boşamış oldun; artık bana yaklaşamazsın; tâ Rasûlüllah'a durumu anlatıp Ondan fetva alıncaya kadar." dedi.

Hz. Evs (radıyallahu anh): Ben ihtiyarım. Bu hâlimle Rasûlüllah'a gitmekten sıkılırım deyince, Hz. Havle (radıyallahu anhâ): "Öyle ise ben giderim." dedi ve Rasûlüllah'ın yanına geldi.

İçeride Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem), yanında da kendi işiyle meşgul olan Hz. Aişe (radıyallahu anhâ) vardı.

Hz. Havle Rasûlüllah'ın yanına oturdu ve derdini anlatmaya başladı:

– Yâ Rasûlallah! Evs beni aldı, malımı tüketti, gençliğimi yıprattı. Karnım ona açıldı. Birçok çocuk doğurdum. Ne zaman

yaşım ilerledi ve benden çocuk kesildi; tuttu bana zıhar yaptı. Bu hususta bana fetva ver, Yâ Rasûlallah!

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyurdu ki:

– Havle! Re'yim, sen kocana haram olmuşsun.

Hz. Havle: "Allah'ım hâlimi sana şikayet ediyorum." diyor ve ısrar ediyordu. "Kurbanın olayım, nazar buyur yâ Nebiyyallah!"

– Havle! Benim elimde bir şey yok. Benim görüşüm şudur ki, sen artık kocana haram olmuşsun.

– Allah'ım! Şu yalnızlığımın şiddetinden, bana zor gelecek olan ayrılmanın eleminden sana şikâyet ederim. Küçük çocuklarım var. Ona bıraksam zayî olacaklar. Yanıma alsam aç kalacaklar.

Evet Hz. Havle böyle yalvarıyor, ağlıyor, başını göğe kaldırıyor ve: "Allah'ım! Peygamberinin dili ile bir vahiy indir." diye çırpınıp duruyordu.

Sözü ve nazı yüksek makamlarca geçerli olan Hz. Havle, böyle bir Rasûlüllah'a, her şeyi duyan ve cevab-ı savap veren Hz. Allah'a durumunu arz ede dursun. Beri tarafta Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem), inen vahyin tesiri altında. Mübarek zatı, maddesiyle mânâsıyla gelen vahyi emmekte... Vahyin tesirinden kurtulan Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"Müjdeler olsun Ey Havle! Cenab-ı Hak âyet indirdi." buyurdu. (Bu âyetin meâli şudur:)

"Kocası hakkında seninle mücâdele eden ve (durumunu) *Allah'a şikâyet eden kadının sözünü, Şüphesiz ki Allah işitti. Allah ikinizin* (olduğu gibi her kesin de) *konuşmasını işitir. Şüphesiz Allah,* (her şeyi) *işiten ve görendir."* (Mücâdele Sûresi, 1)

Mücâdele sûresinin başından haklarında dört-beş âyet inince Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) kocasını çağırttı ve âyetlerin belirttiği şekilde keffâretini verdirip aralarını düzeltti. O zamana

kadar olduğu gibi, ondan sonra da belki bin kat fazlasıyla huzurlu bir âile hayatı sürdürdüler. Böyle hayata rahmet, böyle âileye gıpta ve böyle haneye bin bereket ...

Şimdi... Hz. Aişe (radıyallahu anhâ) diyor ki: "Havle, Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) ile mücâdele yapıp derdine derman için ısrar ederken o kadar gizli ve fısıltı hâlinde konuşuyordu ki, ben yanlarında olduğum halde, konuşulanların ancak bir kısmını duyabiliyordum. Seslerin hepsini duyup işiten Allah ne yücedir ve ne büyüktür ki, o gizli fısıltıyı duyuyor ve hemen vahyi indiriyordu."

Evet bununla beraber derdin ve müşkülün halli için, Yüce Allah'a illâ da dille söylenmesi gerekmez; küçük bir teveccüh, az bir niyet, samimî ve kırık bir kalp, duru bir gönül yeter ve artar.

Bu da Yüce Allah'ın buna ihtiyacı olduğundan değildir. Çünkü O, canlı cansız her şeyin derdini ve ihtiyacını ezeli ilmiyle biliyor, görüyor ve hikmetine göre zamanı gelince onları en uygun bir şekilde hallediyor.

Amma insanın cemâdât, nebâtât ve hayvânâttan farklı olması gerekmektedir. Bu farklılık da, böyle bir hâlet-i rûhiye ile O'nun rahmet kapısına dokunmaktır. Kaldı ki, insanın Hak kapısındaki değeri de buna göredir.

İhtiyaçları halleden "*Kâdiü'l-Hâcât*"a muhtaç bulunduğumuz hususları is'âf etmesi niyazıyla...

4.
Değer Ölçüsü

İkinci Halife Hz.Ömer (radıyallahu anh)...

Bir gün Kureyş'in ileri gelen ve İslâm'a hürmetleri büyük olan arkadaşlarıyla bir tarafa doğru giderken aniden karşılarına ihtiyar bir kadın çıkıyor. Halifeyi elinden tutuyor ve bir tarafa çekiyor. Halife elini şefkatinin ifadesi olarak o ihtiyar kadının omuzuna koyuyor, başını eğiyor, kulağını ağzına tutuyor ve güneşin yakıcı harareti altında saatlerce ayakta bekliyor. Hem de kemâl-i edeb ve hürmetle.

Beri tarafta da beraberinde yürüdüğü arkadaşları,

Güneşin altında ve aynı vaziyette.

Kadın derdini açıyor, anlatıyor, bazen de kızıyor ve halifeye sert bir dille konuşuyordu.

Nihayet kadın, ihtiyacını gidererek elini çekip işine gidince; Hz. Ömer de arkadaşlarının yanına geldi.

Birisi: "Ey müminlerin emîri! Bugün yazık ettin. Hem kendin güneş altında kaldın, hem de biz. O ihtiyar kadının işini çarçabuk görseydin, sonra da ondan izin isteyerek ayrıl- saydın; olmaz mıydı?" deyince Hz. Ömer irkildi ve şöyle dedi:

"Yuh sana be! Tanımıyor musun sen bu kadını? Bu öyle birisidir ki, durumunu Allah'a şikayet edince, Allah yedi semanın ötesinden bu kadını dinledi ve onun kırık kalbini sardı (Onunla ilgili olarak Mücâdele Sûresinin ilk âyetlerini indirdi). *Şayet bu kadın geceye kadar elimi bırakmasa ve beni o vaziyette tutsaydı, vallahi ben yine de izin isteyip ayrılmazdım. Gider namazımı kılar, sonra tekrar döner ve onu dinlemeye devam ederdim."*

Devlet başkanına bu duyguyu veren nedir?

Devlet başkanını, bir ihtiyar kadın için güneşin altında saatlerce bekleten nedir?

Bizim için ölçü ne olmalıdır? Hem acaba bizler, kime niçin, nasıl ve ne kadar davranacak, sevecek, iltifat edecek ve koşacağız?

Değer ölçüsünün tamamen ters yüz edildiği zamanımızda değerli olmak isteyen kimse buna ehemmiyet vermelidir. Semânın kapılarının kime ve niçin açıldığını bilmeli ve ona göre hareket etmelidir.

Kur'ân'ı ve Sünnet'i değer ölçüsü olarak kabul eden ve bunu tutum ve davranışlarıyla gösteren basîret ehline binlerce selâm olsun...

5.
Ne Yazık ki Bir Tek Canım Var

Medâr-ı İftihârımız olan Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) tarafından tavsiye edilen ve her yönüyle mahiyetimizi bildiren ve kimliğimizi hatırlatan en güzel iki isimden birisi: *Abdullah...*

Bu güzel ve tatlı ismin kahramanlarından ve bu ismin lâyıkıyla müsemması olan birisi var: *Abdullah* İbn-i *Huzâfe es-Sehmî...* Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i görenlerden. Yani Sahâbî...

Bu zât, Hz. Ömer (radıyallahu anh) devrinde Müslüman arkadaşlarıyla birlikte Bizans'a esir düşer.

Kendisine İslâm'ı bırakıp Hıristiyanlığı kabul etmesi teklifi yapılır. O böyle bir dönekliği kesinlikle reddeder.

Tâgiye (İmparator), İslâm dîninden dönüp Hıristiyanlığı kabul etmezse, Hz. Abdullah'ı bakır kazana atıp cayır cayır yakacağını söyler; ama o, yine buna yanaşmaz.

İmparator emreder. Kazan getirilir, içine zeytinyağı doldurulur, altı yakılır, sonra diğer esir Müslümanlardan birisi getirilir ve ona dininden dönme teklifi yapılır. Müslüman dönmeyince kaynayan kazana atılır. Atılır atılmaz da eti kemiğinden ayrılır.

Derken Hz. Abdullah'a da aynı teklif yapılır:

"Dîninden dön. Hıristiyanlığı kabul et. Yoksa sen de arkadaşının âkıbetine maruz kalacaksın." Ancak O da bu teklife: "Hayır!" der.

Kazana atılması emredilir. Hz. Abdullah kazana doğru götürülürken hıçkırıklarını tutamaz, ağlar.

İmparator onun böyle ağladığını görünce, "Onu yanıma getirin." der.

Hz. Abdullah geriye gelir gelmez; tarihin sîne-i tekrîminde emânet olarak kalacak, meleklere parmak ısırtacak ve İlâhî Rahmeti coşturacak şu sözleri söyler:

"*Zannetme ki bana reva gördüğüne ağlıyorum; hayır. Lâkin şu anda benim Allah yolunda fedâ olacak ancak bir tek rûhum var. Ne kadar isterdim saçlarım sayısınca ruhlarım olsaydı da hepsine musallat olsaydın ve ben de hepsini seve seve Allah için fedâ etseydim.*"

İmparator; bu îmân, aşk ve şevk karsısında küçük dilini yutar. Ancak görüp duydukları hoşuna gider. Ve bir bahaneyle onu hürriyetine kavuşturmak ister:

"Benim başımı öp; seni serbest bırakacağım."

O, "Hayır!" der.

"Dîninden dön; seni kızımla evlendirip mülkümde ortak yapacağım."

O, yine "Hayır! Hayır!" der.

"Başımı öp; seninle beraber seksen esir Müslüman'ı serbest bırakacağım." der.

Hz. Abdullah: "İşte şimdi oldu." der, başını öper gibi yapar ve seksen arkadaşıyla birlikte Medine'ye döner.

Halife Hz. Ömer idi. Böyle günlerin adamı Ömer. Mukaddesâta son derece saygılı Ömer. Yapılması gerekeni zamanında yapan

Ömer. Taşı gediğine koymayı çok iyi bilen Ömer. Hz. Abdullah'ın bu samîmî sebatını, şecâatini ve kendisi için değil de, seksen Müslüman'ın hürriyeti için bu ağır fedakârlığa katlanışını çoktan duymuştur.

Onların Medîne'ye ayak bastıklarını duyunca ileri gelen bütün Müslümanları toplar. Birlikte gelen nurlu ve çilekeş kafileyi karşılarlar ve onları bağırlarına basarlar, sonra da Hz. Ömer (radıyallahu anh) arkadaşlarına şöyle der:

"Şimdi herkes kalkacak ve Abdullah'ın başını öpecek. Çünkü o baş, Müslümanların hürriyete kavuşmaları için bir tâgiyenin başını öptü."

Başta kendisi olmak üzere bütün Müslümanlar kalkar ve o mübarek başı öperler.

İşte İslâm'ın temelleri, böyle fedâkârlıklar üzerine atıldı ve böyle yükseldi. Ve işte hakîkî dîn olan İslâm'ın mensupları böylesine kefere ve fecereyi kâle almadılar. Onlara metelik bile vermediler. Hattâ bir insan için her şey olan ruhlarını bile verirken, verdiklerini azımsadılar. Buna da fedakârlık mı denilir diye âdeta yaptıklarını gizlemeye çalıştılar. İşte onlar bu derece de diğerkâmdılar. Yani kendi menfaatini başkasının zararında değil; başkalarının menfaatini kendi zararında gördüler ve böylece hem kendileri hem de dâvâları yükselmiş oldu.

Ben de müslümanım, ben de Abdullahım diyen neslimin bu duygularla dolup taşmasını Yüce Dergah'tan dilenirken, beni de bu şerefli zümrenin bir ferdi kılmasını niyaz ederim.

6.
Ya O, Ya Ben

Biri diğerinden ayrılmaz ve ayıramayız da...

Abdullah dediğimizde hemen Abdurrahman akla gelir ve gelmeli de...

Daha evvel demiştim. İki isim. İşte...

Cennetle müjdelenmiş kimselerden ve ismine layık olanlardan Hz. Abdurrahman bin Avf anlatıyor:

– Bedir harbinde saftaydım. Çok yorulmuştum. Bir ara bir kenara çekilip biraz dinleneyim, dedim.

Bir de ne göreyim; sağımda ve solumda yaşları küçük iki çocuğun arasındayım: Muaz ve Muavviz.

Birisi kolumu çekti. Arkadaşından gizli bir şey sormak istedi. Ona kulağımı verdim.

– Amca, bana Ebu Cehil'i göstersene...

– Yeğenim onunla ne işin var senin?

– Ben onun Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e sövüp hakaret ettiğini duydum. Allah'a söz verdim. Bugün ben, ya onu öldüreceğim veya onun tarafından şehid edileceğim.

Sol tarafımdaki de arkadaşından gizli bir şey sormak istedi. Eğilip kulağımı verdim:

– Amca, bana Ebu Cehil'i göstersene...

– Yeğenim onunla ne işin var senin?

– Ben onun Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e sövdüğünü duydum. Allah'a söz verdim. Bugün ben, ya onu öldüreceğim veya onun tarafından şehid edileceğim.

Ben bu iki yiğidin arasında sevincimden ve hayretim-den adetâ kendimden geçtim.

Müşrikler arasında bir lakırdı: Bugün kimse Ebu Cehil'in yanına sokulamaz.

Baktım karşıda Ebu Cehil arkadaşları arasında, etrafına çalım satarak dolaşıyor.

Ben, "işte bakın, şu karşıdaki, sizin bana sorduğunuz kimsedir" der demez; o iki yiğit, doğanların üşüştüğü gibi süzülüp başına üşüştüler.

Hz. Muâz'ın kılıcı ile bacaklarından biçilen Ebu Cehil, bir çekirdeğin değirmen taşında öğütülürken çıkardığı ses gibi korkunç bir ses çıkararak yere yuvarlandı.

Bunun üzerine her ikisi de Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e koşarak:

"Yâ Rasûlallah, Ben Ebu Cehil'i öldürdüm." dediler. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Kılıçlarınızı sildiniz mi?

– Hayır silmedik.

– Getirin bakalım.

Getirdiler. Bunun üzerine Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) onlara iltifat buyurdular:

– O'nu her ikiniz de vurmuşsunuz.

Bir rivâyette: Hz. Muaz, Ebu Cehil ile uğraşırken, arkadan henüz müslüman olmamış Ebu Cehil'in oğlu İkrime geldi. Ve kılıcı indirdiği gibi Hz. Muâz'ın kolunu kesti. Kol ancak deri ile tutunuyordu. Ama buna rağmen yiğidimiz savaşa devam etti. Hem de kolunu arkasından sürükleyerek.

Bir ara kolunu balta gibi omuzuna attı. Çünkü kolu, onun rahat hareket etmesine mani oluyordu. Ama gel gör ki, kolu omuzundan düşüyor ve onun rahat hareket etmesini engelliyordu. Buna dayanamayan Hz. Muâz, bir kenara çekilip kopuk kolunu yere yatırdı. Üzerine ayağı ile bastığı gibi onu yerinden iyice kopardı ve kolunu oracıkta bırakıp tekrar düşman saflarına daldı.

Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) onu bu halde görünce:

"Kolun nerede?" diye sordu. Hz. Muaz meseleyi anlatınca kolunu getirmesini emretti. Sonra da mübarek tükürüğünden bir parça alıp kopan kolun yerine sürdü, kolu yapıştırdı. Ve:

"Haydi gidebilirsin." dedi.

Hz. Muâz, hayatı boyunca sanki ortada kopan bir kolu yokmuş gibi sapasağlam olarak yaşadı.

Hayatına bin Bârekallah…

7.
Bize Ne Oldu ki?

Mukaddes dâvâ İslâm…

İslâm dîni, Mekke'de kök saldıktan kısa zaman sonra açıktan açığa etrafa yayılmaya başlamıştı. Fakat bu inkişaf kaba kuvvet, sayı çokluğu veya tehdit ile değildi. Bu inkişâf ancak ve ancak îmân, azim, samîmiyet, gayret, sebat ve sabırla idi.

Gözü dönmüş kimseler, kibir ve gururlarından, işlerine gelmediğinden, bekledikleri şereften mahrum kaldıklarından, liyakatsizliklerinden veya olup bitenlerin içyüzünü bilemediklerinden dolayı, İslâm'ın yayılmasına mani oluyor, inananlara eziyet ediyor, bilhassa garip, fakir ve kimsesizleri ezip geçiyorlardı.

Bazen öyle oluyordu ki; ekmek yerine dayak, su yerine dayak... Akşam işkence, sabah işkence... Hele öğle vakti...

Güneş hararetinin her tarafı kasıp kavurduğu bir anda inananlara reva görülen ezâ ve cefalar her türlü târîfin üstünde.

Müşrikler zulümde o kadar ileri gitmişlerdi ki, müminler îmanlarının gereğini yerine getiremez olmuşlardı.

İşte böyle bir zamanda ilk çilekeş Müslümanlardan Hz. Habbâb bin Eret (radıyallahu anh), biraz nefes almak ve vazifelerini

tam yapabilmek için Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e şikâyette bulundu. Zira o biliyordu ki, Kâinatın Fahri (sallallâhu aleyhi ve sellem) ellerini açar açmaz gök kapıları açılır, kasvetli bulutlar ortadan kalkar ve rahmet yağar.

Kendisi anlatıyor: Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Kâbe'nin gölgesinde bir örtüye bürünüp istirahat buyuruyordu. Ben işkenceye uğrayanların adetâ en küçüğü ve en zayıfı idim. Şikâyet için Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına varıp dedim ki:

"Bize yardım istemez misin? Bizim için dua etmez misin?"

O, birden irkildi ve şöyle mukâbelede bulundu:

"*Sizden evvel bir kısım insanlar vardı. Adam yakalanır, bir kuyu kazılıp içine konulur, testere getirilir, başının üzerine konulup ikiye biçilir ve demir taraklar getirilip eti kemiğinden ayrılırdı da bu* (korkunç zulümler) *onu dininden alıkoymazdı. Vallahi, Allah bu işi mutlaka tamamlayacaktır. Öyle ki, bir süvari San'â'dan Hadramut'a kadar yürüyecek de sadece ve sadece Allah'tan ve koyunlarına karşı kurttan korkacak... Lâkin siz acele ediyorsunuz.*"

Elhak öyle oldu.

Sakın demeyesiniz ki, dua etseydi olmaz mıydı? Olurdu ve hemen kabul edilirdi. Fakat kabul şekli nasıl olurdu? Ve geçici olmaz mıydı?

Evet gayet basit meselelerin bile başında ve temelinde çile ve ıstırap vardır. Zira şu dünya memleketinin örf-ü âdeti budur. Bu itibarla da bize düşen tabiattaki kanunlara uygun olarak hareket etmektir.

Hem bundan dolayıdır ki, çekilmiş çilesi olmayan bir dâvâ köksüz ve geçicidir. Evet temelinde çile ve ızdırap varsa, kuru ekmeğe gözyaşları katık yapılıyorsa, dâvâ hem sağlam hem de o nispette uzun ömürlüdür. Çileden ve ıstıraptan kaçanların,

gelecek adına vâd edecekleri hiçbir şeyleri yoktur. Hem onlara güven de olmaz.

Baksanıza! Gün be gün ezadan ezaya maruz kalanların teselliye muhtaç oldukları bir demde, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) onlara nasıl mukabelede bulundu. Kaldı ki hakikatte bu da teselli idi. Hem de en büyük teselli...

Var mı arkamda bir takipçim...

Var mı kanamış bir burnum...

Sahip miyim İslâm için vurulan bir şamara...

Gösterebilir miyim kırılmış bir tarafımı...

Var mı yitirilmiş bir makamım, bir şerefim...

Oynandı mı hiç malımla, namusumla...

Kovuldum mu hiç bulunduğum yerden...

Hepsi bir tarafa...

Geleni gönül rızası ile karşılayabildim mi?..

Narın da hoş, nurun da hoş, diyebildim mi?..

Hayır! Hayır! Bütün bunlar olsun demiyorum.

Ama işe yarar tarafımız varsa bunların hiç olmazsa bir kısmı olmuştur ve olur da.

İşte asıl mesele o zaman...

Evet, başımıza kader tarafından bir kısım hikmetler için atılan taşlar karşısında, feryâdı basmayalım da sebat ve metânet gösterelim; hattâ şükür içinde sabredelim, ibret dersi almaya ve kendimize çeki düzen vermeye çalışalım.

Allah yolunda başımıza gelenleri gönül hoşnutluğuyla karşılayalım, nazarımızı ileriye gönderelim ve "*Tebrikler ve takdirler...*" sözünü hem duymaya hem de söylemeye çalışalım.

8.
Buna da Ömer Şuuru Derler

Allah Rasûlü Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem), kendisini her şeye tercih eden Hz. Zeyd İbn-i Hârise (radıyallahu anh)'yi çok severdi.

Aynı şekilde oğlu Hz. Üsâme (radıyallahu anh)'yi de.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in bütün işlerinde binlerce hikmetin bulunduğuna inanan Hz. Ömer (radıyallahu anh), hayatını ve hareket tarzını O'na göre ayarlamış, tanzim etmiş ve O'nda gördüklerini tatbik etmeye çalışmıştı.

Ezcümle, ganimet dağıtırken oğlu Abdullah'ı çok sevdiği halde ona üç bin, Hz. Üsâme'ye ise üç bin beş yüz veriyordu.

Hz. Abdullah (radıyallahu anh) bu işin hikmetini anlamak ve bize işin iç yüzünü göstermek için bir gün babasına sordu:

"Babacığım! Üsâme ile aynıyız. Beraberiz. Hattâ onun katılıp da benim katılmadığım bir savaş olmamıştır. Acaba onu bana niçin tercih ettiniz?"

"*Oğlum! Ben şunu bunu bilmem. Benim bildiğim şudur: Allah Rasûlü* (sallallâhu aleyhi ve sellem)*, babasını senin babandan, Üsame'yi*

de senden daha çok severdi. İşte ben, Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)*'in sevdiğini kendi sevdiğime tercih ettim.*"

Bu nasıl bir adâlettir ki kılı kırk yarmış?

Hem bu nasıl bir şuurdur ki kabiliyetlerin inkişâf tarzını bile imbikten geçirmiş?

Hem bu nasıl bir şefkat ve bir sevgidir ki, iradeyle zabt-u rabt altına alınmış ve hududu çizilmiş; "Sana âit saha buraya kadar; sana gelince şuraya kadar." denebilmiş ve böyle bir şuur bir realite olarak gösterilebilmiştir.

Yüce Mevlâ'dan nefsimizi ve neslimizi sırf hikmet olan böyle bir şuura erdirmesini niyâz ederim.

9.
İşte Böylesi de Görülmemiştir

Mekke fethedildi. O zamana kadar birçok sebeplerle gözü kapalı yaşamış pek çok kimse, fethi müteâkip Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in huzuruna gelip Müslüman oldu.

Sadâkat timsali ve büyük insan Hz. Ebu Bekir (radıyallahu anh), erkeklerden ilk müslüman olmasına rağmen, babası Ebu Kuhâfe, Mekke fethine kadar maddî gözü olduğu gibi mânevî gözü de kapalı olarak yaşamış ve ancak *Mekke fethi* günü gelip müslüman olmuştu. Âmâ ve ihtiyar idi. O gün onu uzak yerden bîat etmesi için getirmişlerdi. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) iltifat buyurdular:

"İhtiyara zahmet verdiniz. Haberim olsaydı yanına kadar gider, bîatını kabul ederdim." diye...

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in zâtına, dâvâsına ve o günün bütün Müslümanlarına faydası çok olmuş; ama bir türlü İslâm dairesine girememiş olan başka birisi daha vardı: Ebu Tâlib. Her ne ise...

Ebu Kuhâfe Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in huzurunda kemâl-i edep, aşk ve şevkle kelime-i şehâdeti söyler ve müslüman olduğunu ilân eder. Ancak babası heyecan dolu bir hâlde kelime-i

şehâdeti söyleyedursun; beri tarafta oğlu Hz. Ebu Bekir (radıyallahu anh) sadakat ve bağlılık duygusunun kabarmasıyla hıçkırıklarını tutamaz ve bir müddet öyle ağlamaya devam eder.

Allah Rasûlü bilmez mi arkadaşını? Tanımaz mı adamını? İltifat etmez mi dostuna?

Dost... Dost… Böyle dosta ve böyle dostluğa canlar fedâ.

Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Hz. Ebu Bekir'e:

"Ey Ebu Bekir! Niye ağlıyorsun? Baksana, baban müslüman oluyor. Üzülüp ağlaman değil, sevinip sevinç gözyaşı dökmen lazım değil mi?" dediğinde, o sadık dost şu cevabı verdi:

"Ya Rasûlallah! Beni ağlatan şu husustur: Siz Ebu Tâlib'in müslüman olması için ne kadar yalvarıp ısrar ettiniz. O ise bir türlü istediğiniz gibi olmadı. Bu yüzden de kalbi kırık olarak yaşadınız ve yaşıyorsunuz. Babamın müslüman olduğu şu anda ne kadar isterdim ki, babam yerine Ebu Tâlib müslüman olsaydı da sizin gönlünüz hoşnut olsaydı ve siz mahzun olarak yaşamasaydınız. İşte beni ağlatan budur."

Bu ne sadâkattir Yâ Rabbî!..

Yaşadığın hayata da, ağladığın o deme de bin Bârekallah! Ne kadar tatlı ve ne kadar huzurlu bir hayat yaşadınız. Bilmem ki dünyanın bütün huzurunu beraberinizde götündünüz de; bize sadece acı tarafı ve hüznü mü kaldı!.

Hayır! Hayır! Hiç de öyle değil. Huzur dolu bir hayatı samimiyetle isteyen ve ciddiyetle arayan kimse, melekleri temâşâya ve gıptaya davet edecek derecede yüksek olan böyle bir hayata, sevgiye, bağlılığa ve her şey olan sadâkate sahip olabilir. Elbette ki liyâkatine göre, özellikle de Allah'ın yardımıyla.

Nefsim ve neslim adına böyle bir liyâkati ve bu derece derin bir şuuru ihsan etmesini yüce Mevlâ'dan huşû ve tazarrû ile niyaz derim.

10.
Başının Çâresine Bak

Sülâlesine bereket... Ne yapayım bırakmıyorlar ki başkasından bahsedeyim. Bu yüzden diğer yüce ruhlardan ve seçkin şahsiyetlerden özür diliyor ve beni affetmesini Yüce Mevlâ'dan niyâz ediyorum.

Yüce Şahsiyetiyle gözlerimizi kamaştıran büyük insan Hz. Ebû Bekir (radıyallahu anh)'ın gözbebeği ve kalbinin meyvesi olan şu muhtereme kızına bakın: Hz. Âişe (radıyallahu anhâ).

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in hanımı...

Kendisinden şefaat beklediğimiz bizim validemiz.

Hem Cebrail (aleyhisselâm)'ın kendisine selam verdiği, hem iffeti ve namusu kelâm-ı İlahî ile teyid ve tasdik olan yüce kadın.

Babası öyle olunca, kızı böyle olmaz mı?

Hücresine çekilmiş ağlıyor. Hem de durmadan ve sesli.

Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) geliyor, içeriye giriyor, ağladığını görüyor ve soruyor: Yâ Âişe, niçin ağlıyorsun?

"Ya Rasûlallah! Cehennem ateşini hatırladım da... Acaba âhirette ehlinizi hatırlar mısınız?"

"*Üç yer var ki hatırlayamam yâ Âişe!*"

Bir: Amel defterleri dağıtılırken. (Çünkü o zaman ben de telaş içinde olurum.)

İki: Ameller tartılırken. (Çünkü ben de merak içinde olurum.)

Üç: Sırat köprüsünde. (Çünkü ben de endişe içinde olacağım.) Bu değerlendirmelerden dolayı o Yüce Ruh'tan özür dilerim?

Azîzim! Kimin ağladığına dikkat ettin mi? Hem niçin ağladığını düşündün mü? Ve buna rağmen aldığı cevabı duydun mu? Hâşâ ki Yüce Mevlâmız, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i âhirette mahcup etsin. Şayet O'nun bir an mahcup olması söz konusu olacaksa, ben senelerce Cehennemde yanmaya râzıyım ve beni bunda samîmi kılmasını da Yüce Mevlâ'dan niyâz ederim.

Hâşâ ki o Yüce Sultan âhiret gününde azaba maruz kalsın... Sâniyelerini bile Allah'ın yüce adıyla mühürlemiş olan öyle bir Levlâk'i, Cenâb-ı Hak elbette ki mahcup etmez.

Ama O'na düşen böyle düşünmek, böyle söylemek ve âhiret gününün tüyler ürpertici ve nefes kesici korkunç mâhiyetini bütün dehşetiyle gözler önüne sermektir. Tâ bir an önce tedbirimizi alalım.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) böyle düşünür ve korkarsa, Hz. Âişe böyle düşünür ve ağlarsa, Hz. Ömer böyle düşünür ve minberden düşecek bir hâle gelirse, sâdık dostlar bu düşünce ve kaygı ile dünyevî rahatlarını terk ederse...

Ey gâfil nefsim ve ey gözlerimin nûru olan neslim! Bütün bunları duyduktan sonra acaba bizler nasıl olmalı ve nasıl davranmalıyız?

Cenab-ı Hak, bizleri kendisine şirk koşmayan ve amelleri sâlih olan sevgili kullarından eylesin... Âmîn.

11.
Bütün Bunlar Niye?

Sesi ve sözü en güzel olan.

Elbette ben de isterim sesimin ve sözümün en güzel olmasını. Gel gör ki iş bir noktada istemekle olmuyor ve yetmiyor.

Acaba Kur'ân-ı Kerim'de zikredildiği gibi ben de dikkatleri çekmek için sorabilir miyim:

"*İnsanları doğru yola çağıran, ameli düzgün ve sade olan ve "Ben Müslümanım" diyenden daha güzel sözlü ve bu sesten daha tatlı sesli kimdir?*"

İşte her şeyin en yücesine ve en güzeline sahip olan Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu yüce sesin ve sözün de sahibidir.

Zaten gönderilmemiş miydi O, sadece bunun için?

Peygamberlik devresinin bidâyetinden nihâyetine kadar devam eden tatlı bir ahenk içerisindeki bu sesi duymak için erbabı olmak lâzım gelmez.. Vicdan sahibi olmak yeter.

Misâl mi istersiniz? İşte ummandan bir katre:

Zât-ı Ahmedî'yi çok seven ve koruyan Ebu Tâlib vefat edince müşriklerin ezâ ve cefâları arttı.

Mücessem bir vefâ ve bir sadâkat âbidesi olan Hz. Hatice vâlidemiz (radıyallahu anh) de, o günlerde vefat ettiği için kendisini koruyacak ve Kureyş'ten kendisine yardım edecek bir kimse olmadığı gibi, derdini açıp teselli bulacağı bir insan da kalmamıştı.

Vardı; ancak olup bitenleri anlatıp başkalarını rahatsız, tedirgin ve ümitsiz yapmanın mânâsı yoktu.

Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) sürekli olarak muhtelif şahıs, cemaat ve kabilelere gitmiş ve onlara o güzel ses ve sözünü duyurmuştu; fakat çoğunlukla onlardan beklediği cevabı alamamış ve hüsn-ü kabul görmemişti.

Bir gün kalktı; Tâife gitti. Orada Sakîf kabilesinin ileri gelenleriyle görüştü. Onlara derdini ve yüce dâvâsını anlattı.

Asıl mesele, vazife yapmaktı. Hem de kusursuz ve noksansız; hatta tastamam. Kaldı ki çevrelerinde tanınan ve sözleri dinlenen bu adamlar, ya peki deyip müslüman olup arka çıkar, işi omuzlar ve "beraberiz" derlerse, yardımcı olurlar da İslâm'ın yayılmasına mâni olan engelleri bertaraf ederlerse; ne kadar güzel olurdu; değil mi?

Gel gör ki Tâif halkı hiç de böyle yapmadılar. Ve keşke kabul etmemekle yetinselerdi.

Kendilerini hak bir yola davet eden şânı yüce Hz. Muhammed'e (sallallâhu aleyhi ve sellem)her biri kendi mahiyetlerini tanıtıcı çirkin sözlerde ve hakaretlerde bulundular.

Bununla da yetinmediler. Derhal Tâif'ten çıkmasını ve geldiği gibi geriye, yani Mekke'ye gitmesini ısrarla istediler.

Onların hidayeti ve kurtuluşu için ciddî ümitlerle gelen şefkatli ve izzetli Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem), oradan kalbi kırık olarak dönmeye mecbur kalıyordu.

Evet kalbi kırıktı. Niye? Vazifemi gereği gibi yapamadım (hâşâ ve kellâ) ve kabul eden olmadı diye.

Tâifliler, O Yüce Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i Tâif'ten çıkarmakla yetinmediler. Oranın ayak takımına o Yüce Zât'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) geçeceği yolun her iki tarafına dizilip O'nu taşlamalarını emrettiler.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem), yanında Zeyd İbn-i Hârise olduğu halde yürüyor; fakat etrafından yağan taşlar yürümesine mâni oluyordu. Hz. Zeyd ne yapsın? Bir sağa bir sola, bir öne bir arkaya geçiyordu. Âh koruyabilsem diye.

Hâliyle kendi başı da yarılıyordu.

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) ayakları kanlar içinde kalıyor, ayakkabısı kanla doluyor, yürüyemiyor ve oturma zorunda kalıyordu. Onlar ise O'nu kaldırıyor ve taşlamaya devam ediyorlardı.

Ve nihayet beride bir dağın yamacında, bir hurmalığın içinde hâlsiz bir vaziyette oturdu.

Bu yapılanlar Allah'ın gayretine dokunmaz mı? Elbette.

İşte… O Mübarek Baş birden yukarıya kalkıyor. Kendisini gölgeleyen bir bulut ve içinde Cebrail (aleyhisselâm):

"Yâ Rasûlallah! Yüce Allah kavminin sana söyleyip yaptıklarını duydu ve onlar hakkında dilediğini kendisine emredesin diye sana dağlara müvekkel olan meleği gönderdi.

Bu defa dağlara müvekkel olan melek, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e kemâl-i hürmet ve tâzim ile selâmını verdi ve şöyle dedi:

Yâ Muhammed! Kavminin sana söylediğini Yüce Allah duydu. Ben dağlara müvekkel meleğim. Rabbin beni, emrini bana söyleyesin diye gönderdi. Ne istersin? Şayet dilersen şu iki dağı onların üzerine kapatayım."

Şimdi ne olacak?

Ya O Yüce Zât,"peki, cezâlarını bulsunlar" deyiverirse...

Hayır! Hayır! Hiç böyle demedi, demezdi ve demeyecekti de.

Tam aksine kendisine bu teklif getirilince, yorgunluğu birden bitiverdi ve olup bitenleri unuttu da yalvarırcasına şöyle dedi:

"*Hayır! Belki ben Allah'tan, onların nesillerinden yalnız Allah'a kulluk yapacak ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayacak kimseleri çıkarıp yaratmasını umuyorum.*"

Şefkat âbidesi ve rahmet peygamberi olan büyük insan.

Varsın basiretleri kıt, kulakları sağır, gözleri kör ve kalpleri mühürlü olan kimseler O'nu dinlemesin ve O'nun peygamberliğini kabul etmesinler.

Bakın şu bereketli neticeye:

O gece, şânı gayet yüce olan Nebî (sallallâhu aleyhi ve sellem) namaza durur. Cin sûresini okumaya başlar. Hemen bir grup cin taifesi gelir. Okunan Yüce Kelâm'a kulak kesilir ve akabinde hemen Müslüman olurlar.

Beri tarafta, kendisine bir salkım üzüm getiren Addâs, hakîkati anlar anlamaz hemen oracıkta dize gelir ve O'na teslim olur.

Yüce Mevlâ, Habîb-i Edîbi'nin belki çok sonra umduğunu aynı günde ihsan eder, O'nun gözünü gönlünü sevindirir, kırık kalbini sarar ve o Mahzun Nebî'sine işte böyle teselli verir.

Kaldı ki yıllar sonra da olsa, Tâif'liler Medîne'ye gelip müslüman oldular.

Bizim de çalışmalarımızın gayesi, maksadı ve hedefi işte bu olmalı. Nefsin ve neslin ıslahı... Akranlarımız dinlemese bile; onların nesli er veya geç dinleyecek ve "Evet" diyecektir; inşâallah.

12.
Kaldı ki Biz İnsanız

Varsın bir kısım insanlar Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i tanımasınlar, dinlemesinler. Sonra bununla da yetinmeyip O'nu ezâ ve cefâya maruz bıraksınlar.

Beri tarafta O'nun sâdık bendeleri o kadar çoktur ki!

O, kendisini tanıyıp takdir eden, sevip alkışlayan,

O kadar büyük ve kalabalık bir cemaate sahip ki.

Onlar O'nun etrafında pervane gibi dönerler.

O'na en küçük bir dikenin batmasına razı olmazlar da;

Bin ruhları da olsa O'nun için seve seve fedâ ederler.

O'na revâ görülenlere karşı gayrete gelir ve etrafı velveleye verirler.

Hattâ geçici de olsa, O'ndan ayrı kalmaya asla dayanamazlar:

Kimisi O'nu görmeyecek gözü istemez.

Kimisi de O'nu duymayacak kulağı.

Kimisi O'nu söylemeyen dili ve sesi istemez.

Kimisi de O'nsuz bir hayatı.

Kimisi aşkından ve şevkinden öyle feryâtlar koparır ki, O gelip iltifat buyurmasa kıyamete kadar devam eder hıçkırıkları.

İşte... En mütevâtir hadisler arasında bulunan kuru hurma direğinin feryadı:

Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in Medîne'ye teşriflerinin hemen akabinde bir mescid inşâ edildi.

Öyle ki, inşâsında ve harcında O Şerefli İnsanın hem ciddî emeği vardı hem de mübarek teri. Ayrıca için için ağlaması, dolup taşması ve döktüğü göz yaşları.

Mütevâzı Mescid!

Duvarları kerpiç, üstü hurma lifi, direkleri hurma ağacı.

Ya içi?

Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) hatibi.

Cemaati ise, beşerin melekleri.

Cebbarları yola getiren ve âhiret yurduna sultanlar yetiştiren bir mescid, bir mektep, bir medrese ve her şey.

Kim bulunmak istemez böyle bir yerde? Ve kim ayrılmak ister böyle bir cemaatten ve böyle bir meclisten?

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir direğe dayanıp hutbe îrâd ediyor; cemaatine İslâmî dersler ve öğütler veriyordu.

Sahâbe Efendilerimiz dayanamayıp acıdılar ve "Bir minber yaptırsak bari!" diye bir teklifte bulundular.

O Yüce Zât, bu samimi teklifi kabul buyurunca onlar bu kabulü emir telâkkî ettiler ve üç basamaklı bir minber yaptılar. Ve artık ondan sonra hutbe bu üç basamaklı minberde okunacaktı.

Cuma günü geldi. Kâinatın biricik hocası ve âlemin biricik reîsi olan Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem), daha önceleri kendisine dayanarak hutbe okuduğu direğin yanından geçerek üç basamaklı yeni minbere çıktı ve hutbesini okumaya başladı.

Direk birden inlemeye ve feryat etmeye başladı:

Bu ayrılık da nereden çıktı? Buna kim dayanır?

Nasıl olur ki? Hem benim ne suçum var ki?

Demek bu güzele ve bu güzelim sözlere ben lâyık değilim ha. Artık nazarlar bana doğru çevrilmeyecek, öyle mi?

Eyvah!... Eyvah!...

Evet kuru direk, deve veya sığır cinsinden birinin sesi gibi ses çıkararak inlemeye başladı. Bu inleyiş herkesin kulağında çınladı. Cemaatin en arka safında bulunan Ebu Sâîd el-Hudrî bile o feryadı duyanlardandı.

Mescidi lerzeye getiren ve inananların kulaklarında sonsuza kadar çınlayacak ve yüce ruhlarında dalgalanmalar meydana getirecek olan bir feryât.

Hatîb-ül Enbiyâ hutbeyi yarıda bıraktı, direğin yanına vardı, onu bağrına bastı, kucaklayıp sıvazladı ve ona bir şeyler fısıldadı.

Derken feryât kesildi. Direk sükût ve sükûnete erdi ve itminana kavuştu.

Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

"*Eğer iltifat edip sıvazlamasaydım; ağlaması kıyamete kadar devam edecekti.*"

Direği ağlatan neydi, acaba?

Direği ağlatan şey, yanında okunan zikirden ve serzâkirden ayrı kalışıydı.

Hatta bir rivayette: O, direğin yanına gitmedi. Direğe işaret buyurdu. Direk O'nun huzuruna geldi.

Bu derece samimi bir aşkın ve bir iştiyakın semeresi ne mi oldu?

Direk bir feryatla ebedî saadeti kazandı ve cennetin ebedî bir ağacı oldu.

Hasan-ül Basrî bunu talebelerine ağlayarak hem ders olarak veriyor hem de şöyle diyordu:

"*Bir direk bile mufârakat-i Ahmediyye'ye dayanamıyor. O'na karşı sevgisini ve bağlılığını dile getiriyor. Biz insanız. O kuru direkten farklıyız. Elbette bizim O'na karşı aşk, şevk ve muhabbetimiz daha fazla olmalı.*"

Evet öyle olmalı. Şu kadar var ki, O'na olan muhabbet, O'nun sünnet-i seniyyesine ittibâ etmekle hâsıl olur ve ancak bu sayede ile'l-ebed devam eder.

Yüce Mevlâ'mız, yâr ve yardımcımız olsun ve bizlere de o biricik Habîbi'ne karşı ciddî ve sürekli olan aşklar ve iştiyaklar ihsan buyursun. Âmîn.

13.
Vâizin Susması

Herkes merak içinde... Gözler gelende... Ve câmi dopdolu bir hâlde... Hep de münevver ve ehil kimselerle...

Beklenen vâiz gelir ve başlar konuşmaya...

Hem coşar hem de coşturur cemaati...

Hemen mâkes bulur kıymetli ve paha biçilmez sözleri...

Öyle ki ağzından çıkan sözler, cemaatte gözyaşları şeklinde düşer dizlere...

İçten, değirmen taşının sesi gibi kopan hıçkırıklar, fiilî dua olarak çıkar göklere... Biraz daha... Biraz daha... demek isterler.

İşte, böyle bir anda ve nasıl olduysa cemâatten birisi gözlerini kapatır ve girer âlem-i menâma...

Onun böylesine hâlini gören vâiz efendi, hemen konuşmasını keser; gördükleri karşısında hayret, haşyet ve edebinden cansız bir vücud hâlinde kürsüde öyle bekler...

Camiyi ciddî bir sessizlik kaplar. Bunun üzerine uyuyan kimse farkına varır ve uyanır. Onun uyandığını gören vâiz de tekrar konuşmasına başlar ve devam eder.

Konuşma biter, cemaat vazifesini yapar; uyuyan kimse de vâiz efendinin yanına sokulur ve şöyle özür diler:

"Hocam, siz konuşurken uyuduğum için konuşmanızı kestiniz. Hem sizi hem de cemaati üzmüş oldum. Özür dilerim."

Vâiz efendinin cevabı:

"*Hayır, Hayır! Ben uyuduğunuz için susmadım. Fakat siz gözlerinizi kapatır kapatmaz Hz. Muhammed'i* (sallallâhu aleyhi ve sellem) *gördünüz ve O'nunla konuşmaya başladınız. O burada varken ve O'nun bulunduğu bir yerde ben nasıl konuşabilirim? O'nun yanında bana düşen susmak değil midir? İşte ben rüyânızdaki Zât için sustum. Fakat ben susunca siz uyandınız. O zaman da ben tekrar konuşmaya başladım.*"

Bu nasıl bir saygıdır, Allah aşkına?

Bu nasıl bir kalptir, Allah aşkına?

Bu nasıl bir gözdür, Allah aşkına?

Var mı bizim böyle bir vâizimiz ve öyle bir cemaatimiz?

Peki bu uğurda var mı cehd-ü gayretimiz?

İnsaf ve iz'ânımıza havale eder, kalpleri evirip çeviren Yüce Mevlâ'dan da nefsimizin ıslahını ve kendilerine son derece muhtaç olduğumuz kâmil mürşidleri imdâdımıza göndermesini tazarrû ile niyaz ederim.

14.
Şaşırdım Kaldım

Ben de şaşırdım kaldım; hangisini yazayım diye.

Nedir şu Uhud denilen muharebe?

Bu dağ nasıl dayandı gözleri önünde olup bitenlere?

İnsan seyre bile cesaret edemiyor; değil söylemeye.

Aman... Îmân nasıl bir şeymiş böyle?

Evvelki gün bir işe yaramayan şu yiğitler, dün su ile abdest alıp müslüman olunca, “İki gün müsâvi olamaz” deyip bugün kanla abdest almaya koştular.

Evet kim yetiştirdi bu yiğitleri böyle?

Kim fısıldadı bunu kulaklarına?

Hayatı neden istihkâr ediyorlardı acaba?

Asıl ve gerçek olan hayatı kim öğretmişti onlara?

Her zaman önlerinde, arkalarında, hazarda, seferde beraberlerinde olup onlara istikamet gösteren kimdi? Evet kimdi o çilekeşlerin imamı? Miğferinden bir halka kopup yüzüne saplanan, bu yüzden dişi kırılan ve yüzünden kan akan o mahzun ve çilekeş insan kimdi? Ve kim olabilirdi acaba?

Koskoca tarih bir kişiden bahsediyor. Başkasını o derece tanımıyor ki onu tanıtsın. O Zât, Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'dir.

Şu manzaraya bakın: Uhud harbinde düşmanlar tarafından miğferinin halkası kırılmış ve mübarek yüzüne saplanmıştı. Bunu gören Ebu Ubâde hemen uzandı, ağzını açtı ve dişleri ile o halkayı çekmeye başladı; fakat bir türlü çıkaramıyordu.

Ne pahasına olursa olsun... Başka türlü olamaz, "Ya gazaba gelirse" dedi ve bütün kuvvetini toplayıp çekince halkayı çıkardı. Ancak Ebu Ubâde'nin iki dişi de düşmüştü; fakat ne zararı vardı ne de önemi. Hattâ kim bilir kendisi bundan ötürü ne kadar sevinmişti.

Gel gör ki kan dinmiyordu; hattâ su ile yıkadıkça fazlalaşıyordu.

Ya damlası yere düşerse...

İşte anamız Hz. Fâtıma koştu. Bir parça hasır yakıp yaraya bastılar. Ve kan dindi.

Sonra!.. Sonra!.. Ve sonra yaralı Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem), gök kapılarının kendisine açıldığı o anda ne yaptı ve ne dedi acaba? Çünkü o anda O, ne dese olacaktı.

Ne yapabilirdi ki? O zamana kadar ne deyip yaptı ve ne vâdetti ise yine onu yaptı. Yani risâlet ve kulluk vazifesini ihlas ve sadâkatle yapmaya ve insanları sabır ve metânetle hayra çağırmaya devam etti.

Beri tarafta hem kanını siliyor hem de: "*Allah'ım! Kavmimi hidâyet eyle. Çünkü onlar bilmiyorlar.*" diye yalvarıyordu.

Azîzim! Böyle bir Peygamber'in ümmeti olmak şerefi yetmez mi bize? O'nun getirdiği yüce hakîkatlere hizmet etmeyi en büyük izzet olarak görmek gerekmez mi bize? O'na sahip çıkanlarla beraber olmak, kurtuluş vesilesi olarak yetmez mi bize? Hiçbir şey yapılmadığı halde cüzî hâdiseler karşısında korkar ve feryadı basarsak; yüce zatların yer aldığı böyle bir meclisten mahrum kalma endişesini taşımalı değil miyiz içimizde?

15.
Meleklerin Yıkadığı Sahâbî

Evs oymağının olduğu kadar bizim de yüzümüzün akı ve medar-ı iftiharımız olan bir Sahâbî vardır: *Hanzalatü'l-Gasîle* (radıyallahu anh)...

Uhud'a çıkma hazırlıkları yapılıyor. Herkes ikide bir kendisini kader aynasında görmek istiyor ve "Dur bakalım nasılım?" diyor.

Şayet cesaret edip onlara "Ne yapıyorsunuz böyle?" diye sorarsanız; size: "Bakıyorum kendime, kurbanlık olabilecek miyim diye?" derler.

Böylece hem niyetlerini ve sadâkatini gösterirler, hem de ibret dersini verir ve onu tevdî ederler târihin sîne-i tekrîmine.

İşte bu Yüce İslâm kahramanlarından birisi de, Hz. Hanzala-dır (radıyallahu anh).

Yeni düğün yapmış. O gece belki de hanımı ile beraber olmuş ve onun gönlünü almış. Sabah tam yıkanırken dışarıda âvâzı çıktığı kadar bağıran dellâlın sesini duyar:

"İnanan herkes beklemeden cihâda iştirak etsin!"

Emir kesin. Hem de büyük yerden ki, O'nun nazarı gayet keskin.

Bu sözü duyar duymaz guslünü yarıda bırakır. Hanımına elvedâ der, cihada iştirak eder ve şehid olur. Fakat gel gör ki sahâbede bir telaş ve hayret. Şehîdin mübarek vücûdu buram buram ter döküyor. Bu nasıl olur? Hiç böyle olur mu ve o zamana kadar böyle bir şey olmuş muydu?..

Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) durumu arz ederler.

Ne güzel!.. Ne türlü dertleri varsa hemen O'na koşup arz ediyor ve O da dertlerini hallediyor. Gıptalar olsun.

"Ya Rasûlallah! Biz Hanzala'nın şehid olmuş cesedini ter dökerken gördük. Bu nasıl bir şeydir?"

Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyuruyor: "*Hayır Hayır! O ter değildir. Ben biraz önce onu, Melekler kendisini elleriyle yıkarken gördüm.*"

Kendini meleklere yıkatan adam.

Gider âilesine sorarlar. Bu nasıl bir şeydir böyle?

Âilesi şöyle der: "Benim bu hususta bildiğim şudur: Yıkanıyordu. Ancak "İnanan herkes beklemeden cihada iştirak etsin" sesini duyunca; guslünü tamamlamayı bile beklemeden hemen o hâliyle bıraktı ve elvedâ deyip cihada katıldı."

Demek ki onun guslünü Allah, meleklerine yaptırıyordu. Ve artık tarih onu, *Hanzalatü-l'Gasîle* diye yâd edecektir.

Azîzim! Bak nasîhatim olsun: Senin eline böyle bir fırsat geçerse sakın kaçırma; hemen koş! Ve merak etme! O olmasan da, onun gibi olabilirsin.

Evet aynı emirler, her gün bize de okunmakta; fakat bizde ne bir hareket kalmış ne de bir gayret.

İbret dersi almayı ve onlar gibi olmayı Yüce Mevlâ'dan niyaz ederim.

16.
Telâşlanmamanın Çâresi

İnsanı yücelten ve değerli kılan bazı üstün meziyetler vardır. Kişi bunlara sahip olması nispetinde değerli ve yücedir.

Bunlardan birisi, belki de en lüzumlusu tevekküldür.

Tevekkül, sağdan veya soldan gelebilecek olan zararları bertaraf etmek, faydalı şeyleri elde etmek ve hayırlı neticeye varmak için, işin ehli olan kimselerle danıştıktan ve önüne çıkabilecek olan engelleri aşacak çareleri tedarik ettikten sonra, işi Yüce Allah'a havale etmek ve O'ndan yardım istemek demektir. Yüce Allah'a tevekkül etmek, elbetteki her türlü takdir ve tebrikin üstündedir.

İşte, her yönüyle bizim önümüzde duran son Peygamber Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in tevekkülü böyle idi. İşte örneği:

Necid gazvesinde istirahat veriliyor. Orada bulunan Ashâb-ı Kiram'dan her biri bir ağacın gölgesine sığınıyor.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de bir ağacın yanına geliyor, kılıcını ağaca asıyor ve gölgesinde istirahata çekiliyor. Çekilir çekilmez de yorgunluktan mübarek gözleri kapanıyor.

İşte tam o anda bir kabîlenin, cesareti ile tanınmış Gavres adındaki komutanı geliyor, kılıcı alıp sıyırıyor ve o hâliyle Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in uyanmasını bekliyor.

Gözleri uyuyan fakat kalbi asla uyumayan Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir müddet sonra gözlerini açınca; başucunda elinde kınından sıyrılmış kılıç olduğu halde ayakta bekleyen o cesur komutanı görüyor; ancak hiç telâşa kapılmıyor.

O cesur komutan tehditvârî soruyor:

"*Şimdi seni benden kim kurtaracak*?"

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) o mukaddes tevekkülü ve yüce şecâati ile: "*Allah*" diyor, sonra da "*Allah'ım dilediğin bir şeyle ona karşı bana kâfi gel!*" diye niyazda bulunuyor.

Bu manzara karşısında Gavres'in elinden kılıç düşer, dizinin bağı çözülür ve olduğu yere çöker.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) kılıcı eline alır ve ona: "*Şimdi seni benden kim kurtaracak*?" der, sonra da onu affeder.

Sahâbî karşıdan durumu görüp geldiklerinde cesur adam hâlâ o perişan vaziyette oturuyordu.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) olup bitenleri Ashab Efendilerimize anlattıktan sonra, adam kalktı ve kendisini tetikçi olarak gönderenlerin yanına gitti. Arkadaşları ona sordular:

Ne oldu sana? Niçin bir şey yapamadın?

O şöyle dedi: "*Durum böyle böyle oldu. Ben şimdi insanların en hayırlısının yanından geliyorum.*"

İşte Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in böyle dehşet, korkunç ve can alıcı bir hâdise karşısında hiç telaşlanmaması ve istifini bozmaması, hattâ yüzünün rengi ve çizgileri bile değişmeden gayet emin ve sâkin bir kalp ve vicdanla konuşması özellikle iki gerçeği göstermektedir.

Bunlardan birisi, güvenip dayandığı Yüce Allah hakîkaten vardır ve birdir ki, o anda Rasûlü'nün ihtiyacını gördü, bildi ve yerine getirdi.

Diğeri de, Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem), Yüce Allah'ın sadık kulu ve hak elçisidir ki O'na olan güveni ve tevekkülü samîmî ve tam olduğu için Cenab-ı Hak da O'na yardım ediyor.

Azîzim! Şayet bu türlü hâdiselerin çokça olduğu bu zamanda kopmaz bir ipe, sarsılmaz bir kanâate ve bütün kefere ve fecereye karşı koyacak bir kuvvete ihtiyacın varsa; önce elinden gelen her türlü tedbiri al, sonra her şeyi elinde tutan ve O'ndan izinsiz hiçbir şeyin kimseye zarar veya fayda veremediği Yüce Allah'a dayan, sonra da O'nun hikmetine râm ol, rahmetini bekle ve rahatına bak.

Göreceksin; Yüce Mevlâ hiç beklemediğin bir zamanda dilediği bir şeyle senin imdâdına koşacak ve çâresiz kaldığın sıkıntılardan seni kurtaracaktır, inşâallah.

17.

Kıyâmet mi Koptu?

Her peygamber (aleyhisselâm) başta Allah'ın varlığını ve birliğini, öldükten sonra tekrar dirilmenin olacağını ve kendisinin Cenab-ı Hakk'ın elçisi olduğunu söylemiş, vazifesine bununla başlamış, dâvâsının yüceliği ve hakkâniyetini göstermek için de Allah'ın izniyle mûcize göstermiştir. Hem Peygamberler (aleyhisselâm) mûcizelerini genellikle kendi devirlerinde insanlar arasında en fazla yaygın olan ve en çok rağbet edilen ilim, fen ve sanat gibi sahalarda göstermişlerdir.

Meselâ: Hz. Îsâ (aleyhisselâm)'nın zamanında tıp çok yaygın olduğu için gösterdiği mûcizelerin ekserisi bu sahada idi. Nitekim Hz. Îsâ (aleyhisselâm) duâ ediyordu, hastalar iyileşiyordu. Duâ ediyordu, hastaların gözleri açılıyordu. Duâ ediyordu, ölüler diriliyordu.

Ama buna rağmen kalpleri mühürlü ve basireti kıt olan bazı kimseler, bütün bu harikulâde hâdiseleri ve mûcizeleri sihirle yorumluyor ve nübüvvet dâvâsını inkâr ediyorlardı.

Nitekim bir gün Hz. Îsâ'ya (aleyhisselâm) dediler ki: Sen hep yeni ölmüşleri diriltiyorsun. Belki onlar hakîkatte ölmeyip sadece

kalpleri sekteye uğramıştır. Biraz sonra nasıl olsa kalpleri tekrar çalışır ve onlar yaşarlar. Onun için sen bize çok eskiden ölmüş, meselâ: Bundan dört bin sene önce ölmüş olan Sâm İbn-i Nûh'u dirilt. Evet, onu dirilt de görelim.

Hz. Îsâ (aleyhisselâm) da kalktı ve onlarla birlikte Hz. Nûh (aleyhisselâm)'ın oğlu Sâm'ın kabrine gitti ve onu Allah'ın yüce adıyla çağırdı. O da hemen kabrinden çıktı. Fakat öyle bir halde idi ki, "*Kıyamet koptu da hayatımın hesabını vermek üzere gidiyorum*" zannı ve korkusuyla başının yarısı bembeyaz olmuştu. Halbuki o zamanlarda insanların saçları fazla beyazlamıyordu.

Kabirden çıkan Sâm İbn-i Nûh'un ilk sözü şu oldu:

"Kıyamet mi koptu?"

Hz. Îsâ (aleyhisselâm), "*Hayır! Lâkin ben seni, Allah'ın yüce adıyla çağırdım; şimdi de öl!*" dedi. O ise: "Allah'ın beni ölüm sekerâtından koruması şartıyla" deyince, Hz. Îsâ (aleyhisselâm) duâ etti ve öyle oldu.

Bir rivâyette Sâm İbn-i Nûh, oradakilere döndü ve "Hz. Îsâ'yı tasdik edin, O peygamberdir." uyarısında bulundu. Bunun üzerine orada bulunanların bir kısmı îmân etti, bir kısmı ise bu bir sihirdir deyip inkârlarına devam etti.

Bedenin hücrelerini muhtelif yerlerden teşkil edip toplayan Yüce Allah, onları muvakkaten dağıttıktan sonra, Yüce kudret, ilim, irade ve hikmetiyle onları tekrar aynı şekilde yaratmaya elbette kadîrdir ve bunu yapacaktır.

Engin kerem ve rahmetine güvenerek Yüce Mevlâ'dan niyaz ediyoruz ki, her iki cihanda da yüzümüzü yere baktırmasın ve bizi her zaman korktuklarımızdan emin ve umduklarımıza nâil eylesin. Âmin.

18.
Ne Güzel!

Âhiretteki dehşet verici hâlleri düşünen ve âkıbetinden endişe eden bir talebesi Üstâd-ı Âzam'a geliyor; "Üstadım! âhiretim adına çok korkuyorum" diyor ve belki de teselli istiyor.

Hz. Üstâd'ın ona tesellî vermesi ise şu şekilde oluyor:

"Hayır kardeşim korkmayacaksın. Titreyeceksin, titreyecek... Çünkü orada ya bir aksilik olursa..."

19.
Haykır ve De ki: Eyvâh! Gittim

Mahşer gününde kendisine gelenlere; "Ha işte ben bunun içinim." diyecek bir tek insan var: Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem).

Ancak buna rağmen Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şu âyeti okuyunca haykırmıştı.

"*Ve bırak bana, o tekzip edici zevk ü refah sahiplerini. Mühlet ver onlara biraz. Çünkü bizim yanımızda tomruklar var ve bir cahîm var. Ve boğaza duran* (ne yutulan ne de çıkarılan) *bir taam ve bir azab-ı elîm var.* (dayanılmaz bir azap)." (Müzzemmil Sûresi, 11-13)

Şimdi de şu kudsî tabloyu seyredelim: Hasan-ül Basrî bir gün oruçlu iken akşam iftar edeceği sırada kendisine bir yemek getirilmişti. Tam bu sırada bu âyetler aklına geldi.

Âyetlerin ifâde ettiği hakikatler gözleri önünde canlanınca dayanamadı, bir şey yemeden yemeği kaldırttı ve ertesi günkü oruca öyle aç olarak niyet etti.

İkinci gün tam iftar edeceği sırada aynı âyetler yine aklına geldi. Yine yiyemedi ve yine yemeği kaldırttı.

Üçüncü gece yine öyle...

Onun gibi takva ehli olan ve onu candan seven sadık arkadaşlarına haber verildi. Onlar geldiler, *"Allah için"* deyip ısrar ettiler ve sonunda iknâ edip ona bir parça sevik şerbeti içirmeye muvaffak oldular.

Ey nefsim ve ey neslim! Nedir böyle ferih-i fahur bir hayat?

Nedir öyle çalım satmak ve etrafa korku salmak?

Hem nedir sendeki bu şöhret ve makam tutkusu?

Dışa karşı alabildiğine mağrur ve mütehakkim;

İçte ise bir kırıntıya bile muhtaç ve gedâ;

Öyle ki bu acıklı hâl, olmuş umûmî bir belâ.

Öyle ise gel ey gâfil nefsim!

Aldanma mülk-ü mala; hem düşün, anla ve ağla.

Kurtuluşun adına yeter mi bunlar? Hayır ve asla!

Yaa; amelini akşama, arz eyle Kitabullah'a

Binlerce tebrik ve takdir, şu âhir zamanda haramları terk ve farzları eda etmek adına gerektiğinde ateş parçalarını sımsıkı tutan îman ve takva kahramanlarına ve ormanın aslanlarına...

Ve muştular olsun, kendisinin her gün biraz daha cehenneme doğru yaklaşmakta olduğunu hisseden ve vakit geçirmeden ondan kurtulmanın çâresini arayan basîret erbâbına...

20.
İşte Samîmiyet Buna Denir

Hak yolda sebat edip ayrılmamak, özellikle de Yüce Hak'tan ve Yüce Hakk'ın rahmet kapısından ayrılmamak ne güzel kulluktur!

Özellikle de bütün dedikodulara, nefsin tuğyan ve isyanına, hatta yâranın bile terk ve ihmâline rağmen elini göğsüne vurup "evvel Allah" deyip hak ve doğru bildiği yoldan hiç ama hiç inhiraf etmeden gösterilen hedefe doğru gitmek, ne kadar zor ve o nispette de ne derece imrenilecek bir haslet ve bir mertliktir.

Evet, kendini öyle görmesen ve zannetmesen bile bağlılığınla tanındığın ve şeref duyduğun ve hakîkî hedefin olan Yüce Hakk'ın kapısında, gözünü bir an ayırmadan ve kalbini bir lahza bozmadan beklen ve kapının aralanmasını hatta açılmasını intizar etmen, cidden tebrik ve taltife layık, rahmet ve inayete şâyeste son derece kudsî bir hâl ve feyizli bir keyfiyettir.

Maalesef adını bilemediğim büyük bir zat, senelerce müridlerine irşad dersi verir. Ve hakîkaten onları irşad eder. Hem öyle ki, onların kalp gözlerini bile rüşde erdirir.

Bir zaman gelir, müridler şeyhlerinin mânâ âlemindeki iç yüzünü ve kötü âkıbetini keşfen görürler. Öyle ki:

"*Şakîler arasında ve ateşe yaslanacaklardan.*"

İşte bu tüyler ürpertici, korkunç âkıbeti gören müridler, mürşidlerini yavaş yavaş terk ederler ve artık derse gelmez olurlar.

Yalnız birisi: "Ne olursa olsun, madem ben bu makamı bu zatın eliyle elde ettim; ondan ayrılmayacağım." der ve sebat eder.

Üstâdları bir gün, bu sâdık talebesine sorar: "Evladım arkadaşların nerede? Neden gelmiyorlar?" Talebe söylemez. Hem nasıl söylesin ki...

Ancak o büyük zat ısrar edince, o sadık talebe mecbur kalır ve doğruyu söyler: "Efendim, arkadaşlarım sizin şakî, yani cehennemlik olduğunuzu keşfen görmüşler de; ondan dolayı gelmiyorlar."

O büyük zât bunu duyunca şöyle der: "Yâ öyle mi? Evlâdım, ben bu hâlimi kırk senedir görüyor ve biliyorum. Ama Yüce Hakk'ın kapısından başka bir kapı tanımıyor ve bilmiyorum. Onun için bütün bunlara rağmen sebat edip bu kapıdan ayrılmadım ve ayrılmayacağım. Şayet senin arkadaşların Yüce Hakk'ın kapısından başka bir kapı biliyorlarsa, gelip bana da söylesinler."

Şeyh varsın bu samimiyetini izhâr ede dursun. Rahmet kapısı birden açılıyor, kader kitabı öne geçiyor ve onun şakî değil saîd, yani cehennemlik değil cennetlik olduğu yazılıyor. Böyle bir samîmiyete yüz binlerce tebrikler ve müjdeler!

Azîzim! Bize düşen, işimizi sağlam ve istendiği gibi yapmak, gerisine yani bize ait olmayan ve hassaten Cenabı Hakk'a ait olan işe karışmamaktır. Çünkü biz kuluz kul. O da Rabbülâlemin ve Erhamürrâhimindir. Bu itibarla bize düşen emredileni sırf emredildiği için ve bir de asıl mâhiyetini koruyarak yapmak ve Yüce Rabbimize olan îtimadımızı hiçbir zaman sarsmamaktır. Zîra O bizi bizden daha iyi bilir ve bize rahmet ve hikmetine göre muamele yapar.

Çoğumuzun sarsıntıya düştüğü şu dönemde bizi sâbit kadem eylemesini, Rahmeti Sonsuz olan Yüce Mevlâ'dan bin can ile diliyor ve dileniyoruz.

21.
Allah'ın Fazlı ve Rahmeti

Nerelerde ve kimlerle oturup kalktığımıza hiç dikkat ettik mi? Lehimizde olduğu takdirde onlara göre muamele göreceğimizi; aleyhimize olduğu takdirde ise niyetimize göre hesaba çekileceğimizi biliyor muyuz?

Ebu Hüreyre (radıyallahu anh)'den Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

– Yüce Allah'ın sokaklarda dolaşıp zikir ehlini arayan melekleri vardır. Bu melekler, azîz ve celil olan Allah'ı zikreden bir cemaati bulunca; aradığınız burada; geliniz diye çağrışırlar ve onları dünya semasına kadar kanatları ile çepeçevre kuşatırlar. Rableri daha iyi bildiği halde meleklerine sorar:

– Kullarım ne söylüyor? Melekler:

– Seni *'Sübhânallah'* diyerek tesbih ve tenzih ediyorlar. Seni *'Allâhü Ekber'* diyerek tekbir ediyorlar. Sana *'Elhamdülillah'* diyerek hamd ediyorlar ve seni tâzim ediyorlar, cevabını verirler. Cenâb-ı Hak:

– Onlar beni gördüler mi? buyurur. Melekler:

– Hayır. Vallahi seni görmediler, cevabını verirler. Cenâb-ı Hak:

– Şayet beni görselerdi halleri nasıl olurdu? buyurur. Melekler:

– Eğer Zâtı'nı görselerdi ibadet cihetinden (gayretleri) daha şiddetli, seni tâzim etmede daha yüce, Zât-ı İlâhî'ni tesbih etmede daha çok gayret sahibi olurlardı cevabını verirler. Yüce Allah:

– Onlar benden ne istiyorlar? buyurur. Melekler:

– Senden cennet'i istiyorlar, derler. Cenâb-ı Hak:

– Onlar cenneti gördüler mi? buyurur. Melekler:

– Hayır, vallahi, cevabını verirler. Cenâb-ı Hak:

– Şayet cenneti görselerdi (halleri) nasıl olurdu? buyurur. Melekler:

– Onlar cenneti görselerdi, ona karşı daha düşkün, onu istekte daha kuvvetli ve ona rağbette daha şiddetli olurlardı, cevabını verirler. Cenâb-ı Hak:

– Bana neden sığınıyorlar (iltica ediyorlar)? buyurur. Melekler:

– (Cehennem) ateşinden sığınıyorlar, cevabını verirler. Cenâb-ı Hak:

– Onu gördüler mi? buyurur. Melekler:

– Hayır, vallahi görmediler, cevabını verirler. Yüce Allah:

– Şayet onu görselerdi (halleri) nasıl olurdu? buyurur. Melekler:

– Şayet onu görmüş olsalardı, ondan kaçmaları ve korkuları çok daha şiddetli olurdu, cevabını verirler. Yüce Allah da:

– *Ben sizi şâhit tutuyorum. Ben onları bağışladım,* buyurur. Meleklerden biri der ki:

– Onların içindeki filan kimse onlardan değildir. (Onlar gibi bu affa layık değildir. Günahı çok olan bir kuldur.) Ancak bir ihtiyacı için oraya gelmiş bulunmaktadır.

Yüce Allah ona şöyle mukabelede bulunur:

– Onlar beraber oturanlardır. Onlarla birlikte meclis arkadaşları da şakî olmaz. (Benim af ve mağfiretimin dışında kalmaz.)

... Ve işte büyük kurtuluş, ancak budur bu...

İşte lâyık olmadığı halde böyle bir sürprizle karşılaşmak isteyen, zannına göre İlâhî rahmet ve mağfirete lâyık kimselerle arkadaşlık yapsın, güzel ahlaklı kimselerle oturup kalksın ve hiç olmazsa kanâat ve hayal âleminde böyle kimselerle beraber olsun. Gerek Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) gerekse diğer Enbiyâ (aleyhisselâm)'ın celîsi (bir arada oturup sohbet eden kimselerin her biri) olmak...

Ashâb-ı Kiram Efendilerimizin devamlı celîsi olmak... Milletin karanlık ufkunu aydınlatan yüce şahsiyetlerin celîsi olmak; hiç olmazsa bunların arkasından gidenlerle hem dem olmak...

Gerçekten bütün bunlar kim bilir ne zevalsiz lezzetler ve ne gamsız sürurlardır! Ama büyüklerimizin dediği gibi nerde ben, nerde böyle celîs-i enîs olmak.

Bununla birlikte rahmeti sonsuz olan ve lâyık olmadığımız halde bizleri İslâm şerefiyle bahtiyar kılan Yüce Allah'ın fazıl ve rahmet dolu himayesine sığınıyor ve bizleri sevgili kullarına celîs-i sâdıklar ve refîk-i enîsler kılmasını bin can ile niyaz ediyorum.

22.

Korku ve Ümit

Büyük insan Hz. Ömer radıyallahu anh...

Hz. Ömer'e hayâlen de olsa celis olmak bile cana minnettir.

Hz. Ömer (radıyallahu anh), o yüce mâhiyeti ve tevazusu ile Yüce Allah'tan son derece korkmayı ve yine Allah'tan son derece ümitli olmayı temsil eden büyük bir insandır.

Bir yerin îtibârı, içinde bulunan şahsa göredir kaide-since; kâinatı insan şeklinde düşündüğümüzde onun kafası yeryüzü, kalbi Kâbe-i Mükerreme, beyni Medîne-i Münevvere ve gözbebeği de Minber-i Şerif'tir.

İş başa düşünce, Hz. Ömer (radıyallahu anh) ara sıra işte bu mübarek minbere çıkar, cemaatini ikaz ve irşad ederdi.

Bir defasında yine aynı tevazû ve mahviyetle Minber-i Şerife çıkıyor, hutbe îrad ediyor ve "*Adn cennetlerinde bir köşk vardır. Onun beş yüz kapısı vardır. Her kapıda beş bin hûrî vardır. Bu köşke ancak Peygamber olan girebilir.*" diyor.

O anda tam karşısında bulunan Merkad-i Şerif, gözünü ve hayâlini dolduruyor, Maddesiyle-ruhuyla orada hâzır ve nâzır

olduğuna inandığı Zât-ı Şerîf'e yöneliyor, titreyen ayakları üzerinde duruyor, Ona selâmını çakıyor ve "*Ey bu kabrin Sâhibi! Ne mutlu sana, müjdeler olsun.*" diyor.

Sonra, "*Veya Sıddîk olan girebilir.*" diyor ve sıddıkları hatırlıyor. Bu defa Hz. Ebu Bekir'in kabrine dönüp o sâdık dosta selâm çakıyor ve "Ne mutlu sana, müjdeler olsun!" diyor.

Sonra, "*Veya şehid olan girebilir.*" diyor. Bu defa da kendisini düşünüyor, kendine bakıyor ve işte o zaman bitiyor ve "Nerde sen, nerde böyle şehâdet ki!" diyor. Derken sonsuz rahmeti hatırlıyor, dengeyi kuruyor ve:

"Beni Müslüman yapan, sonra da Mekke'den Medîne'ye hicret ettiren Yüce Allah, dilerse bunu da bana nasip eder" diyor.

Nitekim dediği ve istediği gibi oldu.

Hz. Ömer (radıyallahu anh) bilhassa son senelerinde şu duayı sık sık yapardı:

"*Allah'ım! Bana senin yolunda şehîd olmayı nasib et. Ve benim canımı Rasûlü'nün beldesinde al.*"

Bu nasıl olur diye sorarsanız onun ve benim cevabım:

Allah dilerse yapar. Nitekim diledi ve dilediği şekilde yaptı.

Biz de dertli insanımızın hüsn-ü zannına, arzu ve iştiyakına iştirak ederek deriz ki:

Evvelki gün bizi yoktan yaratıp insan yapan, dünkü gün îmân ve İslâm'ı içimize koyan, bu gün de yüce dostları ve üstün meziyetleri bize tanıtıp sevdiren Yüce Allah, umulur ki yarın da yüce dostlara giden istikâmet yolunda üstün meziyetlere bizleri mazhar kılarak vefat ettirsin ve bizlere olan nimetini tamamlasın. Âmîn.

23.
Emâneti Ne Yaptın?

İnsan zâtıyla ve suretiyle değil, ancak taşıdığı özellikleriyle mahbub veya mağdub, mansur veya makhur, matlub veya menfurdur.

Evsaf-ı âliyeyi ve güzel huyları kim sevmez ve istemez ki.

Hem ahlâk-ı rezîleden ve kötü huylardan hangi vicdan çekinmez ve tiksinmez ki.

Evet insanı faziletli yapan, onun sahip olduğu üstün vasıflar ve güzel huylardır. Ancak bütün bunlardan artık ve öte olan çok yüce bir haslet ve bir hususiyet vardır ki, bu haslet hep başı çeker ve hep başta gezer. Kim tarafından olursa olsun ve kimde bulunursa bulunsun; onun dokunulmazlığı vardır:

Kusurunu itiraf etme hasleti.

Bunun da her iki yönü, hayâ ile selim fıtrat tarafından tutulmuş ve koruma altına alınmıştır.

Selim fıtrat ile temiz vicdan, ne kadar da doğru söyler ve söyletir! Ama hani bir dinleyen...

Kaldı ki, kusuru olmadığı halde; ya varsa deyip endişeli ve mahcup olarak yaşamak, insana parmak ısırtan ve göz kamaştıran bir haslettir.

Tarihte nice erkek oğlu erkekler gelmiştir ki, rahat bir şekilde ruhlarını teslim etmekten korkmuşlar da; Allah'ın huzuruna şehid olarak çıkmayı istemişlerdir.

İşte bunun çok ibretli bir örneği:

Sa'd b. Ebî Vakkas anlatıyor:

"Uhud savaşında, bir ara Abdullah bin Cahş (radıyallahu anh) yanıma geldi ve bana şu teklifi yaptı:

"Şöyle bir kenara çekilsek de ben duâ etsem, sen de âmîn desen; sonra istersen sen duâ et, ben âmîn diyeyim; olmaz mı?"

Ben bu yüce dâvetine icabet ettim ve olur dedim. Bir kenara çekildik. Önce ben duâ ettim:

"Allah'ım! Bugün benim karşıma güçlü, kuvvetli birini çıkar. Onunla çarpışalım ve ben onu öldüreyim. Böylece hem en büyük hizmeti yapmış olayım hem de ganimetini alayım."

Abdullah bin Cahş (radıyallahu anh) bu duâma "âmîn" dedi.

Allah'a yemîn olsun ki, istediğim oldu.

Sonra Abdullah bin Cahş (radıyallahu anh) duâ etti:

"Allah'ım! Bugün benim karşıma güçlü, kuvvetli ve zorlu birisini çıkar. Onunla kıyasıya savaşayım. Sonra o beni öldürsün. Bununla yetinmeyip karnımı yarsın. Kulaklarımı ve burnumu kessin. Ve ben o hâlimle huzuruna çıkayım. Sen bana:

"Kulum Abdullah! Sana verdiğim uzuvları ne yaptın? Kim yaptı bunları böyle?" diye sorduğunda; ben de:

"*Ey Rabbim! Emanet olarak verdiğin o uzuvları yerinde kullanamadım. Onların haklarını veremedim. Sağlam olarak onlarla senin huzuruna çıkmaktan da haya ettim. Bunun için onları senin ve Rasûlü'nün yolunda harcadım.*" diyeyim. Sen de bana: "*Doğru söyledin.*" diyesin ve beni affedesin.

Sa’d b. Ebî Vakkâs diyor ki, bu duaya âmîn demek içimden hiç gelmedi; fakat sözleştiğimiz için âmîn dedim. Vallahi onun duası benimkinden daha hayırlı idi. Vallahi akşama doğru onu gördüm. Burnu ve kulağı bir ipte sallanıyordu.”

Bütün bunlar, canlarını ve mallarını, şereflerini ve uzuvlarını yolda bulmadılar. Elbette onlar da nefis taşıyorlardı ve bu itibarla uzun ömür sürdürmek, rahat yaşamak ve gönüllerince gezip eğlenmek isterlerdi. Peki neden irâdeleri ile bu fedakârlığa katlandılar?

Demek ki bu fânî dünyadan sonra ebedî bir âlem ve sonsuz bir hayat var ki, asıl huzur ve asıl rahat oradadır. Çünkü oranın huzuru, rahatı, şan ve şerefi ebedîdir. Ancak o rahatı ve huzuru kazanmak, burada rahatsız ve huzursuz olmaya, kusurunu itiraf etmeye, daha doğrusu kul olduğunu bilmeye bağlıdır.

Kaldı ki o zaman hem dünya hem de âhiret huzuru elde edilmiş olacaktır. Çünkü gerçek huzur kalptedir. Kalpteki huzur ise, ancak İslâmiyet’le ve İslâm için fedâkârlıkta bulunmakla elde edilebilir.

Aynı şehâdet ve arzuya sahip olarak Allah’ın yüce huzuruna çıkma ve ebedî saadete erme recâ ve niyâzıyla...

24.
Çok Şükreden Bir Kul Olmayayım mı?

Tabiînden Hz. Atâ der ki: "Bir gün Abîd İbn-i Umeyr ile Hz. Âişe (radıyallahu anhâ)'ya gittik. Aramızda perde bulunduğu halde, bazı şeyler konuştuk. Bir ara İbn-i Umeyr: "Yâ Âişe! Bize Rasûlüllah'tan gördüğün acîb ve garîb bir hâli anlatır mısın?" dedi.

Hz. Âişe (radıyallahu anhâ) ağladı ve "O Yüce Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in hangi hâli harikulade ve acîb değildir ki?" buyurdu ve şöyle devam etti: Bir gün Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) benim hücremde idi. Birlikte yattık. Aradan bir zaman geçmişti. Bana buyurdular ki: "Yâ Âişe! yanında kalmamı mı istersin; yoksa Rabbime ibadet etmeme müsaade eder misin?" Dedim ki: "Peder ve vâlidem sana fedâ olsun Yâ Rasûlallah! Sen nasıl istersen öyle yap!"

Bunun üzerine Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) kalktı, duvarda asılı olan mataranın içindeki sudan çabukça bir abdest aldı ve namaza durdu. Hem namaz kılıyor hem de ağlıyor ve mübarek gözlerinden inci gibi yaşlar dökülüyordu. Baktım; mübarek sakalı iyice ıslanmıştı. Sonra rükûa vardı. Yine ağlıyordu. Sonra secdeye vardı. Secdede o kadar uzun bir müddet kaldı ki, ben yoksa ruhunu mu teslim etti diye korktum. Ancak yanına yaklaşınca nefes

aldığını gördüm. Bu hâl üzere iki rekat namaz kıldı. Namazdan sonra duâ ederek seccadesinin üzerinde tefekküre daldı. O'nun bu hâli Bilâl-i Habeşî (radıyallahu anh), sabah ezanını okuyuncaya kadar devam etti. Bilâl-i Habeşî (radıyallahu anh) ezanı okuduktan sonra izin isteyerek yanına girdi. Ancak mübarek gözyaşlarının yerleri ıslattığını görünce çok duygulandı ve şöyle dedi:

"Yâ Rasûlallah! Yüce Allah, Senin geçmiş ve geleceğini affetti ve bağışladı. Sen de mi ağlıyorsun?"

Hz. Fahr-i Kâinat (sallallâhu aleyhi ve sellem) de:

"*Rabb-i zül-Celâlime karşı çok şükreden bir kul olmayayım mı, yâ Bilâl?*" dedi ve o gece kendisine inen âyetlerden bahsetti.

Evet Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) habîbüllah unvanına sahip olduğu halde, kulluk yapmaktan geri kalmıyor, ayakları şişinceye kadar namaz kılıyor ve bu konuda da ümmetine örnek oluyordu.

Zaten insanın şeref ve değeri kulluğundadır. Yani insan kulluğa dikkat etmesi ve önem vermesi oranında şerefli ve kıymetlidir. Çünkü kulluğa önem veren kimse yaratılış gaye ve hikmetine uygun hareket etmiş olur. Yani böyle bir kimse hem yaradılış gayesini gerçekleştirmiş olur, hem kendisinde gösterilen ilâhî sanatların neticelerini ve mânâlarını göstermiş olur, hem geçen nimetlerin şükrünü eda etmiş olur, hem yüce huzurda bulunmanın temrinlerini yapmış olur, hem imanını, İslâm ve intisabını ispât etmiş olur, hem de cennette Yüce Allah'ın münezzeh cemâlini görmeye ve o Yüce Zât'a muhatap olmaya liyâkat ve ehliyet kazanmış olur.

Yüce Mevlâmız, biz kusurlu kullarını da bu dünyada vazifelerini hakkıyla edâ etmeye, cennette de eşsiz cemâlini görmeye ve ebedî rızasını kazanmaya muvaffak eylesin. Âmîn.

25.
İşte Bağlılık Buna Denir

Adı Hâlid İbn-i Zeyd olan ve Mihmandâr-ı Nebî lakabıyla tanınan Ebû Eyyûb el Ensârî'nin şu davranışı gayet dikkatli ve son derece rikkatlidir. Şöyle ki:

Hazreti Âişe'ye (radıyallahu anhâ) iftirâ atıldığı (ifk hâdisesi) günlerde Ebû Eyyûb Hazretlerinin hanımı Ümmü Eyyûb dedi ki:

– Ey Ebû Eyyûb! İnsanların Hazreti Âişe için dediklerini duymadın mı? Ebu Eyyûb Hazretleri de:

– Evet duymasına duydum. Fakat söylenen bu şeylerin tümü yalandır, dedi ve devam etti:

– Ey Ümmü Eyyûb! Sen böyle bir şey yapar mısın? O da:

– Hayır, vallahi böyle bir şeyi kesinlikle yapmam, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Hazreti Ebu Eyyûb (radıyallahu anh) tereddüt etmeden şöyle dedi:

"*Âişe var ya; o senden çok daha hayırlıdır. Çünkü o, bir Peygamber hanımıdır ve bütün müminlerin annesidir. Öyle ise senin yapmayacağın bir şeyi, o hiç yapar mı! Elbette ki hayır, hayır, hayır...*"

Şu samimi bağlılığa bakın ki, Rasûl-i Ekrem (aleyhissalâtu vesselam)'ı ve O'na âit her şeyi kendisinden ve kendisine âit her şeyden nasıl daha üstün ve daha aziz tutuyor.

Evet gerçek îmân, tasdik ve muhabbet, gerek sevgilide gerekse sevgiliyle ilgili şeylerde kusur görmeyi kaldırmaz; bunlar her şeyden önce vefâ ve sebat isterler. Çünkü kusur görme tereddüdü, tereddüt sevgi zayıflamasını, sevginin zayıflaması irtibat kopukluğunu, irtibat kopukluğu da düşmanlığı doğurur.

Son derece iffetli ve tertemiz olduğu âyetle tescil ve teyit edilmiş olan, özellikle de Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in hanımı, Hz. Ebu Bekir (radıyallahu anh)'in kızı ve müminlerin annesi şeref ve unvanlarına mazhar kılınan Hz. Âişe (radıyallahu anhâ) vâlidemiz gibi birisine karşı kalp ve kafalara girecek ve zamanla yerleşecek olan en küçük bir tereddüt, insanı her türlü feyizden ve hayırdan ebediyen mahrum eder.

Hâsılı: Tasdik ve teslîmiyet, irtibatta vefâlı ve intisapta sadâkatli olmayı ister ve gerektirir.

Cenâbı Hakk'ın, gerçek vefâdan bir nebze de bizim ruhumuza içirmesi niyâzıyla...

26.
Îmân ve Sadâkat

Peygamberlerin (aleyhimüsselâm) hepsi Yüce Allah'tan başka hiçbir mâbûd olmadığında birleşmişlerdir. Hiçbirisinde bu hususta herhangi bir ihtilafı veya muhalefeti andırır bir davranış görülmemiş ve hiçbirisi müşrikliği ve putperestliği kabul etmemiştir. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de (meâlen): *"Senden evvel gönderdiğimiz peygamberlerden* (ümmetlerinin ileri gelen âlimlerinden) *sor ki, Biz Rahman'dan başka ibâdet olunacak ilâhlar yapmış mıyız?"* (Zuhruf Sûresi, 45) buyurulmakla Enbiyânın bu hususta hemfikir olması, tevhîde şâhid olarak getirilmiş ve onunla hem icmâ haber verilmiş, hem de icmâın ve akîdenin kuvvetlendirilmesi hususunda araştırma tavsiye edilmiştir.

Başta Peygamberimiz olmak üzere bütün peygamberler (aleyhimüsselâm) ruhlarındaki sâfîliğin, kalplerindeki hüşyarlığın, akıllarındaki kudsî fetânetin ve yaradılışlarındaki son derece selîm fıtratlarının gereği olarak îmân ve İslâmlarında hiçbir zaman tereddüt ve şüpheye düşmemişlerdir. Ancak îmân, itminan ve marifetlerini her gün bir kat daha arttırmak için, dâima tabiat olaylarını ibret nazariyle seyretmiş, kelâmı âyetleri dikkatle okumuş,

ibâdetlerini gayet mükemmel bir şekilde îfâ etmiş ve bu vesile ile Yüce Allah'a karşı sahip oldukları îmân, sadâkat, mârifet ve muhabbetlerini daha da inkişaf ettirmeye çalışmışlardır.

Tâbiînin ileri gelenlerinden olan Atâ, İbn-i Abbas'tan şöyle bir nakilde bulunmuştur. Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Mîrac'da Mescid-i Aksâ'ya götürüldüğünde Yüce Allah bütün Peygamberlerin (aleyhimüsselâm) ruhlarını orada topladı. Cebrâil (aleyhisselâm) ezan okuyup kâmet getirdi, sonra da:

– *Yâ Muhammed! Geç öne de, Peygamberlere namaz kıldır!* dedi.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) namazı bitirince Cebrail (aleyhisselâm):

– *Senden evvel gönderdiğimiz peygamberlerden sor ki, Biz Rahmandan başka ibâdet olunacak ilahlar yapmış mıyız?* mealindeki âyeti okudu ve:

"Yâ Muhammed! Sor bakalım!" dedi.

Bu teklif karşısında Efendimiz (aleyhissalâtu vesselam) şöyle buyurdular:

"*Sormam. Çünkü şüphelenmiyorum.*"

İşte Yüce Allah'ın varlığını ve birliğini her türlü şüpheden uzak olarak kabul etmek mânâsına gelen gerçek tevhid budur. İşte tevhid akîdesi yani îmân ve îtikâd buna denir. İşte sadâkat ve sebat böyle olur. İşte Peygamberlik ve büyüklük budur. Ve işte her iki cihanın biriciği olan Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu derece sâdık ve masduk bir peygamberdir.

27.
Şey'en Lillâh

Şu kâinat kitabının en büyük âyeti olan Hazreti Muhammed (aleyhissalâtu vesselam)'a ve nübüvvet semasının en parlak hidâyet yıldızları olan Sahâbe-i Kirâma bakıp düşündüğümde,

Kâinat mescidinde hâdiseleri okuyan, Yüce Mevlâ'nın kudsî maksatlarını dile getiren ve kelâmullah'tan ibaret olan Kur'ân-ı Kerîm'i okuyup dinlediğimde,

Kudretullah'ın en açık tecellîsi olan kâinat kitabına başımı çevirip baktığımda,

Beri tarafta, Üstâd-ı Âzam Bedîüzzaman Said Nursî Hazretleri gibi yüce şahsiyetleri duyup eserlerini okuduğumda, Hocaefendi gibi seçkin simâları görüp sözlerini dinlediğimde, sonra da kendi hâlime baktığımda; az da olsa kendime geliyor ve şu beş kaybıma doğrusu çok üzülüyorum:

a. Kur'ân-ı Azîmüşşân'ı layıkıyla okuyup anlayamadığıma,

b. Şu muhteşem kâinatı yeterince seyredip doyamadığıma,

c. Kendi mâhiyetimi iyice düşünüp bilemediğime,

d. Cenâbı Allah'ı tanıyamadığıma, O'nu neslime tanıtamadığıma ve yolunda bitip tükenemediğime,

e. Özellikle de zerreden şemse, sükûnetten harekete, yokluktan varlığa kadar her şey O'nu tanıyıp tanıtırken; O Rahmânürrâhîm'in kadrinin ve yüceliğinin insanlar tarafından bilinmemesine ve O'na lâyıkıyla kulluk yapılmamasına karşı, benim hâlâ alakasız ve duyarsız kalışıma.

İşte bütün bunlara bin pişman oluyor ve doğrusu insanlığımdan ve müslümanlığımdan utanıyorum.

Ümid ederim ki Yüce Allah, âhirette çok mahcup ve mahzun olacağım şu hususlardan bir nasîb de, âhir ömrüne gelen şu kuluna ayırsın. Ve hem onu hem de dâvâ arkadaşlarını Kur'ân'dan dersini güzel alan, kâinâtı temâşâ edip aldığı ibret dersi ile ilim ve irfanını artıran ve kendi mâhiyetini kavrayıp haddini bilen basîretli ve sâlih zümreye ilhâk eylesin. Âmîn.

28.
Küçüktü Önemsemedim; Büyüdü Halledemedim

Her bir günah, insan bünyesini tehdit eden, zehirleyen ve zamanla öldüren bir akrep ve bir yılan gibidir. Şu kadar var ki, akrep ve yılan insanın maddî bünyesini, günahlar ise insanın mâhiyet ve hüviyetini yani aklını, ruhunu ve kalbini öldürmekte ve onları ebediyyen mahvetmektedir.

Öyle ise insan akrep ve yılandan, küçük-büyük demeden uzak durduğu gibi, günah ve hatalardan da küçük-büyük, gizli-açık demeden kaçınmalı ve onlardan uzak durmaya çalışmalıdır.

Ebu Hüreyre (radıyallahu anh), şu hâdiseyi naklediyor:

Muaz bin Cebel (radıyallahu anh) hıçkırıklar içinde Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in huzuruna girdi.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Ey Muaz, niçin ağlıyorsun? diye sorduğunda, Muaz İbn-i Cebel (radıyallahu anh) şöyle dedi:

– Yâ Rasûlallah! Kapıda cesedi ter-ü taze, rengi pırıl pırıl, elbisesi tertemiz, şemâili gayet güzel bir delikanlı var. Çocuğunu kaybeden bir annenin ağlayışı gibi gençliğine ve gençlik yüzünden başına gelenlere ağlıyor ve sizin yanınıza girmek istiyor.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdular:

– Ey Muaz, delikanlıyı içeriye al, onu kapıda bekletme!

Hazreti Muaz (radıyallahu anh) delikanlıyı içeriye alınca Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) o delikanlıya:

– Ey delikanlı, niçin ağlıyorsun? Seni böyle ağlatan nedir? diye sordu. O delikanlı şöyle cevap verdi:

– Yâ Rasûlallah! Nasıl ağlamayayım. Ben öyle günahlar irtikap ettim ki, âhirette onların birisi yüzünden bile hesaba çekilecek olsam, yine benim âkıbetim çok korkunç olur.

Kaldı ki ben öyle zannediyor ve korkuyorum ki, herhalde ben bütün günahlarımdan hesaba çekilecek ve muâheze edileceğim.

Bu cevaptan sonra delikanlının başka bir şey demeye mecali kalmadı. Oradan ağlayarak çıktı ve Medine dağlarından birine gitti... Gözden kayboldu, eski bir yün elbise giyip elini boynuna demir kelepçeyle bağladı ve şöyle niyâza ve yalvarmaya başladı:

– Ey benim biricik ilâhım, seyyidim ve mevlâm olan Yüce Allah'ım! İşte boynu tasmalı, eli kelepçeli ve ayağı prangalı olan yani bir esir ve yakalanan bir kaçak gibi demirler içinde huzurunda bulunan Behlül İbn-i Züeyb, bütün günahlarını îtiraf etmektedir.

Hiç mümkün müdür ki, bir kul, Yüce Mevlâ'sına bu derece samîmi ve ibret verici mahiyetiyle günâhını îtiraf etsin, af ve merhamet dilensin de; Yüce Mevlâ kuluna merhamet etmesin.

Kanâat ve imanımız, Yüce Mevlâ'nın böylesine ciddî ve samîmi itirafları ve özür dilemeleri bağışlayacağı merkezindedir.

Fitne ve fesadın, küfür ve isyanın her tarafta gayet yaygın olduğu zamanımızda, pek çok müslüman genç kardeşimiz, elinde olmadan, nefsine veya hislerine mağlup olarak irtikâb ettiği bir kusur ve isyanın ağırlığını ve sorumluluğunu vicdânında

hissetmekte ve iki büklüm olmaktadır. Bilhassa İslâm ve itaatten ibaret nûrânî, sâde ve sâfî bir hayata ve çevreye alışmış şuur ve idrâki yerinde olan bazı kardeşlerimiz, ellerinde olmadan göz, kulak, hayâl ve zihinlerine takılan bazı nahoş manzaralarla sâfiyetlerinin bozulduğu zannına ve telaşına kapılıp günlerce Yüce Mevlâ'dan ve ruhanîlerden hicâp duymakta ve vicdan azâbı çekmektedirler.

Zaten böyle olmak da lazım. Zîra insan küçük günahlara ehemmiyet vermeyip onlara alışmakla, zamanla büyük günahları da irtikâb etmeye başlar.

Öyle ise yılanın başını küçükken ezmek lâzım. Yoksa insanın hâli "*Küçükken önemsemedim, büyüdü halledemedim*" diyenlerin hâline benzemiş olur.

İnsanın yakınlığı ve tanıması ölçüsünde sorumluluğu artar. Nitekim başkasının attığı taşları gülerek karşılayan kimse, eziyet maksadıyla dostu tarafından atılan bir gül karşısında, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlar.

Affa gelince, bu hususta hiçbir güvenceye sahip değiliz.

Bütün bunlarla beraber şimdi farkında olamadığımız; fakat yarın kıyâmet gününde karşımıza çıkacak ve yüzümüzü yere baktıracak olan öyle kötü durumlarla karşılaşırız ki, o gün ne yapacağımızı şaşırır ve kimsenin yüzüne bakamaz oluruz.

29.
Dikkat Et! İşini Bitirmeden Senin İşin Bitebilir

Abdullah İbn-i Amr (radıyallahu anh), başından geçen bir vakayı şöyle naklediyor:

Ben barakamızı onarırken Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) uğrayıp dedi ki:

"Bu nedir?"

Ben de dedim ki: Yâ Rasûlallah! Barakamızı onarıyorum.

Bunun üzerine, Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdular:

"*Ecelin gelişi bunun yıkılmasından daha yakındır.*"

Evet insanın ömrü kısa olup ecelin ne zaman geleceği bizce meçhuldür. Onarmaya veya sıvamaya başladığın işini bitirmeden yahut o tekrar bozulup yıkılmadan ölüm gelebilir.

Bu konu ile ilgili olarak Molla Hamid Efendi, hâtıralarında Molla Rasül'den şu vakayı naklediyor:

Biz Van'da iken üstadımızla beraber âlim bir zât olan Van Vâlisinin bizi dâveti üzerine ziyaretine gittik. Çarşı kala- balık olduğundan mezarlıktan geçtik. Baktım, üstadımız bir mezarın başına gelince dikildi kaldı. Anladım ki bir keşifte bulunuyor. Belki

yarım saat mezarın başında öyle ayakta durdu. Diğer arkadaşlarıma daha önce siz gidin dediği için, onlar gitmişlerdi. Ben ise gitmemiş onu beklemiştim.

Kabirden ayrılıp da yürümeye başlayınca, kendisine "Yüce Allah'a üç defa kasem ederim; mezarda gördüklerini bana mutlaka söyleyeceksin. Söylemezsen diğer arkadaşlara haber veririm. Onlar senin yakanı bırakmazlar ve zorla söylettirirler. Allah rızası için söyle bana, sen neler keşfettin o mezarda?" dedim.

Üstâd Hazretleri kızdı; fakat ben tekrar yalvardım.

– Madem ki benden vazgeçmiyorsun, söyleyeyim; dedi:

– Yanından geçtiğimiz o mezar, sâliha bir kadının mezarı idi. Çok sâliha bir kadındı; yalnız, dünyada ziynete ve boncuğa karşı meyli vardı. Bir gün boncuğu kırılmıştı. Onu dizerken vefat etmişti.

Baktım ve gördüm ki, şu anda kabrinde hâlâ o boncuğu dizmekle meşgul. İhtimâl ki kıyamete kadar onunla meşgul olacak ve kıyamet koptuğunda "Kıyamet ne kadar çabuk koptu. Ben daha boncuğumu dizip bitiremedim." diyecek.

İşte ben onun bu hâlini görünce durdum. Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz azametini seyretmeye ve düşünmeye başladım, dedi.

Azîzim! İnsan ömrünün ne kadar kısa, ecelin ne kadar yakın, insanın ise bundan ne kadar habersiz olduğunu ve dünyânın âhiret için bir tarla hükmünde olup, içinde ne ekilirse öldükten sonra ancak onun biçileceğini şimdi daha iyi anladın mı?

İşin içyüzünü anladı isen; şimdiye kadar yaptıklarını göz önüne getir ve şu günlerde zihnini meşgul eden şeyleri yeniden bir gözden geçir. Özellikle de içinde bulunduğun işin suret ve mâhiyetine dikkatlice bir bak.

Sana, sâdece İlâhî isimleri tanısın ve yansıtsın diye verilen ve içine Allah'tan başkasına âit bir şeyin girmesine asla müsâade edilmeyen kalbini bir kontrol et. Acaba sadece yüce Allah'a teveccüh etmesi gereken o kalbin ne ile meşguldür ve hangi şeye daha fazla alâka duyuyor? Neyi kazandığına seviniyor ve neyi kaybettiğine üzülüyor?

Evet her zaman çok dikkatli ol! Çünkü başladığın işini bitirip sona vardırmadan, çıktığın seferi tamamlayıp geri dönmeden ve bütün imkânlarını seferber ederek elde etmek istediğin maksadına ulaşmadan, senin işin bitebilir.

Aman gâfil olarak yakalanmayasın.

30. Asrın Dramı

Yaklaşık olarak dört asırdan beri Müslümanların İslâm adına en başta yapmaları gerektiği hâlde, terk ettikleri pek çok husus vardır: *Kur'ân, Sünnet-i Seniyye, cihâd vb...*

İhmâl edilen her bir husus Müslümanlara ve İslâm dünyasına çok pahalıya mâl olmuştur. Zîrâ terk edilen her bir hususun yerine tam zıddı gelmiş ve neticede ortalığı tefrikalar, bidatlar, fitneler, fesatlar ve katliamlar kasıp kavurmuştur.

İşte terk edilen ve bilhassa Müslümanlara çok pahalıya mâl olan hususlardan biri, hattâ birincisi:

Neslin terbiyesi ve ıslâhı meselesidir.

Diğer bir ifade ile İslâm'ın iyi gördüğü şeyleri emretmek ve kötü gördüğü şeyleri yasaklamak mânâsına gelen *"Emr-i bil ma'rûf, nehyi anil münker"* meselesidir.

Terbiye ve ıslâh meselesi bu kadar mühim ve lüzumlu olduğu halde asrımızda özellikle son yıllarda bazı çevreler ıslâh ve terbiyenin ihmaliyle yetinmemekte, neslin bozulması için akıl almaz şekilde tavırlar içerisine girmekte ve hayret edilecek bir tarzda aklen ve dinen meşrû olan şeyleri yasaklamaya ve haram olan şeyleri cebren yaptırmaya çalışmaktadırlar.

Binlerce nefret ve lânet olsun! Nesle dalâlet ve sefâhet girdaplarını hazırlayan nasipsizlere.

Neslin terbiyesi ve ıslâhı adındaki hakîki cihâdın terk edilişi, kadınların soğan gibi soyulup ortalıkta sıkılmadan umûmun malı gibi dolaşmalarına, hayâ perdelerinin yırtılmasına ve kendilerini bekleyen temel vazifelerini terk etmelerine sebep olduğu gibi; gençlerin de şirâzeden çıkıp isyana ve sefâhete dalmalarına ve kendilerinden beklenilen asıl vazifelerini ihmâl etmelerine sebep olmuştur. Netice olarak da akıl ile izah edilemeyecek kadar korkunç fitne ve fesatlar, maddî ve mânevî felâketler ortalığı kasıp kavurmuştur.

İşte aşağıda arz edeceğim hadîs-i şerif, neslin terbiye ve ıslâhı ile uğraşmamanın doğurduğu ve doğuracağı böylesine korkunç felâketleri açık bir şekilde ifâde etmekte ve asrımızın dramını gayet güzel bir şekilde çizmektedir.

Evet, Ebu Ümâme el-Bâhilî, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den rivayet ettiği şu hadîs-i şerifte, içinde bulunduğumuz günlerin dramını bütün detayları ile ne kadar da güzel bir şekilde çizmektedir.

Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Kadınlarınız azıp gençleriniz isyana daldığında; siz de (onların ıslâhı ve terbiyesiyle alâkalı) cihâdınızı bıraktığınızda hâliniz nice olur? buyurdu. Ashâb-ı Kirâm (radıyallahu anhum):

– Bu hakikaten olacak mı, Yâ Rasûlallah? dediklerinde, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Evet, varlığım kudretinde olan Allah'a yemin olsun ki bundan daha şiddetlisi de olacak, buyurdu. Ashâb-ı Kiram (radıyallahu anhum):

– Bundan daha şiddetlisi nedir Yâ Rasûlallah? diye sorduklarında, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Mârûfu emretmediğinizde ve münkeri yasaklamadığınızda hâliniz nice olur? buyurdu. Ashâb-ı Kirâm (radıyallahu anhum):

– Bu olacak mı Yâ Rasûlallah? dediklerinde Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Evet, varlığım kudretinde olan Allah'a yemin olsun ki bundan daha fenası olacak, buyurdu. Ashâb-ı Kirâm (radıyallahu anhum):

– Bundan daha fenası nedir? diye sorduklarında, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Siz İslâm'ın ve selim aklın iyi gördüğü şeyleri çirkin olarak, çirkin gördüğü şeyleri de iyi olarak görmeye başladığınızda (haram kılınanları helâl, emredilen ve meşrû olan şeyleri de çirkin görmek gibi meseleleri kendi heves ve çıkarlarınıza göre değerlendirerek değer ölçüsünün anlayış ve davranışlarınızla ters yüz edildiği bir zamanda) hâliniz nice olur? buyurdu. Ashâb-ı Kirâm (radıyallahu anhum):

– Bu da mı olacak Yâ Rasûlallah? Dediklerinde, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Evet varlığım kudretinde olan Allah'a yemin olsun ki, bundan çok daha çirkini olacaktır, buyurdu. Ashâb-ı Kirâm (radıyallahu anhum):

– Bundan daha çirkini de nedir? diye sorduklarında, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Ya siz İslâm'ın çirkin gördüğü şeyleri emredip (onları cebren yaptırmaya), İslâm'ın ve aklın iyi ve meşrû gördüğü şeyleri yasaklayıp (İslâm'ın Kur'ân'a göre yaşanmasına mâni olmaya kalkıştığınızda) hâliniz nice olur? buyurdu. Ashâb-ı Kiram (radıyallahu anhum):

– Bu da mı olacak Yâ Rasûlallah? diye sorduklarında, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– Varlığım kudretinde olan Allah'a yemin olsun ki, bundan da daha dehşetlisi olacaktır. Yüce Allah (kudsî hadis olarak) şöyle buyuruyor:

"Zâtıma yemin ettim: Onlar için öylesine korkunç ve dehşetli bir fitne bağlayacağım ki, aklı başında olan kimse onda hayretler içinde kalacak."

Azîzim! Sen şimdi bütün dikkatini topla da, bu hadîsin ışığı altında bulunduğun asrın ve içinde yaşadığın dünyanın iç yüzünü görmeye ve aklın bir türlü anlamayıp hayretler içerisinde kaldığı ilmî, fikrî, ahlâkî, hukukî ve iktisadî fitne, fesat, bunalım ve katliamların asıl sebebini anlamaya çalış.

Evet İslâm'ın, huzurun biricik kaynağı olarak getirdiği terbiye ve ıslâh esaslarının terk edilişi, neslin aklını ve kalbini hislerine fedâ ettirmiş ve topyekûn bir nesil yoldan çıkıp perişan olmuştur. Bu hâle giriftar olan neslimiz huzur ve saâdet adına meşru olmayan bir kısım yollara başvurmuş; bu ise onu iyice sapıklığa itip azdırmış ve sonunda milletin başına belâ yapmıştır.

Evet çektiklerimiz, ihmallerimizin cezâsıdır.

Rahmeti sonsuz olan Yüce Mevlâ'dan büyüklerimize şefkat ve basîret, küçüklerimize de hürmet ve şuur ihsan etmesi duâ ve niyâzıyla…

31.
İmâmını Bul ve Ona Îtimad Et!

Dünya tarihinde bir defaya mahsus olarak cereyan etmiş bir hâdise var. Tarihin seyrini değiştiren hâdise: *Bedir Savaşı...*

Bir avuç ehl-i îmânın Allah'ın izniyle kalabalık bir topluluğa galip geldiği vaka: Bedir Vakası.

Evet Bedir Vakası tarihte eşi olmayan bir hâdisedir. Çünkü bu vakada melekler fiilen iştirak ederek düşman kovalayıp düşman öldürmüşlerdir. Bu husus başka vakalarda olmamıştır.

Bedir Savaşı, başlarında imamları Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) olduğu halde harbe iştirak eden bütün Bedir aslanlarının kalplerinin heyecandan çatlayacak hâle geldiği; fakat bu heyecanlarını Allah'ın vâdine olan sonsuz îtimat ile yatıştırdıkları ve neticesini baştan görüp bildikleri müthiş bir hâdisedir.

Bedir Hâdisesi Ashâb-ı Kirâm arasında olduğu gibi, melekler arasında da Bedir'e katılanlara gıpta ile ve çok daha değişik bir nazarla bakıldığı bereketli bir vakadır. Çünkü Bedir Zaferiyle Yüce İslâm dîni pek çok sahada parmak ısırtırcasına üstünlüğünü ve gâlibiyetini îlân etmiştir. Şöyle ki:

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Kureyş'in Mekke'ye dönmekte

olan ticaret kervanını Ashâbına haber vermiş ve o kervanı tâkib için de Medîne'den hareket etmişti.

Mekke ahâlisi de Medîneli Müslümanlara karşı umûmi seferberlik îlan ederek, Ebu Cehil kumandasında hareket etmiş, şevketli ve silahlı bin kişiden oluşan heybetli bir Kureyş ordusu Bedir'e doğru yola çıkmıştı. İşte o günlerde Cibril (aleyhisselâm) inmiş ve şöyle demişti:

– Yâ Muhammed! Yüce Allah size iki taifeden birini vâdetti. Yâ (Mekke'ye doğru gitmekte olan ticâret) kervanını veya (sizinle savaşmaya gelen) Kureyş ordusunu.

Bunun üzerine Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) yolda Ashâbı ile istişare ederek meâlen dedi ki:

– Ne dersiniz? Kureyş ordusu Mekke'den çıkıp dere tepe demeden geliyorlar. Buna göre sizce ticâret kervanı mı daha iyi, yoksa Kureyş ordusu mu?

Ashab'tan bazıları hayır, dediler. Bizce düşmanı karşılamaktansa, kervanı tâkib etmek daha iyidir.

Bunun üzerine Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in mübarek yüzlerinin rengi değişti ve tekrar istişâre etti. Ancak bazıları yine:

– Yâ Rasûlallah! Kervana bak, düşmanı bırak! dediler.

Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) hiddetlenmişti. Bunun üzerine Ebû Bekir, Ömer, Sa'd İbn-i Ubâde ve Mikdâd İbn-i Amr (radıyallahu anhum) gibi ileri gelen Ashâb Efendilerimiz kalkıp çok güzel sözler söylediler. Meselâ:

– *Yeter ki sen emret. Biz Yahudilerin, Hazret-i Musa'ya dedikleri gibi demeyiz. Aksine, biz, beraberinizde hareket eder ve bir gözümüz bulunduğu müddetçe harb ederiz,* mealinde sözler sarf ettiler. Bunun üzerine Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) gülüp Ensâr'ın görüşlerini öğrenmek istedi. Zirâ Ensar Efendilerimiz, Akabe'de biat ettikleri vakit şu şekilde söz vermişlerdi:

"Sen bizim yurdumuza gelinceye kadar senin zimmetlerinden beriyiz. İstesek de seni koruyamayız; fakat, bize geldiğin vakit zimmetlerimizdesin. Evlâd-ü iyâlimizi müdâfaa ettiğimiz gibi seni de müdafaa ederiz."

İşte Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) onların o zaman verdikleri bu yüce ahd ü peymânın sahasını öğrenmek istiyordu.

Acaba onların bu sözleri sadece Medine'nin içine mi âitti; yoksa âlemşümul mü idi?

İşte o zaman Sa'd İbn-i Muaz (radıyallahu anh) kalktı ve:

– Yâ Rasûlallah! Galiba bizi kastediyorsun, dedi. Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) de: "Evet" dedi.

Bunun üzerine Sa'd İbn-i Muaz kalkıp Ensâr Efendilerimiz adına şu teminâtı verdi:

– Yâ Rasûlallah! Biz, sana îmân ettik, seni tasdik eyledik. Bize getirdiğinin hak olduğuna şehâdet ettik. Ve bu hususta dinleyip itaat etmek üzere sana ahidler verdik. Buna göre Yâ Rasûlallah! Ne istersen yap! Seni hak ile gönderen Yüce Allah'a kasem ederim ki Sen bize bu denizi gösterip dalsan, biz de Seninle beraber dalarız ve içimizden bir tek kişi geri kalmaz. Bizimle düşmana karşı gitmeni hoş görmezlik etmeyiz. Hem harpte sebât, çarpışma sırasında sadâkat bizim başlıca özelliğimizdir. Umulur ki, Yüce Allah bizden sana, senin yüzünü güldürecek ve senin gözlerini sevindirecek şeyler gösterecektir. Binâenaleyh yürüt bizi Allah'ın bereketine...

Sa'd İbn-i Muâz'ın bu sözünden Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) çok sevindi ve çok rahatladı...

Bunun içindir ki, şöyle buyurdu:

"Haydi yürüyünüz Allah'ın bereketine... Size müjde veririm ki, Allah bana iki taifenin birini vâdetti. Alimallah şu anda ben, sanki o kavmin yıkılacakları yerlere bakıyorum."

Evet imam nasılsa cemaati de öyledir. Cemaat, başındaki reislerinin küçük bir numûnesidir. İmamları olan Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) yüce Rabbine böyle îtimat edince, Ashabı kendisine aynı şekilde îtimat etmez mi? Sa'd İbn-i Muaz (radıyallahu anh)'ın verdiği bu îtimat, sebât ve sadâkat temînâtı, şüphesiz ittibâ ettiği imamının yani Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yüce dâvâsına karşı gösterdiği sebat ve sadâkatten kaynaklanmaktadır.

Azîzim! Onlar o Yüce Nebî'nin Ashabı iseler, sen de O'nun ihvânındansın. Gel, sen de o Yüce İmâm'a sarıl, her asırda O'nu temsil eden ve hem kalpleri hem de akılları nurlu olan sâdık dostlarını bul, onların kafilesine katıl ve onlara îtimat et! Şayet sosyal çalkantılar neticesinde yerini karıştırdı isen; senin yerin düşmanların hedef alarak hücum ettikleri taraftır. Kaldı ki o mübarek taifenin alâmetleri hem sîmâlarında hem de icraatlarında parıl parıl parlamaktadır.

Onların Kur'ân ve hizmetle zonklayan beyinlerine, Allah ve Peygamber diyen dillerine, îmân ve İslâm yazan ellerine, ve neslin terbiyesi adına yâd-ı cemîl olarak bıraktıkları eserlerine sayısız rahmet ve bereketler insin. Âmîn…

32.
Allah Bes, Bâkî Heves

İnsanın günleri ilerlediği ve ömrü uzadığı nisbette Yüce Allah'a olan yakınlığının da artması lâzımdır. Çünkü kendisini Allah'ın mârifetine götürecek delillerle o ölçüde fazla karşılaşmış olacaktır. Allah'a yakınlığının artması ise, îmânın elde edilmesi, taklîdî îmândan tahkîkî imâna geçmesi, tahkîkî îmânın mertebelerinde ilmel-yakîne, ondan aynel-yakîne, ondan hakkal-yakîne, ondan da hakkal-yakîn mertebesinde sebat ve sadâkate yükselmesi demektir. Yoksa kişinin îmânını sürekli olarak bir kısım afâkî delillerle ayakta tutması uygun düşmez.

Evet, Yüce Allah'ın her şeye gücü yettiğini anlamak için başka bir kısım hâdiselere ve mukayeseye ihtiyaç duyulabilir. Fakat zamanla insan, îmân ve irfanından aldığı kuvvetle ve kalbine ilham edilen nurlu ve ruhlu mânâlarla herhangi bir hâdiseye veya bir mukayeseye ihtiyaç duymadan Cenâb-ı Hakk'ın sonsuz kuvvet ve kudretini vicdanında hissetmeli ve iki büklüm olmalıdır.

Haddi zâtında sebepler atılmaz ve atılmamalıdır. Ancak onlara birer perde nazarıyla bakmak gerekir. Perdelere takılıp öteleri görmemek ise büyük bir körlüktür.

Evet insan, sebeplerden ibaret olan eşyada görülen düzene imkânları nisbetinde riâyet etmelidir. Ancak gerek bu riâyet esnasında gerekse neticede işi Allah'a bırakmalı ve O'na îtimad etmelidir ki, huzur dolu bir hayat geçirsin.

İmam Buharî'nin hülâsasını Ebu Hüreyre'den rivayet ettiği şu muhteşem tabloyu birlikte seyredelim:

Benî İsrail'den bir adam birisinden bin dinar borç istedi. O kimse de:

– Bana şahitler getir. Onları buna şâhid tutayım, dedi. Bunun üzerine borç isteyen adam:

– Şâhid olarak Allah yeter, dedi. O kimse:

– Öyle ise bir kefil getir, dedi. Borç isteyen kişi:

– Kefil olarak da Allah yeter, dedi. O kimse de:

– Öyle ise pek iyi, dedi ve belirli bir müddete kadar ona istediğini verdi.

Borcu ödeme zamanı geldiğinde; borçlu borcunu ödemek için, kendisini borç sahibine götürecek bir vâsıta bulabilmek üzere deniz kenarına geldi. Ama herhangi bir vasıta bulamadı.

Diğer tarafta da borç sahibi ondan sormak ve borcunu almak için sahile geldi. Borçlunun gelmediğini görünce de şöyle dedi:

"*Allah'ım! Borcumu iâde ettir. Çünkü ben o borcu (şâhid ve kefil olarak sana güvendim de) Senin için vermiştim.*"

Vâsıta bulamayan borçlu bir odun parçası aldı, onu yardı ve bin dinar olan borcunu bir kâğıt parçasıyla birlikte odunun içine koydu.

Borçlu, kâğıda şunları yazmıştı:

"*Falandan, filana... Malını, bana vekâlet eden vekile (Allah'a) verdim.*"

Sonra da içine su girmesin diye odun parçasını güzelce bağlayıp sardı ve:

“Allah’ım! Sen biliyorsun ki ben filândan bin dinar borç istedim. O da benden şâhid ve kefîl istedi. Ben de şâhid ve kefîl olarak seni gösterdim. O da razı oldu. Şimdi ise borcumu götürmek için bir vâsıta bulamadım.” niyazında bulundu, elindeki odun parçasını denize attı ve sonra dönüp evine gitti.

Borcunu getirecek vâsıtayı beklemekte olan mal sahibi de, gelip giden olmayınca geriye döneceği esnada, odun parçasını gördü. Bari ev halkına odun götüreyim diye, o parçayı alıp eve götürdü. Odunu yarınca ne görsün:

İçinde hem malı var, hem de yazılı bir sayfa.

Daha sonra borçlu mal sahibiyle karşılaştı. Başlarından geçenleri konuştular. Mal sahibi malı aldığını söyledi. Sonra da samîmi bir muhabbetle kucaklaşıp ayrıldılar.

Bu vakada düşünen ve ibret alanlara gerçekten büyük dersler vardır.

Evet şâhid ve kefîl olarak Allah yeter. O ne güzel mevlâ ve O ne güzel yardımcıdır. Bu itibarladır ki, Allah’tan başkasına dayanan her ümit dipsizdir. Öyle ise:

Azîzim! Allah’a dayan, sa’ye sarıl, hikmete râm ol! Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol. Hem unutma! Bir kimse Allah için olursa Allah da onun için olur.

Hem bu sırdandır ki, Kur’ân-ı Kerîm’in ilk ve son harfi **bâ** ve **sîn** olarak gelmiştir. (Bes; yani yeter)

Evet Allah bes, bâkî heves.

33.
Müjde! Sevdiğinle Beraber Olacaksın

Kişi sevdiğiyle beraberdir.

Evet kişi kime ve neye daha fazla alâka duyuyor ve seviyorsa, her halde gece-gündüz fikrinde, zikrinde, hayâlinde, zihninde, hattâ rüyasında onu düşünür ve onunla beraber olur.

İşte bu beraberlik hakikati kabirde, berzahta, mahşerde ve ötesinde de vardır ve orada ebedî olarak devam edecektir. O halde insan çevresine bir bakmalı: Kimi daha fazla seviyor ve zihnini daha fazla kim meşgul ediyor? Neye daha fazla alaka duyuyor ve rüyalarına neler giriyor? Neleri kaybettiğinde mahzun ve neleri kazandığında mesrur oluyor?

Değişik bir tâbirle, insan madem sevdiğiyle beraber olacaktır; öyle ise, ebedî hayatında kendisine arkadaşlık yapacak, yardımcı olacak, elinden tutacak, tesellî ve sürûra medar olacak kimseleri sevmeli, onlara ulaştıracak amelleri işlemeli, kalp ve kafasını onlarla alâkalı mânâ ve hakîkatlerle doldurmalıdır.

Evet insan, dünyanın ziynet ve süsüne, saltanat ve debdebesine, hazîne ve servetine sâhip olma sevdasını ve tutkusunu beslememelidir. Çünkü bu gibi geçici şeylerin beraberliği ancak kabir

kapısına kadar devam ettiği gibi, bunlara karşı duyulan muhabbet Allah için değilse; insan gerek dünyada gerekse âhirette bunların zarar ve belâsını çok şiddetli bir şekilde çeker.

İşte başta Peygamberler (aleyhimüsselâm) olmak üzere bütün büyük şahsiyetler, bu yüce hakikat üzere gitmişlerdir. Onlar daima, hakîkî mahbûb ve maksûd olan Yüce Allah'ı düşünmüş, Allah için olmuş ve sâlih zümreyle birlikte Allah'a vasıl olmayı hayatlarının yegâne gayesi ve neticesi olarak bilmişlerdir.

Evet, Hazreti Muhammed (aleyhissalâtu vesselam)'ın dâr-ı bekâya rıhletinden az önce, maddî manevî bütün mahiyetiyle, dünyadan ve içindekilerden alâkasını kesip durmadan: "*En Yüce dosta! En Yüce dosta!*" niyazında bulunması, hayatının her dakikasında beraberliğini hissettiği ve en yakın dost olan Yüce Allah'ı iştiyakla arzu- laması ve bu iştiyakla mübarek rûhunu Allah'a teslim etmesi neyin ifadesidir.

Hem Hazreti Âsiye (radıyallahu anh) validemiz, Firavun'un ve gözü dönmüş zâlim güruhun amansız zulümleri ve dayanılmaz eziyetleri altında inlerken ve dört-beş kişinin ancak kaldırabildiği kaya parçasının üzerine konması neticesinde şehid olacağını anlayınca, bağlı olarak maddî elleri yerine yüceleri gören gözleriyle ve kudsî hakîkatleri seyreden rûhuyla şöyle niyazda bulundu:

"*Ey Rabbim! Bana, Senin yanında Cennet'te bir ev yap!*"

İşte Hazreti Âsiye (radıyallahu anh)'nin yaptığı bu duâda önce "*Senin yanında*" demekle, Yüce Allah'ı ve onunla beraber olmayı cennete ve cennetteki bütün nimetlere tercih etmesi, sana neyi anlatmaktadır?

Âyet-i Kerîme ve hadîs-i şeriflerin ışığı altında buna benzer misalleri çoğaltmak mümkündür. Son olarak Kur'ân-ı Kerim'de güzel bir kıssanın güzel bir nüktesiyle müstecab bir duâ olur niyetiyle bu bahsi şöyle bitirelim.

Hazreti Yûsuf (aleyhisselâm) çocukken gördüğü rüyâ, mânâsıyla güzel bir şekilde gerçekleşmiş, Cenab-ı Hak onu pek çok fitnelerden muhafaza etmiş, zindandan kurtarmış, Mısır'ın azîzi yapmış, hazîneleri eline vermiş, kardeşleriyle tanıştırıp sevdirmiş, ebeveynini yanına getirtip birlikte yaşatmış ve *o samîmî kulunu* pek çok lütuflarına mazhar kılmıştır. Bir de bakıyoruz ki Hazreti Yûsuf (aleyhisselâm) ferah ve saadetin zirvesinde olduğu böyle bir anda vefatını istiyor. Hem de: "*Ey Rabbim, beni müslüman olarak öldür ve beni salihlere ilhak eyle*" demek suretiyle yüce dost ve dostlarının yanına gitmek istiyor.

Şimdi, Mısır'ın azîzi olduğu, peder ve vâlidesiyle görüştüğü, kardeşleriyle sevişip tanıştığı, kardeşleri tarafından büyüklüğü teslim edildiği ve gerek anne- babasının gerekse kardeşlerinin kendisine inkiyâd secdesinde bulundukları o gayet saâdetli ve ferahlı bir anda Hz. Yûsuf (aleyhisselâm)'ın kendi vefatını istemesi, isterken de: *"beni müslüman olarak vefat ettir"* demesiyle Yüce Allah'a vâsıl olmayı, "s*âlihlere ilhak et*" demesiyle de Peygamberlere, meleklere ve sâlih insanlara kavuşmayı ve âhirette onlarla beraber olmayı dilemesi, elbetteki bize bir kısım büyük hakîkatleri hatırlatmaktadır.

Evet bütün bunlar, sonu fenâ ve zeval olan dünya mülkü ve saltanatının çirkin yüzünü ve kötü âkıbetini anlatmaktadır. Sahip olduğun ve emrinde bulundurduğun her türlü nîmeti, o nîmeti sana veren Yüce Zât'ın yolunda gözünü kırpmadan vermeni hatırlatmaktadır. Yüce Dost'a ve sâlih dostlara kavuşmana engel olan şeylerden yüz çevirmeni istemektedir. Dünyevî ve lezzetli saadetten çok daha güzel ve cazibeli, daimî ve ebedî bir saâdetin kabrin arkasında olduğunu göstermektedir. Allah rızâsı için olan şeylerden başka her şeyin fâni ve zararlı olduğunu haykırmaktadır.

Öyle ise, senin kölelerin durumunda bulunan saltanat ve servetinle meşgul olman ve onlara nezâret etmen; seni, kulu ve

kölesi olduğun Hakîkî Mâbûdu'na karşı vazifelerini lâyıkıyla yapmaktan sakın alıkoymasın.

Hem kabrin arkası için çalış. Çünkü hakîkî saadet, gamsız sürûr ve zevalsiz lezzet ancak oradadır. Oradaki saâdet, sürur ve lezzet ise burada ciddi ve samimi bir şekilde çalışmaya ve fedâkârlıkta bulunmaya bağlıdır.

Hem öyle birisini sev ve dost edin ki, o zât, dâima seninle beraberdir; kusurlarına bakmaz, şikâyetlerini dinler, dertlerini halleder ve seni hem kendine hem de sevdiklerine dost yapar.

Evet dost istersen, Allah yeter. Çünkü O, dost ise her şey dosttur. Yârân istersen Kur'ân yeter. Çünkü ondaki peygamber ve meleklerle hayâlen görüşür, başlarından geçenleri seyredip onlarla ünsiyet edersin.

Hem sen, öyle sâlih ve sâdık kimselerin amellerini işle ki, işlediğin amel, seni onların yanına götürsün ve sen sürekli olarak onlarla beraber olup daimî bir sürûr içinde kalasın.

Hulâsa: Kötü değilsen kötülerle yâr olma ve onlarla arkadaşlık yapma. İyi isen iyilerden hiçbir zaman uzak durma. Çünkü sen, sevdiklerinle beraber olacaksın.

Yâ Rabbi! Senden Seni sevmeyi, Seni seveni sevmeyi ve Sana yaklaştıran ameli sevmeyi istiyorum. Nasîb eyle. Âmîn…

34.
Yemenli Dostun İbâdet Kokusu

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in: "Yemen'den bana Allah âşığının kokusu geliyor" dediği ve duâsının alınmasını emir buyurduğu, samîmi bir Hak dostu olan ve adı asırlar boyu dillere destan olan büyük bir zât vardır:

Üveys el-Karanî (radıyallahu anh)...

Üveys Hazretleri nasıl bir Allah âşığı idi ve bu aşkın nasıl bir kokusu vardı?

Evet Üveys Hazretleri nasıl bir Hak dostu idi ve bu dostluk Yüce Allah katında niçin bu kadar değerli idi ki, Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) onu müjdeliyor, onu kendimize rehber edinmemizi ve onun gibi bir Allah âşığı ve bir Hak dostu olmamızı tavsiye ediyordu?

Üveys Hazretleri kendisini bildi bileli geceleri hep ihyâ eder, zamanın çoğunu ibâdet ve münâcât ile, tazarrû ve niyaz ile geçirirdi. Gece olunca; "*Bu gece Leyletü'l-kıyam*" yani namazda ayakta çok durmakla geçireceğim bir gecedir, diğer gece, "*Bu gece Leyletü'r-rükû*" ve diğer gece, "*Bu gece Leyletü's-sücûd*" derdi. Yani bu gece, şu gece, o gece diyerek geceleri sabaha kadar ihyâ eder ve gecelerini ibadetle geçirirdi.

Esasen onun gündüzleri de ibâdet mevzuunda gecelerinden farklı değildi. Nitekim onun ne derece ciddî bir kulluk şuuruna sahip olduğunu anlatmak için Hz. Rabî bize şunu naklediyor:

İçimden Üveys'i göresim geldi. Hasretine dayanamadım; kalkıp yanına gittim. Yanına vardığımda Kuşluk Namazı kılıyordu. Namazı bitirince tesbihle meşgul olmaya başladı. Onu tamamlayınca selâm vereyim dedim; bu defa öğle vakti geldi ve hiçbir tarafa bakmadan öğle namazına durdu.

Bu hâl üç gün devam etti. Ben üç gün bekledim. Aralıksız hep namaz ve tesbih ile meşgul oldu. Hiç ara verdiğini görmedim. Bu üç gün zarfında hiç yemedi, içmedi ve uyumadı. Dördüncü gece münâcâtını dinledim. Şöyle diyordu:

"*Allah'ım! Çok uyuyan gözden ve çok yiyen karından sana sığınırım.*"

Bu sözleri işitince kendi kendime: "Şu gördüklerim ve bu öğüt bana yeter" dedim.

Gerçekten insana en fazla yakışan ve insanı sevimli ve sempatik hâle getiren kulluktur. Zira aslanın pençesi parçalamak için ve kavunun letâfetli mâhiyeti yenmek için verildiği ve onlar insana bu mânâları hatırlattığı gibi; insanın maddî-mânevî sureti ve sîreti de kulluk için verilmiş olup insanın sîmâsı en başta kulluğu hatırlatmaktır. Sîmânın parlaklığı ve sevimliliği namaz ibadetinin, özellikle gece ibâdetinin çokluğu ve sürekliliği oranındadır.

Evet insanın gece ibadeti ne kadar çok ise, gerek fikrinde, gerek davranışlarında gerekse simâsında sevimliliği ve parlaklığı o derece fazladır. O halde insan kulluk adına kendinden bekleneni ve kendine en fazla yakışanı titizlikle yapmalı ve bu suretle sevimliliğini devamlı bir şekilde arttırma yoluna gitmelidir.

Hz. Allah, eşyayı insan için, insanı da kendisi için yaratmıştır. Yani eşyayı insanın menfaati için yaratıp onun emrine vermiş ve

ona boyun eğdirmiş, insanı da Yüce Ulûhiyeti karşısında kulluktan ibaret olan haddini bilerek itiraf etmesi, âcizliğini, noksanlığını ve ihtiyaçlarını anlayarak onları Yüce dergâhında ilân etmesi için var etmiştir.

Evet, Rabbü'l-âlemîn olan Yüce Allah, insanı sonsuz kudret, eksiksiz kemal, sınırsız gına ve kesintisiz rahmet sahibi olan Yüce Zâtına karşı gönül dolusu muhabbet beslemesi ve ilmiyle, kudretiyle ve diğer sıfatlarıyla her yerde hâzır ve nâzır olarak bulunan Mukaddes Zâtına karşı hem kalbiyle, hem bedeniyle hem de her türlü tutum ve davranışlarıyla çaplı bir ibadet hâlinde bulunması için yaratmıştır. İşte bu derece çaplı bir kulluğun icmâli ve özeti; namaz, tazarrû ve niyazdır.

İşte ibâdet neşesiyle enfes kokular dağıtıp, etrafı ferahlandıran, duâ ve münâcât yakarışlarıyla ortalığı velveleye veren, Kur'ân'ın gür sadâsıyla ufukları çınlatan, tebliğ ve irşad çırpınışlarıyla çevresini ayağa kaldıran, tesbih, tahmid, tekbir ve tehlil gibi zikir nağmeleriyle âlemleri coşturan böyle bir kimse, elbetteki maddesiyle-mânâsıyla çok mübarek ve çok sevimli olur. Ve elbetteki onun yaptığı ibâdet ve hizmetin etkileri zaman denizinin asırlar boyu dalgalarını aşıp ebedlere kadar devam eder.

Bu konuyu Üveys el Karanî (radıyallahu anh)'nin münâcâtıyla bitirelim. Bu öyle bir münâcâttır ki, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin ifadeleriyle bütün mevcudat lisân-ı halleriyle bu münâcâta iştirak ederek, Cenâb-ı Hakk'ın büyüklüğünü ve O'nun karşısında da kendi acınacak hâllerini dile getirir ve şöyle derler:

"Yâ İlâhenâ! **Rabbimiz** Sen'sin. Çünkü biz abdiz. Nefsimizin terbiyesinden âciziz. Demek bizi terbiye eden Sen'sin. Hem Sen'sin **Hâlik**. Çünkü biz mahlûkuz; yapılıyoruz. Hem **Rezzâk** Sen'sin. Çünkü biz rızka muhtacız; elimiz yetişmiyor. Demek, bizi yapan ve rızkımızı veren Sen'sin. Hem Sen'sin **Mâlik**. Çünkü biz memlûküz. Bizden başkası bizde tasarruf ediyor. Demek

Mâlik'imiz Sen'sin... Hem Sen **Azîz**'sin. İzzet ve azamet sahibisin. Biz zilletimize bakıyoruz; üstümüzde bir izzet cilveleri var. Demek Sen'in izzetinin aynalarıyız. Hem Sen'sin **Ganiyy-i Mutlak**. Çünkü biz fakiriz. Fakrımızın eline yetişmediği bir gınâ veriliyor. Demek **Ganî** Sen'sin, veren Sen'sin... Hem Sen **Hayy-i Bâkî**'sin. Çünkü biz ölüyoruz. Ölmemizde ve dirilmemizde bir devamlı hayat verici cilvesini görüyoruz. Hem Sen **Bâkî**'sin. Çünkü biz fenâ ve zevâlimizde, Sen'in devam ve bekânı görüyoruz. Hem **Mücîb ve Mu'tî** Sen'sin. Yani cevap veren, atıyye veren Sen'sin. Çünkü biz umûm mevcudat, kâlî ve hâlî dillerimizle daimî bağırıp istiyoruz. Niyaz edip yalvarıyoruz. Arzularımız yerlerine geliyor, maksûdlarımız veriliyor. Demek bize cevap veren Sen'sin. Ve hâkezâ..."

Bizler de hem bu münâcâta iştirak etmeliyiz. Hem de Yüce Rabbimize duâ etmeliyiz ki, bizleri de Veysel Karanî Hazretleri'nin yaptığı kulluk mertebesine erdirsin ve bizleri onun gibi sâlihler zümresine ilhâk edip o sâlihlerle beraber haşretsin. Âmîn…

35.
Îmânın Kemâl Derecesi

Gafletten, cehâletten, sefâhetten, tembellikten, nefsin heveslerinden ve meşrû olmayan eğlencelerden kurtulmanın ve bunlara tekrar düşmemenin yegâne çaresi îmânı kemâle erdirmektir. Bunu gerçekleştirmek için de kelime-i tevhîdi sık sık söylemek suretiyle îmânı tazelemek, kelime tevhidin mânâsını merakla ve dikkatle düşünmek sûretiyle îmânı sağlamlaştırmak ve îmânla alâkalı nurlu, ışıklı ve irfanlı sohbet meclisleri tertib etmek suretiyle îmânı inkişâf ettirmek gerekir.

Âilede veya çevrede duyduğu veya gördüğü kadarıyla îmân etmek başkadır. Okuyarak ve araştırarak îmânını inkişâf ettirmek ve îmân hakîkatlerini hazmederek onlara vâkıf olmak başkadır. Îmânını inkişâf ettirerek kemâle ermiş olan bir kimse, kolay kolay haramlara, hattâ şüpheli şeylere dahî girmez ve farzları, hattâ sünnetleri dahî terk etmez.

İmânın gerçek yüzünü, olgunluğunu ve kalıcı eserlerini görmek ve anlamak ve ona sahip olmak istersen; nefsimle beraber şu tabloyu oku. Onu güzelce seyret ve onun kahramanı gibi olmaya çalış:

Bir gün Muaz İbn-i Cebel (radıyallahu anh), Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in huzuruna girdi. Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) ona:

– Ey Muaz! Bu gece nasıl sabahladın? diye sordu. O da:

– Yüce Allah'a îmân ettiğim halde sabahladım, diye cevap verdi. Bunun üzerine Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

– *Her sözün bir hakkı vardır. Her hakkın da bir hakîkati* (iç yüzü, dayanağı ve belirtisi) *vardır. Söyle bakalım senin sözünün hakikati nedir?* diye sordu. Hz. Muaz (radıyallahu anh) buna şöyle cevap verdi:

– Yâ Rasûlallah! Sabahladığımda akşama, akşamladığımda da sabaha ulaşamayacağımı ve bir adım attığımda ikincisini atamayacağımı (o anda öleceğimi) düşündüm. Ve sanki ben, beraberlerinde peygamberleri olduğu ve Allah'tan başka tapmış oldukları putları bulunduğu halde, diz üstü olarak amel defterlerini okumaya çağrılan ümmetlere bakıyor ve cehennemliklerin cezalarıyla, cennetliklerin mükâfatlarını görüyor gibiyim.

Bunun üzerine Rasül-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) ona şöyle buyurdular:

"Sen bu îmân meselesini gerçekten iyi kavramışsın. Sakın ondan ayrılayım deme."

Şimdi bir düşünelim: Hz. Muaz (radıyallahu anh) ve onun gibileri, sürekli kıvamında olan gerçek bir îmânı nasıl elde etmiş ve onun hakikatine nasıl ermişlerdi?

Bu ve buna benzer sorulara verilecek tafsilatlı cevabın özeti şudur: Onlar sürekli olarak tecdîd-i îmân faaliyetinde bulunmakla îmânlarını kemâle erdirmişler ve bu sayede kendilerini hâdiseler karşısında sarsılmaktan korumuşlardı. Yani gerek Hz. Muaz (radıyallahu anh) gerekse daha başka bir kısım Sahâbe-i Kirâm (radıyallahu anhum), çevresindekilere:

"Gelin, oturalım ve îmânla alâkalı bazı hususların müzâkeresini yapalım da, îmânımızı ve hüşyarlığımızı tazeleyip takviye edelim ve sağlamlaştırıp perçinleştirelim. Öyle ki, Rabbimizin huzurunda olduğumuzu hissedelim ve O'nu görüyor gibi olalım." demişler ve bu tür "*îmânı tazelendirip kuvvetlendirme meclislerini*" sık sık tertip etmekle îman ve îtikadlarını sürekli olarak tazelemiş, sağlamlaştırmış ve inkişâf ettirmişlerdir.

Şuurlu îmânı bu seviyede olan bir kimseden elbetteki fenalık beklenemez. Zîrâ böylesi hem Yüce Yaratıcı'nın hukûkuna hem de âilesinin ve milletinin hukûkuna riâyet eder. Ve böylesi haksızlık yapmaktan ve haksız kazanç sağlamaktan şiddetle kaçınır. Katilden, cinâyetten, gasptan, rüşvetten, hırsızlıktan, soygunculuktan aldatmaktan, yalandan, iftiradan, gıybetten, kul hakkını çiğnemeyi andıran her şeyden ve her türlü kötülükten, ateşten kaçar gibi kaçar.

Böyle bir kimsenin hayatı dâima istikâmet çizgisinde olur ve helâller çemberinde geçer. Yani artık o kimse, ehl-i kemâl ve ehl-i takvâdır. İşte örneği:

Hz. Ömer (radıyallahu anh), Hz. Muaz'ı (radıyallahu anh) zekât toplama memuru olarak Benî Kilâb kabilesine gönderdi. Hz. Muaz (radıyallahu anh), toplamış olduğu zekâtı o kabilenin fakirleri arasında taksim etti. Hattâ kendi bineğini de ihtiyacı olan birisine verdi. Bundan dolayı da elinde kendi bineğinin üzerine koymuş olduğu keçe parçasından başka hiçbir şey kalmadı.

Hazreti Muaz, kendisine verilen görevi bitirince, keçe parçasını omuzuna aldı, Medîne yolunu tuttu ve öyle rikkate dokunacak bir hâlde âilesinin yanına geldi. Kendisini karşılayan hanımı:

– Memurlar vazifelerinden dönerken âilelerine bazı hediyeler getirirler. Hani senin hediyen; bizlere bir şey getirmedin mi? diye sorunca, Ona şöyle cevap verdi:

– Yanımda beni dâima kontrol eden emin ve koruyucu bir Zât (Yüce Allah) vardı. Bu yüzden, zenginlerden aldığımı fakirlere dağıttım. Hediye olarak ne kendime ne de size bir şey alamadım.

Bunun üzerine hanımı: Sen gerek Rasûlüllah'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) gerekse Ebu Bekir (radıyallahu anh)'in katında güvenilir bir kimse olarak biliniyordun. Nasıl oluyor da Hz. Ömer (radıyallahu anh) seni kontrol etmesi için yanına bir gözetleyici katıyor? dedi. Ve bazı kadınlara Hz. Ömer (radıyallahu anh)'i şikâyet etti.

Bu mesele Hz. Ömer (radıyallahu anh)'e ulaşınca; Hz. Muaz (radıyallahu anh)'ı çağırttı. Ve Ona:

– *Ben seninle birlikte, seni kontrol etmesi için birisini göndermişim; öyle mi?*" diye sordu. Hz. Muaz (radıyallahu anh) da:

– Ey Mü'minlerin Emîri! Benden hediye bekleyen hanımımın elinden ancak böyle bir mazeretle kurtulabildim, dedi.

Hz. Muaz (radıyallahu anh)'ın emin olan kontrol ediciden maksadı, Yüce Allah idi. Fakat maksadını açıkça söylemediği için hanımı o murâkıbı, bir devlet görevlisi zannetmişti.

Evet o yüce ruhlar îmânlarını gerçekten kemâle erdirmiş, hizmetlerini gerçekten sağlam yapmış ve haramlardan, hattâ şüpheli şeylerden bile uzak durmuş kimselerdi. Öyleleri bütün lezzet ve iştihâlarını helâl dâiresinde aradıkları gibi, her türlü huzur ve mutluluğu da meşrû dâirede arar ve orada bulmaya çalışırlar. Meşru olmayan ve bu yüzden de firkatli ve elemli olan haramlara girmeyi îmâna ve İslâm'a dayalı olan izzetlerine yediremez ve haramlara asla tenezzül etmezler. Neticede hem kendileri rahat eder hem de çevrelerinde bulunanları rahat ettirirler.

İmânlarını inkişâf ettiren ve kemâle erdirenlere müjdeler olsun!

36.
Allah'ın Mekrinden Yine Allah'ın Rahmetine Sığınırız

İlâhî emirlerin kendisi hakkında bir imtihan olduğunu bilmesi, kendisine düşen vazifenin ve yaradılış gâyesinin verilen İlâhî emirler doğrultusunda hareket etmek olduğunu kavraması ve öyle hareket etmesi; fakat günahlardan berî ve masum olmadığından kendisini fâcir bir adam olarak görmesi bir insan için ne büyük bir saâdettir.

Yüce Allah'ın ihsan ettiği hayır ve hasenâtına ve muvaffak kıldığı ibâdet ve hizmetlerine bakıp da onları kendinden bilip kibre ve gurura girmesi, kusur işlemekten berî ve mâsûm olmadığı halde nefsindeki kusurları ve noksanları görmemesi, şükür ve itaat yerine nankörlükte ve isyanda bulunması, bir insan için ne korkunç bir şekâvet ve bir mahrûmiyettir.

Rivâyette vardır ki; İblis ateş alevinden yaratılmış rûhânî bir şahıs olup, yedi yüz yetmiş beş bin sene fütur getirmeden ve gevşeklik göstermeden Yüce Allah'a ibâdet etmişti. İtaat ve ibadette o kadar ileriye gitmişti ki,

Dünya semâsında **âbid** (çok ibadet eden) olarak,

İkinci kat semâda **râki'** (çok rükû' yapan) olarak,

Üçüncü kat semâda **sâcid** (çok secde eden) olarak,

Dördüncü kat semâda **hâşi’** (çok saygılı) olarak,

Beşinci kat semâda **kânit** (çok itaatkâr) olarak,

Altıncı kat semâda **müctehid** (çok gayretli) olarak,

Yedinci kat semâda **zâhid** (Allah’tan başka her şeyi terk eden ve sadece Yüce Allah’ı arzulayan) olarak anılıyordu.

Emri altında yetmiş bin melek vardı. Yeşil zümrütten kanada sahipti. Cennette Rıdvan meleğiyle birlikte bin sene kaldı. Duâsı müstecap olanlardandı. Bir gün Cenâb-ı Hak tarafından yazılmış şu ibareyi gördü:

“Bütün kullarım içinden bana çok yakın görünen birisi var ki, ben ona bir şeyi emredeceğim; o ise onu yapmayacak ve emrimi yerine getirmeyecek. Ben de onu kapımdan kovacak ve bütün ibadetlerini etrafa saçılmış toz zerreleri hâline getireceğim. Senelerce yaptığı ibadet ve itaatlerin, hayır ve hasenâtın en küçük bir karşılığını göremeyecek.”

İblis bu mealdeki ibareyi görünce aklı Yüce Allah’a isyan etmeyi bir türlü kabul etmediğinden dolayı dedi ki:

– Yâ Rabbi! Bana izin ver de, o kimseye lânet okuyayım ve bedduâ yapayım. Kendisine izin verildi. O da, Cenâbı Hakk’ın emrine isyan edecek olan o kula -ki bu kul İblis’in kendisi olacaktır- bin sene lânet okudu. Ne zaman ki Cenâb-ı Hak meleklere Hz. Âdem (aleyhisselâm)’e inkiyâd secdesi etmelerini ve onu üstün tanımalarını emretti; İblis’in aralarında bulunduğu bütün melekler secde emrini itirazsız, tereddütsüz, tam bir iştiyakla yerine getirdiler; fakat o zamana kadar binlerce sene âbid ve zâhid olarak görünen İblis, Hz. Âdem (aleyhisselâm)’e secde etmeyi kibir ve gururuna yediremediğinden, İlâhî emre itaat etmedeki inceliği kavrayamadığından ve gerçek kulluğun mânâsını idrak edip de onu bütün duygularıyla hazmedemediğinden ve bundaki İlâhî

hikmet ve Rabbânî maksatları aklıyla kavrayamadığından ötürü, secde ve inkiyâd emrine isyan edip baş kaldırdı. Cenâb-ı Hak da onu rahmet kapısında ebediyyen kovdu ve o güne kadar yaptığı bütün ibadet ve iyiliklerini boşa çıkardı.

İblis'in ibâdet, mücâhede ve riyâzat olarak bunca meşakkatlere ve zorluklara katlanmasına rağmen; samimî olmadığından ötürü Yüce Allah'ın ilminde şakî olarak yerini aldığını ve yüce rahmetten kovulduğunu duyan ve gören Hz. Cebrâil (aleyhisselâm) ile Mikâil (aleyhisselâm) uzun bir müddet ağlayıp durdular. Öyle ki, vakitleri hep ağlamakla geçiyordu.

Yüce Allah her ikisine de bu kadar ağlayışlarının sebebini (kendisi daha iyi bildiği hâlde) sorunca, onlar şöyle dediler:

– Ey Rabbimiz! Sen'in mekrini şimdi daha iyi anladık. Sen'in mekrinin bize de ulaşıp, İblis'in başına gelenlerin bizim de başımıza gelmesi korkusundan ötürü ağlıyoruz. Ya biz de göründüğümüz gibi Sen'in ilminde de böyle değilsek; hâlimiz nice olur.

Yüce Allah onlara şöyle ferman etti: *İşte hep böyle olun da, mekrimden hiçbir zaman emin olmayın.*

Bu hâdise bizi ümitsizliğe sevk etmemeli. Aksine bir taraftan İlâhî mekirden çok korkmaya, diğer taraftan da İlâhî rahmetten sürekli ümitli olmaya sevk etmeli. Ancak şöyle veya böyle, şunu hiçbir zaman unutmamalı ki, Yüce Allah'ın nezdinde geçerli olan ruh olgunluğu, vicdan duruluğu, kalp selâmeti ve amel sağlamlığıdır. Evet İlâhî huzurda hüsn-ü kabul gören ve insanı yücelten bu gibi hasletlerdir: Öyle ise insan her halükârda bunlara ulaşmayı hedeflemelidir. Aslında bunlar da Cenâb-ı Hakk'ı bağlamaz. Ancak bunlar O'nun yüce rahmetine ve gerçek hidâyetine ermek için ciddî vesilelerdir.

Evet insanı kurtaracak olan husus, onun çok takvâlı ve çok ibadetli görünmesi veya sürekli hayır ve hasenât işlerinde koşması

değildir. İnsanı asıl kurtaracak olan Yüce Allah'ın kuluna hidayeti nasib etmesi ve onu istikâmet yoluna iletmesi ile birlikte; kulun, Kur'ân ve sünnetteki hakikatleri ruh, kalp, vicdan, akıl ve diğer latîfeler ve hisler dünyasında kabul etmesi, onları hazmetmesi ve gerek ibâdet gerekse hizmetlerini maddî-mânevî her türlü garazdan uzak olarak sadece Yüce Allah için yapmasıdır.

Evet mühim olan Yüce Allah'ın Ulûhiyyeti karşısında insanın yaptığı kulluğun, gerek vicdanın hissetmesi ve kalbin niyeti gerekse ruhun zevki ve aklın fikri plânında ciddî bir mutabakat ve tatlı bir uyumluluk sağlamasıdır. Yâni insanın dâima Yüce Mevlâ'nın namıyla ve hesabıyla amel etmesi, lehinde olsun, aleyhinde olsun her hususta yegâne Rab olarak Allah'tan râzı olması, kazaya rızâ ve kadere teslim olması ve her türlü kulluğunu imkanlar ölçüsünde yerine getirmeye çalışmasıdır. Bununla birlikle hiçbir zaman ameline değil; dâima Yüce Rahmân'ın sonsuz rahmetine güvenmesi ve onunla yetinmesidir.

Yoksa şimdiye kadar Yüce Allah, nice fâcir ve fâsık kimseleri ortaya sürmüş ve onlarla dînini yaymıştır; ancak onlar her ne kadar çalışkan, âbid ve zâhid görünmüşlerse de; İlâhî hakîkatleri içlerine sindiremediklerinden ve onlarla akıllarını ve kalplerini yeterince doyuramadıklarından dolayı, İlâhî ve Rabbânî fiil ve icrâatları tenkit etmiş ve zamanla tamamen yoldan çıkmışlardır. Bunun neticesi olarak da İlâhî rahmetten kovulmuş, İlâhî gazaba uğranmış ve perişan olmuşlardır.

Böylesine korkunç ve hayırsız bir âkıbete maruz kalmaktan Allah'a sığınır, O'nun mekrinden yine O'nun engin rahmetine ilticâ ederiz. Seyyiâtımızı sevdiklerinin (Adem (aleyhisselâm)'ın) seyyiâtı gibi kılmasını (bağışlamasını), hasenâtımızı ise kızdıklarının (İblis'in hasenatı gibi yapmamasını (geçersiz saymamasını) niyaz ederiz.

37.
Yüzünü Duvara Çeviriyor ve Durmadan Ağlıyordu

İslâm'ın sahip olduğu nâdir dâhilerinden biri de şüphesiz ki, Amr İbn-i As (radıyallahu anh)'tır. Ölüm döşeğinde son nefeslerini tüketmekte olduğunu, yakında vefat edip Yüce Mevlâ'nın huzuruna çıkacağını ve iğneden ipliğe her şeyin hesabını vereceğini anlayan ve bunu hisseden Amr İbn-i As (radıyallahu anh), kendisini ziyarete gelenlerle hiç ilgilenmiyor ve yüzü duvara dönük olduğu halde durmadan ağlıyordu.

Bir ara oğlu Abdullah, babasına sordu: Babacığım! Niçin ağlıyorsun? Yoksa ölümden mi korkuyorsun? Hz. Amr (radıyallahu anh) da: Hayır, Allah'a yemin ederim ki, ölümden asla korkmuyorum, beni korkutan ondan sonrasıdır, diye cevap verdi.

Oğlu teselli mâhiyetinde:Sen hayır üzerindeydin. Hem Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) sana şu müjdeleri vermedi mi? deyip kendisine Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in arkadaşlığını ve Şam fetihlerini hatırlattı. Fakat Hz. Amr (radıyallahu anh) hiç oralı olmadı ve yüzü duvara dönük olarak bir müddet ağlamaya devam etti. Sonra da oradakilere dönerek şunları söyledi: Oğlum! Bu saydığın övgülerin hepsinden daha üstün bir şey vardır ki, onu söylemeyi

unuttun. Bu da: "Allah'tan başka ilâh yoktur" dememdir. Çünkü bana göre işlediğim amellerimin en üstünü kelime-i şehâdeti getirmemdir. Yani Yüce Allah'tan başka ilâh olmadığına, Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in de O'nun Rasûlü olduğuna dâir getirmiş olduğum şehâdettir. Ben hayatımda üç devre yaşadım:

İlk zamanlarımda benim yanımda Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den daha fazla kızılacak kimse yoktu. O'nun öldürülmesini de herkesten çok ben istiyordum. Eğer bu durumda ölmüş olsaydım doğruca cehenneme girerdim. Yüce Allah'a yüz binlerce şükür olsun ki, o devrede beni öldürmemiş. Sonra Yüce Allah, hidâyet nasip etti ve kalbimi İslâm'a açtı da ben Müslüman oldum. Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına geldim. Ve:

– Yâ Rasûlallah! Sağ elini uzat da sana bîat edeyim dedim. Mübarek sağ ellerini uzattıklarında da onu tuttum ve bırakmadım. Bunun üzerine:

– Ey Amr! Elimi niçin bırakmıyorsun? buyurdu. Ben:

– Bir şart koşmak istiyorum, dedim. O da:

– Peki şartın nedir? diye sordu. Ben de:

– Bütün günahlarımın affolunmasını istiyorum, diye cevap verdim. O zaman şöyle buyurdular:

– *Ey Amr! Sen İslâmiyet'in kendisinden önce yapılanların hepsini sildiğini bilmiyor musun? Aynı şekilde hicret ve hac da kendilerinden önceki her şeyi siler (affettirir).*

İşte o günden sonra benim nazarımda Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den daha sevimli ve daha büyük hiç kimse olmadı. Eğer benden O'nu lâyıkıyla anlatmam ve tanıtmam istenirse, bunu yapabilecek gücümün olduğunu zannetmiyorum. Çünkü sahip olduğu heybetinden dolayı kendisine bir kere dahî olsun doyasıya ve dikkatli bir şekilde bakabilmiş değilim. Eğer bu devrede ölmüş olsaydım cennetlik olacağımı umardım.

Ama Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den sonra biz bazı şeylere sahip olduk. (Bazı siyâsî işlere karıştık.) İşte bu devrede sonumun ne olacağını bilemiyorum. Öldüğümde, sesli olarak ağlayan kadınların cenâzemi takip etmelerine izin vermeyin. Ayrıca cenazeme ateş de getirilmesin. Beni övmek için de kimse tutulmasın. Kefenimi de üzerime bağlayın. Çünkü ben muhakeme edileceğim. Beni kabrime koyduğunuzda toprağı üzerime yavaş yavaş atın. Defin işini bitirdiğinizde de; kabrimin yanında, bir devenin kesilip etinin paylaştırılabileceği kadar bir zaman durun. Böylece Rabbimin elçilerine ne cevap vereceğimi bilene kadar bana arkadaşlık yapmış olursunuz.

Amr İbn-i As (radıyallahu anh) yukarıdaki sözlerinden sonra yüzünü tekrar duvara çevirerek hem ağlıyor hem de şöyle yalvarıyordu:

"*Ey Allah'ım! Sen bize emrettin; biz ise emirlerine uymayarak Sana isyan ettik. Bize bazı şeyleri yasakladın; fakat biz bu yasaklara riâyet etmedik. Bizleri ancak Sen'in affın kurtarabilir. Allah'ım! Ben kuvvetli biri değilim ki, sana karşı koyabileyim. Suçsuz olmadığımı da söylemiyorum. Aksine suçumu itiraf ediyor ve beni bağışlamanı diliyorum. Sen'den başka ilâh yoktur.*"

Amr İbn-i As (radıyallahu anh) vefat edinceye kadar bu sözleri tekrarlamaya devam etti. Hâşâ ki, Amr İbn-i As (radıyallahu anh)'ın korktukları başına gelsin; fakat o bir kul olarak bazı yaptıklarından endişe ediyor, onlar yüzünden âhirette azarlanma korkusuyla Yüce Allah'ın huzuruna çıkmaktan utanıyor ve hayâ ediyordu. Bunun için de utancından yüzünü saklıyor, ağlıyor ve "*Allahım! Beni bağışla!*" diye yalvarıyordu.

Amr İbn-i As (radıyallahu anh)'ın son demlerinde ağlamasının yorumunu –Allahü âlem– şöyle yapabiliriz: Amr İbn-i As (radıyallahu anh) bir kısım içtihatları ve istişareleri neticesinde İslâm'a ve Müslümanlara hizmet olur düşüncesiyle bir müddet siyâset sahnesinde yer almıştı. Zâten kendisi bir *"siyâsî dâhî"* idi. Fakat son zamanlarında

hâlinden memnun olmadığı ve daha selâmetli ve daha verimli bir şekilde İslâm'a hizmet etmesi ve insanlara faydalı olması gerektiği kanâatine sahip olduğu ve bu yüzden ağladığı anlaşılıyor.

Evet, Amr İbn-i As (radıyallahu anh) bir müddet siyâsete girmekle lüzumsuz ve mânâsız bir surette dünya hayatına karıştığı, kendisinin sahip olduğu ve başkalarına da rahatlıkla anlatabileceği Kur'ân-ı Kerîm'in ve hadîs-i şeriflerin elmas gibi hakikatlerini siyâset propagandası ve taraftar edinmek fikri ve bakışı altında cam parçalarının kıymetine indirdiği, doğrudan doğruya ebedî hayat için çalışması lâzım geldiği; bunun için de en mühim, en lüzumlu, en sağlam, en selâmetli ve en kalıcı olarak Kur'ân'daki ve Sünnet'teki hakikatleri yaşama ve başkalarına anlatmakla ilgili olan hizmet cihetini seçmesi gerektiği, siyâsette taraftar olma yüzünden çok daha temiz ve daha hakikatli olan bazı Kur'ânî ve Nebevî hizmetleri sâî ve garazsız yapamadığı zannıyla ve endişesiyle üzülüyordu. Bir taraftan kıymetli zamana ve kaçırılan fırsatlara ağlıyor, diğer taraftan yakında Yüce Allah'ın huzuruna çıkıp hayatının hesabını vereceği şiddetli günü düşünüyor, *Keşke şu dünyanın karmakarışık ve bulanık işlerine bulaşmasaydım.*" diyor ve bu yüzden durmadan ağlıyordu.

Gerçi siyâsî hareket ve manevralarındaki içtihatlarında hata etse bile niyeti hâlis olduğu için sevap kazanacağını o da biliyordu. Fakat yine de bu gibi tarafgirliğe gerek yoktu diyor, üzülüyor ve yaptıklarına pişmanlık duyuyordu. Ne de olsa akıllı idi, dâhî idi. Akıllı ve dâhî olmanın gereğini yapıyordu. Yani eldeki mevcut fakat şaibeli olan amel ve hizmetle yetinmiyor; hizmetlerin en kıymetlisini ve neticesi en sağlam olanını yapmak istiyordu. Ve îmân ve dehasıyla gerçek akıbeti görmenin ifadesi olarak da aşk ve iştiyakla istiyordu ki, sâfî amel ve hakikatli hizmet noktasında âhirette geri saflarda kalmasın; ilk safta yerini alsın. İnşâallah öyle olur. Zâten onun gibileri için de bunun aksini düşünemeyiz.

Günümüzde de bazıları belki siyâset ve yüksek makamlar vasıtasıyla dîne ve insanlığa hizmet etmeyi düşünüyorlar. Fakat işin içine girince ve üç-beş sene zarfında o sahalarda dönen dolapları, kurulan hile ve tuzakları, yapılan kayırma ve zulümleri, çiğnenen adalet ve hakları, ihmâl edilen liyâkat ve ehliyetleri görünce; kalıcı ve selâmetli bazı hakikatli hizmetlere engel teşkil ettiğini ve siyâset sahnesinde istikâmet çizgisinde ve müspet olarak hareket etmenin çok zor olduğunu fark edince; bazı kimselerin bazı parlak mevkilere yükselmek için tabasbus ve yalancılıkla hareket ettiğini, bir kısmının da bilmeyerek ecnebi parmağına âlet olduğunu anlayınca, o zamana kadar siyâsete boşuna girdiklerini, cazip makamlara boşuna rağbet gösterdiklerini, gerçekleşmesi şüpheli bir maksat için uğraşmakla gıybet gibi yüzlerce günaha girdiklerini ve ömürlerinin en verimli yıllarını mânâsız şeyler arkasında boşuna telef ettiklerini gayet iyi anlıyorlar. Fakat iş işten geçmiş oluyor.

Bununla birlikte siyâseti, yüce değerler uğrunda hizmet etmede bir âlet ve bir vâsıta olarak kullanan, gayr-i meşrû yollara tevessül ve tenezzül etmeyen ve ne pahasına olursa olsun yaradılış gayesini istikâmet çizgisinde gerçekleştirme yolunda asıl olan kulluk vazifelerini yapmaya kararlı olan ve başkalarının da âhiretini kurtarma hesabına, bazı hizmetlerde canla-başla çalışmaya azmeden elbetteki bazı kimseler vardır. Ve olması da lâzımdır. Ama maalesef pek çokları aldatılmakta ve onlar da aldanmaktadırlar.

Azizim! Artık sen bilirsin. Şimdiye kadar insanlara faydalı olacağım diye boyundan aşkın bir sürü işlere giriştin. Kendini halka ispat etmek için, belki de bir kısım tekellüflere, zorlamalara, görünmelere, dedikodulara ve haksızlıklara girdin. Ya bu gibi yanlışlıklara taraftar oldun veya sesini çıkarmadın. Belki de bir kısım dünyevî câzip makamlara yeni yeni soyunuyor ve ancak ısınıyorsundur. Ama unutma! Bir gün gelecek; nefsinin heveslerini tatmin uğrunda

yaptıklarının ağır vebâlini vicdanında hissedecek ve sen de yüzünü duvara çevirecek, ağlayıp nâlân edip feryâd-u figân koparacak, *"Allahım! Bahtına düştüm. Ne olursun beni bağışla."* diye yalvaracak ve ortalığı velveleye vereceksin. En iyisi mi sen kendi işine bak. Kimsenin işine olur olmaz şekilde karışma. Şayet sana ihtiyaç duyulur da, bazı teklifler gelirse; gerekli istişâreyi yaptıktan sonra, o vazifenin gerçek sahipleri gelinceye kadar ve elindeki kıymetli cevherlerin değerini de düşürmeden sana verilen görevi üstlen ve onun hakkını en verimli bir şekilde vermeye çalış.

Yarın bir sürü pişmanlık duyup dizlerini dövmektense; bugünden Yüce Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya dayalı olan hâline ve hizmetine kanâat etmen ve O'nun rızasıyla yetinmen, senin için yeterli bir saâdet kaynağı olduğu gibi; nedâmet gözyaşlarıyla haykırman da senin için bir kurtuluş vesilesi olacaktır. Öyle ise haydi sen de:

Yüzünü saklayıp ağla ve haykır:

Allahım! Beni bağışla ve kayır.

Evet, bizler görünürde âhiret için çalışıyoruz. Keşke, âhiret hesabına ve sırf Yüce İslâm dîni'nin ve asırlarca İslâm'ın bayraktarlığını yapmış olan şu aziz milletimizin terakkî ve tekâmülü adına yaptığımız faâliyetlerde, elde ettiğimiz kârlarla, açtığımız zararları telâfi edebilsek ve kârlarla zararları hiç olmazsa eşitleyebilsek de, sonunda zararlı çıkmasak. Bunu cana minnet bilecek ve kurtuluşumuza kuvvetli bir alâmet sayacağız. En iyisi mi, biz yine günahlarımızın ağır yükünden dolayı yüzümüzü saklayalım, gözyaşlarını ceyhun edelim ve durmadan ağlayalım. Sonra da sırtımızı işlediğimiz günahlara, yüzümüzü ise Yüce Allah'ın rahmetine ümit dolu bakışlarla çevirelim ve her birimiz şöyle haykıralım:

Allah'ım! Sana döndüm. Beni bağışla. Âmîn...

38.
Göz Kamaştıran Şerefli Komşuluk

Bundan on beş asır evvel İslâm'ın temelleri atılırken, yeni yetişen neslin İslâm terbiyesi ile yetişmesi için gerekli ve müsâit zeminler hazırlanırken ve İslâm'ın, insanların kalp ve kafalarında kök salıp yerleşmesinden ve gün geçtikçe değişik kesimlerden ona katılımların olmasından rahatsız olan ve bunun önünü kesmeyi düşünen küfür yobazlarının yaptıkları hücumlar bir bir püskürtülürken; Yüce Allah'a îmân edenler ve O'nun şanı yüce elçisi Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e sahip çıkanlar, kadınıyla-erkeğiyle, genciyle-yaşlısıyla, fakiriyle–zenginiyle beraber sahip çıkıyor, beraber koşuyor, beraber ağlıyor, beraber gülüyor, beraber yaşıyor ve beraber ölüyorlardı. Çünkü bir kere söz vermişlerdi:

"Yüce Allah'a îmân eden bizler, Yüce Allah'ın adını her tarafta bayraklaştıracağız. Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e sahip çıkıp O'nu koruyacağız, Hz. Kur'ân'ı okuyup onu başkalarına tebliğ edeceğiz, İslâm'ı öğrenip onu her tarafa yayacağız. Ve mallarımızı harcama, anne-babalarımızı fedâ etme, evlâd-ü iyalimizden olma ve canlarımızı verme pahasına da olsa

Yüce Allah'ın yardımıyla bunları gerçekleştireceğiz. Tâ Cenâb-ı Hakk'ın vâdi gelip de, şirkin ve küfrün şevketi ve kuvveti kırılıncaya, tevhid hakikati her yerde hâkim oluncaya ve ortalık gülgülistana dönüşüp yaşadığımız asır Saadet Asrı oluncaya kadar... Sonunda elbetteki Yüce Allah, bizi zayi etmez ve Yüce Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bizi unutmaz. Dünyada olduğu gibi cennette de bizi beraberliğine, ve komşuluğuna kabul eder. Böylece hem dünyada beraber hem de âhirette beraber olmuş oluruz ki, bu şeref bize yeter ve bu şerefi elde etmek için de, her zorluğa katlanmaya değer."

İşte böyle düşünen ve bu sözü veren Sahâbilerden birisi: Mâziniyye oymağının olduğu kadar; bizim de yüzümüzün akı olan ve anamız deyip bağrımıza bastığımız veya kendimizi onun bağrı yanık fakat o kadar da huzur dolu kucağına attığımız Hz. Nesîbe Hâtûn (radıyallahu anhâ)'dur.

Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ) en ağır şartlar altında bile riâyet edeceğine dâir verdiği îmân, İslâm, irtibat, fedakârlık ve cihâd sözünün ağır vebalini her gün hissetmiş ve bu sözün gereğini yerine getirmek için durmadan var gücüyle çalışmıştı. Çalışmıştı ve çalışması da lâzımdı. Çünkü istediği ve gözünü diktiği o göz kamaştıran şerefli netice çok değerli ve çok pahalıydı. O ise cennette Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e komşu olma şerefiydi. İşte bunun için neler yapılması ve nelere katlanılması gerekiyorsa onları yapması ve onlara katlanması lâzımdı.

Nesîbe Hâtûn (radıyallahu anhâ), Uhud Savaşı'na katıldı. Fakat maksadı fiilen savaşmak değildi. Belki İslâm mücâhidlerinin yeme, içme, ilaç ve tedavi gibi değişik ihtiyaçlarını karşılamak için oraya gitmişti. Bunun için de savaşa giderken yanında bu gibi ihtiyaçlarla ilgili malzeme götürmüştü.

Uhud Savaşı başlar başlamaz Kudsî İslâm ordusu azgın ve gayızlı müşrikler güruhunu geri püskürtmüş, onları arkalarından

kovalamış ve onlara galip gelmişti. Derken... Evet derken bazı Müslümanların dünya malına meyletme gibi bazı hatalı davranışlarından ötürü, başta Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) olmak üzere İslâm ordusu çok zor durumda kaldı ve o arada ciddî bir panik yaşandı.

O kadar ki, Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in çevresinde fedâî ve muhâfız denilecek çok az kimse kalmıştı. Onlar Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e yapılan hayasızca akınları ve korkunç hücumları durdurmak için îman ve vefâ dolu nurânî ve çelik gibi olan gövdelerini siper ediyorlardı. Fakat peşi peşine yapılan düşman hücumları ve ard arda gelen intikam dalgaları, karşı konulacak gibi değildi; mutlaka yardıma ihtiyaç vardı.

Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ), işte o zaman işin başa düştüğünü anladı. Bir kadındı; zayıftı. Fakat gözü dönmüş küfür yobazlarının amansız saldırılan karşısında aslanlar gibi kükreyip ne pahasına olursa olsun Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i korumalıydı.

Evet O'na bir şey olmamalı, hattâ O'nun zülüfleri bile dağılmamalıydı. Şayet O'nun mübarek kanının bir damlası yere düşerse; Cenâb-ı Hak, dünyanın da insanların da canlarına okurdu. Zira şânı yüce olan Hazreti Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem), gerek yeryüzüne gerekse insanlara mukaddes bir emânet olarak gönderilmişti. Kaldı ki, inanan bir avuç insan, özellikle Medîneli Ensâr adını alan beşerin en mümtaz şahsiyetleri, hicretten önce Mekke'de o Mukaddes Emânet'i ısrarla Medîne'ye dâvet ederken:

"Evet, yeter ki Sen bize gel. Söz veriyoruz; Sana sahip çıkacak ve Seni koruyacağız." sözünü vermişlerdi.

Şimdi, ne olmuştu da; O'nu İslâm düşmanlarıyla baş başa ve karşı karşıya bırakmışlardı. Ya o anda O'na bir şey olsaydı; hâlleri ve hâlimiz nice olurdu. Yâ Rasûlallah! Şu günümüzde sana sahip

çıkamadığım için bana ne kadar kırgınsın kim bilir. Ama bundan dolayı ben de ne kadar mahzûnum; bir bilsen.

İşte Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ), o can alıcı hengâmede koştu, Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına vardı ve bütün gücüyle düşmanları püskürtmeye ve O'nu korumaya çalıştı. O kadar ki, Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) onun hakkında daha sonraları şöyle buyuracaktı:

"*Uhud gününde ne zaman sağıma veya soluma döndü isem; Nesîbe'yi yanımda savaşıyor ve beni koruyor buluyordum.*"

Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ)'nin oğlu anlatıyor: Uhud günü sol kolumun pazusundan yaralanmıştım, Müşriklerden biri beni vurup kaçmıştı. Kan akmaya başladı ve bir türlü dinmiyordu. Benim bu hâlimi gören Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"Yaranı sardır!" buyurdu. O zamana kadar benimle ve yaramla ilgilenmeyen annem, yanında getirdiği yara bezleriyle yaramı sarmaya başladı. Rasülüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) de karşıda durmuş bize bakıyordu. Annem yaramı sardıktan sonra şefkatli elini omuzuma vurdu ve tarihe:

"*Dur benim şu fedakârlığımı gör ve bunu daha sonraki nesillere aktar. Aktar da; onlar da yaşadıkları devirlerinde Rasûlüllah'a* (sallallâhu aleyhi ve sellem) *ve O'nun getirdiği hakikatlere sahip çıksınlar.*" dercesine o yaralı hâlimle bana döndü ve şöyle dedi:

"Oğulcağızım! Haydi durma; kalk da Rasûlüllah'ın önünde savaş ve Onu var gücünle korumaya çalış."

Annemin bu evlat fedakârlığını gören Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) gözleri dolu dolu şöyle buyurdu:

"*Ey Ümmü Umâre! Senin bu katlandığına kim katlanabilir.*"

O gün Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ)'nin kendisi de yaralanmıştı. Rasûlüllah'ı koruma ve İslâm bayrağını dalgalandırma uğruna

o gün tam on üç yerinden yara almıştı. Omuzundan aldığı yara çok derindi. Omuzunda büyük bir delik açılmıştı. Oradan durmadan kan akıyordu. O ise buna aldırmadan savaşmaya, düşmanları püskürtmeye ve Rasûlüllah'ı korumaya devam ediyordu. Bu yüzden Onun gözleri ne açılan yaraları görüyor ne de akan kanını. O gözlerini bir Rasûlüllah'a çeviriyor, bir düşmana çeviriyordu. Çünkü onun bütün derdi ve sancısı Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i korumak ve bu vesile ile arzuladığı şerefe nâil olmaktı.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir ara oğlunu gördü ve Ona seslendi:

"*Annene... Annene bak. Demin o senin yaranı sarmıştı, şimdi de sen onun yanına git de, onun yarasını sar.*" ve devam etti.

"*Ey Ehl-i Beyt! Allah üzerinize bereketler yağdırsın.*"

Rasûlüllah'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu sıcaklığını, bu teveccühünü ve bu yakınlığını duyan ve gören Hz. Nesîbe'nin eline o anda çok büyük bir fırsat geçmişti. O bu fırsatı kaçırmadı. Zaten bütün bu çektiklerinden bir tek arzusu vardı, o da dünyada Allah'ın izniyle Rasûlüllah'ın gözüne girmekti. İşte şu anda buna kavuştuğunu anladı. Ve artık bunun gerisini tamamlaması gerekiyordu. O da onu da yaptı ve şöyle dedi:

"Yâ Rasûlallah! Bizim tek arzumuz, cennette sana komşu olmaktır. Yüce Allah'a, cennette bizi sana komşu kılması için dua etseniz... (olmaz mı?)"

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Hz. Nesîbe'nin recâsını kabul etti ve islediği duayı yaptı:

"*Allah'ım! Bu âileyi cennette benim komşularım yap.*"

Bunu duyan ve turnayı gözünden vurduğunu anlayan Hz. Nesîbe (radıyallahu anhâ) şöyle haykırdı:

"*Artık, dünyada başıma gelecek hiçbir musîbete aldırmam.*"

Azîzim! Sen şimdi ne diyor ve ne düşünüyorsun bilmem. Ancak ben derim ki: İnsanı bu derece hayretler içerisinde bırakan bir tabloyu gördükten sonra, söylenecek her söz zâid olur ve verilecek her fikir basit kalır.

Evet, cennette Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e komşu olmak, îmân, mârifet ve muhabbet ehli olanlar için en büyük şeref ve en büyük saâdettir.

Cenâb-ı Hak, biz âsî ve âciz kullarını da bu yüce şerefe ve ebedî saâdete eren sâlih ve bahtiyar zümreye dünyada ittibâ ile, âhirette de iltihâk ile azîz ve mesûd kılsın. Âmîn.

39.
Ağzını Açmış; Öfke ile Bekliyor

Ey dünyâ cazibesine kapılmaktan kendini kurtaramayan kardeşim! Kur'ân-ı Kerîm'in, insanların cehennem ateşinden korunmaları hususunda gösterdiği şiddetli ısrarın hikmetini anlamak ve en başta Peygamberler olmak üzere bütün Hak dostlarının, hayatlarını zehir edecek şekilde cehennem azabından korkmalarının sırrına ermek istersen, hem haramlardan kaçınıp, farzları işlemek ve bazı mubah olan şeyleri bile terk etmek ve sünnetleri ihya etmek suretiyle kâmil mümin seviyesine yükselmeyi dilersen, hem de nefsin azgınlığı ve taşkınlığı karşısında mağlup olup, hevâ ve hevesinin esîri ve zebûnu olan gençlerin, birer iffet âbidesi halinde hayat sürdürmelerini ve insanlığın onlardan beklediği dünyevî-uhrevî vazifelerini lâyıkıyla yerine getirmelerini zaruret derecesinde istersen, gel şu ibretli ve can alıcı tabloyu nefsimle beraber seyret:

Pek çok âyet-i kerîmede ve değişik hadîs-i şeriflerde ifâde edildiği gibi, cehennem gerçekten ne korkunç bir zindan ve ne dayanılmaz bir azap yeridir. Ondan, ateşinden ve azabından Allah'a sığınırız.

Bir gün, Cibril (aleyhisselâm) hiç beklenmedik bir anda, o zamana kadar geldiği geliş keyfiyetinden ve âdetinden başka bir vaziyette Nebî'nin (sallallâhu aleyhi ve sellem) yanına geldi.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem), Onu görür görmez kalktı ve Onu karşıladı. Fakat Cibril (aleyhisselâm)'ın bu defa çok değişik bir hâlette geldiğini gören Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"*Ey Cibril! Ne diye rengini değişik görüyorum?*" diye sordu. O da:

"*Allah* (celle celâluhû), *cehennem ateşinin her tarafından tutuşturulup yakılmasını emretti de; öyle geldim.*" dedi.

Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) dedi ki:

"*Ey Cibril! Ateşi bana anlatsana, cehennemi bana tanıtsana.*"

Bunun üzerine Cibril (aleyhisselâm), cehennem ateşini şöyle anlatmaya başladı:

"*Mukaddes ve Yüce olan Allah, cehennem için emretti. cehennem bin sene yakıldı ve bembeyaz oldu. Sonra emretti, bin sene daha yakıldı ve kıpkırmızı kesildi. Sonra yine emretti; bin sene daha yakıldı ve simsiyah oldu. Ve artık cehennem kapkaranlık bir siyahlık içerisinde olup; kıvılcımları ışık vermez ve alevi sönmez bir vaziyettedir.*

Seni hak ile gönderen Yüce Allah'a yemin olsun ki, şayet cehennemden iğnenin ucu kadar bir delik açılsa; o delikten sızacak harâretin kavuruculuğunun şiddetinden, yeryüzünde hiçbir canlı kalmazdı.

Seni hak ile gönderen Allah'a yemîn olsun ki, cehennemi yakmak ve yanmasının sürekliliğini sağlamakla görevli olan, oranın baş sorumlusu veya baş gardiyanı durumunda bulunan Hâzin *adındaki melek, dünya ehline bir görünse; yüzünün çirkinliğinden ve çok pis kokan kokusun- dan yerde olan herkes ölürdü.*

Yine seni hak ile gönderen Allah'a yemin olsun ki, Allah'ın, Kur'ân'da Hâkka Sûresinde anlattığı gibi, ateşten ibaret olan zincir halkalarından bir tanesi, şu dağların üzerine konulsa; dağlar sarsılır, yerinde duramazlar. Hattâ yerin dibine batar ve eriyip giderlerdi."

Ârife işâret yeter, sırrınca; bu anlatmalardan cehennem ateşinin ne derece şiddetli ve azabının ne kadar korkunç ve ne derece dayanılmaz olduğunu çok iyi anlayan Rasûl-i Ekrem (sallallâhu aleyhi ve sellem) dayanamadı ve:

"*Yeter, yeter... Ah, kalbim dursa da ölsem.*" dedi. Derken Cibril (aleyhisselâm)'a bir baktı ki, o da durmadan ağlıyordu. Onun hıçkırıklar içerisinde ağladığını görünce Ona sordu:

Ey Cibril! Sen Mukarrabîn (Allah'a en yakın olan melekler)'*den olup, Allah'a çok yakın bir derecede ve gayet yüce bir mertebedesin* (buna rağmen ağlıyorsun). *Bana söyler misin; sen neden ağlıyorsun*?

Cibril (aleyhisselâm) şöyle mukâbelede bulundu:

Ben nasıl ağlamayayım ki... Hem en fazla ağlaması gereken de benim. Zîra ben hakîkatte, yani Allah'ın ilminde görünürde bulunduğum halden başka bir halde olmadığımı nerden bileyim. Ve ne bileyim belki İblis'in imtihan edildiği şeyle ben de imtihan olurum (İblis, Hz. Adem'e secde etmekle emrolunmuştu da; kibir ve gururundan, secde etmekten kaçınmıştı).

Hem ne bileyim, belki Hârût ile Mârût adındaki iki meleğin imtihan edildiği şeyle ben de imtihan edilirim. (Bakara sûresi, 102. âyetinde geçtiği gibi, bu iki melek insanlara sihri öğretmekle; fakat sihri öğrenenlerin, bu sihri kullanmamalarını ve bu yüzden de küfre girmemelerini söylemekle görevlendirilmişlerdi.) İşte kaybedilmesi muhtemel olan bu gibi imtihanlarla karşı karşıya olan ve imtihanı kaybettiği takdirde de rahmetten kovulacak ve Cehenneme girecek olan ben, nasıl olur da ağlamam ki...

Bu defa ikisi de ağlamaya başladılar. Bir tarafta Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem), diğer tarafta Cibril (aleyhisselâm) durmadan ağlıyorlardı.

Allah'ın büyüklüğü karşısında,

Allah'ın rahmetinin enginliği karşısında,

Allah'ın azabının şiddeti karşısında,

Cehennem ateşinin amansız kavuruculuğu karşısında,

Mâruz kalabilecekleri bir imtihanda, kendi büyüklüklerine göre, kendilerinden beklenilen yüksek başarıları elde edemeyecekleri ihtimali karşısında,

Şeytanlar, nefisler, hevesler, vehimler ve hâdiseler karşısında irâdeleri ve mukâvemetleri son derece zayıf olan kimselerin, lâubalî tutum ve davranışları karşısında,

Ve her şeyden önce Yüce Allah âlemlerin rabbi, Onlar da O'nun sâdık kulları olmaları cîhetiyle ağlamaları gerektiğinden dolayı durmadan ağlıyorlardı. O kadar ağladılar ki, İlâhî rahmeti coşturdular da; kendilerine şöyle seslenildi:

"Ey Cibrîl ve Ey Muhammed! Şüphesiz Allah, kendisine isyan etmenizden sizi emin kıldı. Muhafaza etti." (Ama onlar hayatları boyunca durmadan ağladılar ve belki de bizler için hâlâ ağlıyorlar.)

Derken Cibrîl-i Emîn, Mele-i Âlâ'ya yani yüksek ve yüce topluluğa doğru yükselip gitti. Muhammedü'l-Emîn (sallallâhu aleyhi ve sellem) de dışarıya, halkın arasına çıktı. Ensar'dan bazılarının yanlarından uğrayıp geçerken, bazı kimselerin gülüp eğlendiklerini gördü. Onların bu halleri O'nun bamteline dokundu ve onlara gözleri dolu dolu (meâlen) şöyle seslendi:

"*Cehennem arkanızda olduğu halde siz hâlâ gülüyor musunuz? Şayet benim bildiğimi bilseydiniz çok az güler, pek çok ağlardınız. Yemeğin tadını almaz, suyun lezzetini duymadınız.*

Kendinizden tiksinir, kötülüklerden uzaklaşır, insanları terk eder ve çıldırmışçasına dağlara kaçardınız. Durmadan Yüce Allah'a tazarru ve ilticâda bulunur ve sürekli olarak âkıbetinizi düşünürdünüz. Sadece O'nun himayesine girer ve ancak bu hâlinizle sükûnete ermeye çalışırdınız."

Aziz Kardeşlerim!

Kur'ân-ı Kerîm'in ve hadîs-i şeriflerin cehennem ateşinden ısrarla bahsetmesinin ve insanları kendilerini dört gözle bekleyen şiddetli cehennem azabıyla uyarmasının hikmetini daha iyi gördün mü şimdi?

Peygamberlerin (aleyhisselâm) ve büyüklerin âhireti ve Allah'ın ikâbının ve azabının yeri olan cehennem'i hatırladıklarında; kendilerinden geçercesine, bayılırcasına hattâ ölürcesine ağlayışlarının ve iki büklüm oluşlarının sebebini daha iyi anladın mı şimdi?

Sabah-akşam, hattâ her namazın arkasında yapılan dualarda cehennem ateşinden korunmayı istemenin önemini daha iyi kavradın mı artık?

Topyekûn bütün insanların, özellikle de gençliğin, Allah'ın şiddetli azabını bilmesi ve ona inanması derecesinde küçük-büyük, açık-gizli her türlü serkeşlikten, baş kaldır- maktan, cinayet işlemekten ve cemiyet bünyesini kemiren amansız bir mikrop haline gelmekten uzak kalıp, dünyevî-uhrevî vazifeleri bilen, onları yerine getiren ve cemiyetin emniyet ve asâyişini ayakta tutan birer iffet ve fazilet âbidesi haline gelmelerinin lüzumunu ve bu güzel hâlin ve terbiyenin nasıl yapılacağını ve nasıl sağlanacağını daha iyi anladın mı ve buna kesin kanaatin geldi mi şimdi?

Azîzim! Artık sen bilirsin. cehennem ağzını açmış, kendisine yem veya yakıt olacakları dört gözle hem de öfke ve gayızla

bekliyor. Bu durumda sana ve bana düşen şey onun ağzına girmemek için gerekli olan tedbirleri almak ve ondan kendimizi sakındırmaktır. En kuvvetli ve en güvenilir siperimiz ve kalemiz ise, şüphesiz ki, Allah'ın engin rahmetidir, imân ve teslimiyetle, takvâ ve sâlîh amellerle Allah'ın himâyesine girmektir.

O halde gel, bütün sevdiklerinden vazgeç. Bizzat ve doğrudan doğruya sadece ezelî ve ebedî olan Yüce Allah'ı sev. Hem bütün dertleri unut. Fakat kabir ile cehennem'i ve bu yerlerde seni rahmetiyle koruyacak olan Hz. Allah'ı asla unutma. Böyle davrandığın takdirde hiç merak etme. Yüce Allah, seni hem kabir azabından ve fitnesinden hem de cehennemin sakar ve belasından koruyacak ve cennetlerde ebedî saâdetlere mazhar kılacaktır. İnşâallah.

40.
Bütün İnsanların Biricik Efendisi Hz. Muhammed (s.a.s.)'dir. Niçin mi?

"Seyyid", yani *"Efendi"*: İnsanların ciddî sıkıntılara ve çaresiz hâllere mâruz kaldıklarında sıkıntılarını gidermesi, dertlerini halletmesi ve kendilerini felâha ve huzura kavuşturması için kendisine başvurup iltica ettikleri ve içlerinde en itibarlı ve en şereflileri olan kimsedir. İşte mahşer gününde, Cenâb-ı Hakk'ın azamet, kibriyâ ve adâletiyle tecellî edeceği o dehşetli günde, çâresizlik içinde kalan ve Peygamberler (aleyhimüsselâm) dâhil hiç kimse tarafından gözlerinin yaşına ve kalplerinin ızdırâbına bakılmayan insanlar, Peygamberlerin (aleyhimüsselâm) işâret ve delâletleriyle kurtuluşları için son olarak Hazreti Muhammed Mustafâ (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e müracaat edecek ve Ondan şefâat talep edeceklerdir. O da onların isteklerini kabul edip fedâkârlıkların en yücesini ve en unutulmazını göstererek Yüce Allah'ın dergahına kemâl-i edeple çıkacak ve bütün insanlığın, özellikle de ümmetinin kurtuluşu için şefâatte bulunacaktır.

Cenâb-ı Hak da, o dehşetli hesap gününde o Sevgili Kulu'nun, o insanların Efendisi'nin tazarrû ve niyâzını duâ ve şefâatini

kabul edecek ve O'nun şefâatiyle îmân ehlinin pek çoğunu bağışlayacak; geri kalanını da kendi husûsi rahmet ve mağfiretiyle kurtaracak ve onları ebedî saâdete erdirecektir.

İşte bu kudsî şefâate *"Şefâat-ı Uzmâ"* ve bu makâma *"Makâm-ı Mahmûd"* denilir ki, bunu Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) değişik hadîs-i şeriflerinde bütün açıklığıyla ifâde buyuruyorlar. Biz burada onlardan birisini nakletmekle yetineceğiz:

Müslim'in, Ebu Hüreyre'den (radıyallahu anh) rivayet ettiği bir hadîs-i şerifte; Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e bir gün bir et (yemeği) getirildi ve kol tarafından bir parça takdim edildi. Zira Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) hayvanın kol kısmını severdi. Ondan dişleri ile bir lokma kopardı. Sonra şöyle buyurdu:

"Kıyamet gününde insanların efendisi benim. Bunun nedenini biliyor musunuz? Kıyamet gününde Allah (celle celâluhû) gelmiş-geçmiş bütün insanları düz bir yere toplayacak. Öyle ki çağıran, sesini hepsine duyurabilecek ve göz hepsini görebilecek. Güneş yaklaşacak; insanların gam ve kederleri dayanamayacakları ve tahammül edemeyecekleri dereceye ulaşacak. Bunun üzerine insanlar birbirlerine: Hâlinizi görmüyor musunuz? Başınıza geleni görmüyor musunuz? Rabbinizin huzurunda size şefâat edecek bir zât arasanıza, diyecekler.

Bazıları birbirlerine: Âdem'e gidin, diyecekler. Ve Âdem'e gelerek: Ey Âdem! Sen insanların babasısın. Yüce Allah seni kudret eliyle yaratmış, sana kendi ruhundan ruh üflemiş ve meleklere emrederek onlar da sana secde etmişlerdir. Rabbin huzurunda bize şefâat etsene. Hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? diyecekler.

Hz. Âdem: Rabbim bugün öyle bir gazaba geldi ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir ne de bundan sonra böyle bir gazap edecektir. O bana (cennetteki) ağaçtan (yemeyi) yasak etti de; ben O'na isyan ettim. (Ben, size şefâat etmek için aradığınız şahıs

değilim.) *Nefsî... Nefsî...* (Ben bugün kendimi kurtarmaya çalışıyorum, kendimi.) Siz benden başkasına gidin; Nûh'a gidin, diyecek.

Bunun üzerine insanlar Hz. Nûh'a gelerek: Ey Nûh! Sen yeryüzüne gönderilen ilk Rasûl'sün. Allah sana çok şükreden kul adını vermişti. Bize Rabbin huzurunda şefâat etsene, hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? diyecekler.

Hz. Nûh onlara: Gerçekten Rabbim bugün öyle bir gazaba gelmiştir ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir ne de bundan sonra böyle bir gazap edecektir. Hem benim vaktiyle kavmimin aleyhinde yaptığım bir bedduâm vardır. (Dolayısıyla ben sizin aradığınız şefâat ehli değilim.) *Nefsî... nefsî...* (Ben bugün kendimi kurtarmaya çalışıyorum, kendimi.) Siz İbrahim (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e gidin, diyecek.

Bundan sonra Hz. İbrahim'e gelerek: (Ey İbrâhim!) Sen Allah'ın Nebî'si ve yeryüzü halkından Allah'ın Halîli'sin. Bize Rabbin huzurunda şefâat etsene. Hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? diyecekler.

Hz. İbrahim onlara: Gerçekten Rabbim bugün öyle bir gazaba geldi ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir ne de bundan sonra böyle bir gazap edecektir, diyecek ve vaktiyle yaptığı tevriyelerini (gerçekte yalan olmadığı halde, yalana benzeye sözlerini) hatırlayarak: (Ben sizin aradığınız şefâat ehli değilim.) *Nefsî... Nefsî...* (Ben bugün kendi hâlimi düşünüyorum; kendi hâlimi.) Siz benden başkasına gidin. Mûsâ'ya gidin, diyecek.

Bunun üzerine insanlar Mûsâ (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e gelerek: Ey Mûsâ! Sen Allah'ın Rasûlü'sün. Allah seni risâletleri ve konuşmasıyla diğer insanlardan üstün kılmıştır. Bize Rabbin huzurunda şefâat etsene... Hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? diyecekler.

Mûsâ (sallallâhu aleyhi ve sellem) onlara: Gerçekten Rabbim bugün öyle bir gazaba gelmiştir ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir ne de bundan sonra böyle bir gazap edecektir. Hem ben (vaktiyle) öldürmeye memur olmadığım bir insan öldürdüm. (Halbuki o kimse kazara ölmüştü) (Ben sizin aradığınız şefâat ehli değilim.) *Nefsî... Nefsî...* (Ben bugün kendi hâlimin ne olacağını düşünüyorum, kendi hâlimin.) Siz Îsâ (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e gidin, diyecek.

İnsanlar Hz. Îsâ'ya gelerek: Ey Îsâ! Sen Allah'ın rasûlüsün. İnsanlarla daha beşikte iken konuştun. Allah'ın Meryem'e ilkâ ettiği bir kelimesi ve Allah tarafından bir ruhsun. Binaenaleyh, Rabbin huzurunda bize şefâat etsene. Hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun? diyecekler.

Îsâ (sallallâhu aleyhi ve sellem) onlara: Gerçekten Rabbim bugün öyle bir gazaba gelmiştir ki, ne bundan önce böyle bir gazap etmiştir ne de bundan sonra böyle bir gazap eder. (Hz. Îsâ kendine ait bir günahtan bahsetmeyecek.) *Nefsî... Nefsî...* Siz başkasına gidin. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e gidin, diyecek.

Bunun üzerine insanlar bana gelerek: *Yâ Muhammed! Sen Rasûlüllah ve Hâtemü'l-Enbiyâ'sın. Allah senin gelmiş-geçmiş bütün günahlarını bağışlamıştır. Bize Rabbin huzurunda şefâat eyle. Hâlimizi görmüyor musun? Başımıza geleni görmüyor musun?* diyecekler.

Ben de kalkarak arşın altına geleceğim, (orada) Rabbime secdeye kapanacağım. Sonra Allah bana öyle fütuhat (bazı şeyleri açıp gösterecek, duyuracak) verecek ve bana kendisine hamd etmekle ve kendisini güzel övmekle ilgili öyle bir şey ilham edecek ki, onu benden önce kimseye açmamış (bildirmemiş ve ihsan etmemiş) tır. Sonra:

"Yâ Muhammed! Kaldır başını. İste, istediğin verilecektir. şefâat et, şefâatin kabul edilecektir." denilecek. Ben de başımı kaldırarak:

"*Yâ Rabbi! Ümmetî... Ümmeti...* (Ümmetimin bağışlanmasını istiyorum. Ümmetimin bağışlanmasını) *diyeceğim."* (Bana):

"Yâ Muhammed! Ümmetinden hesaba çekilmeyecek olanları cennet kapılarından en sağındakinden cennete koy!" denilecek. Onlar bu kapıdan başka kapılarda da insanlara ortaktırlar. (Cennete diledikleri kapıdan girebilirler.) Muhammed'in nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, cennet kapılarının iki kanadının arası, Mekke ile Hacer arası kadar, yahut Mekke ile Busrâ arası kadardır.

Hz. Enes (radıyallahu anh)'den gelen rivayette Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmaktadır: (Birinci defa şefâatte bulunduktan sonra bana):

"Haydi git, kimin kalbinde bir buğday tanesi yahut arpa tanesi kadar bir îmân varsa onu cehennemden çıkar!" denilecek. Ben gidip bunu yapacağım. Sonra yine Rabbime dönerek aynı hamd-ü senâlarla O'na hamd edeceğim. Sonra O'na secde ederek yere kapanacağım. Bana (yine):

"Yâ Muhammed! Kaldır başını. Söyle, sözün dinlenecektir. İste, istediğin verilecektir. Şefâat dile, şefâatin kabul edilecektir." Ben (yine) *ümmetimi... ümmetimi...* diyeceğim. Bunun üzerine bana:

"Haydi git, kimin kalbinde hardal tanesi kadar îmân varsa onu cehennemden çıkar!" denilecek. Ben gidip bunu da yapacağım. Sonra O'nun için secdeye kapanacağım. Bana (tekrar):

"Yâ Muhammed! Kaldır başını. Söyle, söylediğine kulak verilecektir. İste, istediğin verilecektir. Şefâat dile, şefâatin kabul edilecektir." Ben de:

"Yâ Rabbi! Ümmetimi... Ümmetimi..." diyeceğim. Bana,

"Git, kimin kalbinde çok, çok, çok daha az îmân varsa onu da cehennemden çıkar!" denilecek. Ben hemen gidip bunu da yapacağım.

Başka bir rivâyette şu ilâve vardır:

"Sonra dördüncü defa Rabbime dönerek aynı hamd ü senâlarla O'na hamd edeceğim. Sonra O'nun için secdeye kapanacağım." Bana:

"Yâ Muhammed! Kaldır başını. Söyle, sözün dinlenecektir. İste, istediğin verilecektir. Şefâat dile, şefâatin kabul edilecektir." denilecek. Ben de:

"Yâ Rabbi! (Sadece lâ ilahe İllallah) yani, Allah'tan başka ilâh yoktur, diyenler hakkında da şefâat için bana izin ver." diyeceğim. Yüce Allah:

"Bu senin için değildir, (yahut bu şefâat sana âit değildir) *Lâkin izzetim, celâlim, kibriyâm ve azametim hakkı için yemin ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur, diyenleri ben* (cehennemden) *mutlaka çıkaracağım."* buyuracak.

***

Bu mezkûr hâdîs-i şeriften anlaşılıyor ki: Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) âhirette bütün insanların efendisidir. Âhirette insanların efendisi olduğuna göre, o Şerefli Zât şu dünyada da insanların efendisidir, demektir. İnsanların efendisi olduğuna göre, hâliyle cinlerin de efendisidir.

Bu hadîs-i şerîfe göre bütün mahşer halkı Onun büyüklüğünü ve O'nun efendiliğini kabul edip teslim edecektir. Çünkü Hz. Âdem (aleyhisselâm) kendisi dahil olmak üzere onun zürriyeti olan bütün insanlar kıyamet gününde Rasûlüllah (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in *"Livâü'l-Hamd"* sancağı altında haşrolacaktır.

Yine bu hadîs-i şeriften anlaşılıyor ki, mahşerde bu şefâat-ı uzmâ hâdisesinin cereyan ettiği gün âhiretin belki en korkunç, en heyecanlı, en can alıcı; fakat netice itibariyle en sevinçli anlarından birisi olacaktır.

Evet, kıyamet gününün tüyleri ürperten dehşetli manzarası ve yürekleri hoplatan şiddetli hâli gerçekten çok korkunç olacaktır.

Öyle ki güneş insanların tepelerine inecek ve insanlar, içinde bulundukları ve mâruz kaldıkları o dehşetli ânın verdiği sıkıntı ve ıstıraptan ve ondan sonra başlayacak olan hesap ve azap korkusundan dolayı akıllarını oynatacak hâle gelecekler, deniz dalgaları gibi iç içe girecekler, çaresizlik içinde ve dayanılmaz bir halde kendilerini kurtaracak, felâha, saâdete ve selâmete çıkaracak kurtarıcı bir el arayacaklardır.

Bunun için de kendilerine acıyıp şefâat edeceklerine en fazla ihtimâl verdikleri Hz. Adem, Hz. Nûh, Hz. İbrahim, Hz. Mûsâ, ve Hz. Îsâ gibi büyük Peygamberlere (aleyhimüsselâm) mürâcaat edecek ve kendilerinden şefâat isteyeceklerdir. Fakat o gün Cenâbı Hakk'ın azamet, kibriyâ ve celâl ile tecellî ettiği ve adâletinin tecellîsi olarak kâfir, münafık, tâğî ve âsilerin durumlarına göre cezalarının verileceği dehşetli bir gün olduğundan; peygamberler (aleyhimüsselâm), kasten bir hatâ ve bir isyanları olmadığı hâlde; maruz kaldıkları bir ayak kaymasından bile hesaba çekileceklerini düşünecek, yardımcı olamadıklarından ötürü, insanlardan adetâ özür dileyecek, nefsî... nefsî... deyip kendi kurtuluşlarının telâşına düşecek, Yüce Allah'a karşı hicap ve edeplerinden konuşamayacak, gelen şefâat isteklerini reddedecek, kendilerinin şefâat-ı uzmâ sahibi olmadıklarını söyleyecek ve şefâat-ı uzmâ (kitleleri toptan kurtarma) işini ancak son peygamber Hazreti Muhammed Mustafa (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e havale edeceklerdir.

Evet o gün her Peygamber (aleyhisselâm), "*Siz Ona gidin, Onaaa!*" diyecek ve hepsi O'nu tavsiye edeceklerdir. O da:

"*Ha işte. Ben zâten bu iş için varım. Ve ben zâten sizi bekliyordum.*" diyecek ve hiç bir peygamberin kendisine lâyık görmediği ve cesaret edip de üzerine almadığı şefâat-ı uzmâyı insanların bir ricasıyla üstlenecek, cihanın bir benzerini görmediği en kudsî ve en yüksek bir fedâkârlıkla şefâat edecek ve insanlığın imdadına koşacaktır.

Evet Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem), o gün pek çok ehl-i imânı kurtarıp, bütün insanlığın efendisi olduğunu gösterecek ve herkes O'nun lâyıkıyla Habîbullah, yâni Cenâb-ı Hakk'ın en sevgili kulu olduğunu ve gerçekten *"Rahmeten li'l-âlemin ve Şefî'ul müznibîn"* olduğunu görecek, bilecek ve anlayacaktır.

Bizlere ne mutlu ki, böyle bir peygamberin ümmetiyiz.

Ancak bütün bunlar karşısında bizlere düşen son derece önemli bir vazife vardır. O da şudur:

Daha doğarken *Ümmetî! Ümmetî!* diyerek doğan, hayatı boyunca *Ümmetî! Ümmetî!* diyerek inleyen ve mahşerde yine Ümmetî! Ümmetî! diyerek en büyük fedâkârlıkla bize düşkünlüğünü ve şefkatini gösteren ve gerçekten Allah katında şânı çok yüce olan Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in getirdiği Kur'ân hakîkatlerine ve Sünnet-i Seniyye prensiplerine lâyıkıyla sahip çıkmak, onlardan tam istifâde etmek, sonra da onları tatbik edip başkalarına güzel örnek olmak suretiyle hem kavlen hem de fiilen o kurtuluş reçetelerini etrafa neşretmektir. Bu husus, aynı zamanda bizim kurtuluşumuzun da yegâne çâresidir.

Bizleri Livâ'ül-Hamd, Şefâat-i Uzmâ ve Makâm-ı Mahmûd'un sâhibi olan Hazreti Muhammed Mustafa (sallallâhu aleyhi ve sellem)*'e ümmet yapan ve O'nu tanıma ve tasdik etme hidâyet ve nimetini biz âciz kullarına lütfeden Yüce Allah'a binlerce hamd ü senâlar olsun.*

Eğitimci-Yazar Vehbi Yıldız'dan İlme, Düşünceye, Îmâna ve İstikâmete Çağıran Kitaplar

---

Düşün, Anla ve Ağla

Câhiliye asrını, kısa bir zamanda Saâdet asrına dönüştüren Ashâb-ı Kirâm'ın sergilediği son derece ibretli hâdiseleri nakleden ve okuyup anlayanları hayretler içerisinde bırakan bir eser... Asr-ı Saâdet bahçesinden derlenen Sahâbe-i Kirâm kokulu bir Gül Demeti.

***

Değer Ölçüsü

Bir Müslüman'ın her iki cihanın mutluluğunu garanti altına alması için, Kur'ân-ı Kerîm'e ve hadîs-i şeriflere göre nelere dikkat etmesi ve başkalarını değerlendirirken bu değerlendirmeyi hangi ölçülere göre yapması gerektiğini gösteren Ölçüler Manzûmesi bir eser.

***

Hakîkat Güneşi

Küfrün ve şirkin ne kadar korkunç bir cinâyet olduğunu, îmân ve tevhîd'in ise gerek fertler gerekse toplumlar için ne derece gerekli ve tatlı bir huzur kaynağı olduğunu ve yüce tevhîd hakîkatinin gündüz güneşinden daha parlak olduğunu haykıran bir Gür Sadâ.

***

İlhâm Kaynakları

İçlerinde nübüvvet iksiri, hidâyet nûru ve her iki cihân saâdetinin düsturları bulunan ve teslîmiyet derecesine göre herkes için ilhâm kaynakları mesâbesinde olan hadîs-i şeriflerden günümüze bakan bazılarını meâl ve açıklamalarıyla birlikte teşhir eden bir "Kırk Hadîs Mecmuası"

***

İlim ve İrfan Nesli

Bütün hâdiselere mârifet ve hikmet nazarıyla bakan ve hâdiseler karşısında sürekli olarak müteyakkız ve mütenebbih olan tebliğ ve irşad erbabını tanıtan ve cehâlet ve gaflet kuyusuna ve dalâlet ve ilhâd bataklığına düşenleri var gücüyle kurtarmaya çalışan gerçek ilim, irfan ve hizmet kervanını gösteren bir Rehber Kitabı.

***

Hidâyet Yıldızları

Hidâyet semâsının en parlak yıldızları, istikâmet ülkesinin en güvenilir rehberleri, insanlar ile cinler âleminin en seçkin sîmâları ve insanlık tarihinin en görkemli iftihar tablosu olan Sahâbe-i Kirâm'ı tanıtan ve sevdiren bir Tatlı Nağme.

***

Aklın Gözyaşları

Ruhun huzur kapılarını, kalbin tatmin yollarını ve nefsin ıslâh çârelerini gösteren ve sonunda ruhu, kalbi ve aklı bir kısım ızdırablardan kurtaran ve insana derin bir nefes aldıran bir Saâdet Damlası.

***

Rahmet Peygamberi

İlâhî Rahmeti temsil etmek üzere bir "Rahmet Peygamberi" olarak gelen ve risâlet semâsının en son mührü, en parlak kandili ve en faziletli güneşi olan Hz. Muhammed (s.a.s.)'in yüceliğini değişik yönleriyle anlatan ve O'nun hakkâniyetini sayısız delillerle ispat eden, hattâ kör gözlere gösteren ve sağır kulaklara işittiren bir şehâdetnâme.